

Årsrapport 2010

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1

Innhold

Styrets årsberetning	3	Note 31	Maks kreditteksponering, ikke hensyntatt pantestillelser	56	
Resultatregnskap	18	Note 32	Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser	56	
Utvidet resultat	19	Note 33	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån og premieinntekter	57	
Balanse	20	Note 34	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	58	
Kontantstrømoppstilling	21	Note 35	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	58	
Endring i egenkapital	22	Note 36	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	59	
Note 1	Generell informasjon	23	Note 37	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	60
Note 2	Regnskapsprinsipper	23	Note 38	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	60
Note 3	Finansiell risikostyring	29	Note 39	Kapitaldekning	61
Note 4	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	32	Note 40	Fordring på reassurandør	62
Note 5	Endringer i konsernstruktur i 2010	33	Note 41	Fordring på forsikringstaker	62
Note 6	Segmentinformasjon	36	Note 42	Forsikringsforpliktelser i livsforsikring	63
Note 7	Netto premieinntekter forsikring	37	Note 43	Forsikringsteknisk resultat og avsetning i skadeforsikring	64
Note 8	Netto provisjonsinntekter	37	Note 44	Gjeld vedrørende gjenforsikring	65
Note 9	Inntekter og kostnader fra finansielle eiendeler og gjeld	38	Note 45	Forsikringsrisiko SpareBank 1 Livsforsikring AS	65
Note 10	Nettoinntekter investeringseiendommer	39	Note 46	Forsikringsrisiko SpareBank 1 Skadeforsikring	67
Note 11	Andre inntekter	39	Note 47	Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte	69
Note 12	Driftskostnader	39	Note 48	Pensjoner	71
Note 13	Eierstruktur	40	Note 49	Antall ansatte og årsverk	73
Note 14	Goodwill	40	Note 50	Skatt	74
Note 15	Andre immaterielle eiendeler	41	Note 51	Andre forpliktelser	75
Note 16	Investeringer i konsernselskaper - morselskapet	41	Note 52	Hendelser etter balansedagen, tvistesaker	75
Note 17	Investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	42	Note 53	Konsern uten Bank 1 Oslo AS	76
Note 18	Eiendom, anlegg og utstyr	43	Note 54	Kontantstrøm uten Bank 1 Oslo AS per 31. desember 2010	78
Note 19	Andre eiendeler	44		Erklæring i henhold til verdipapir-handelslovens § 5-5	79
Note 20	Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	45		Revisjonsberetning	80
Note 21	Verdsettelseshierarki	46		Kontrollkomitéens uttalelse	82
Note 22	Verdipapir virkelig verdi	48		Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten for 2010 – policy på området	83
Note 23	Finansielle derivater	49		Revisjonsutvalget	85
Note 24	Verdipapirer tilgjengelig for salg	50		Kompensasjonsutvalget	86
Note 25	Obligasjoner målt til amortisert kost	50		Proforma regnskap for SpareBank 1-alliansen	87
Note 26	Virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	51			
Note 27	Investeringseiendommer	52			
Note 28	Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner	53			
Note 29	Tap på utlån og garantier	54			
Note 30	Kreditteksponering for hver interne risikorating	55			

Styrets årsberetning for 2010

SpareBank 1 Gruppen

VIRKSOMHETEN I 2010

- Høy egenkapitalavkastning etter gode resultater i de største produkselskapene
- Konsernet er godt kapitalisert
- Nye strategiske posisjoner gjennom oppkjøp
  - SpareBank 1 Skadeforsikring AS kjøpte 100 % av aksjene i Unison Forsikring AS, samt overtok Skandia Lifeline Norges portefølje innen behandlings- og barneforsikring
  - SpareBank 1 Gruppen Finans AS kjøpte inkassoselskapet Conecto AS
- Bank 1 Oslo AS ble skilt ut med virkning fra 1. januar 2010
- Lønnsomhetsprosjektet Delta vellykket gjennomført

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, verdipapirhandel, factoring, inkasso og langtidsovervåkning.

I årsberetningen benyttes SpareBank 1 Gruppen AS om holdingselskapet, og SpareBank 1 Gruppen om konsernet.

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt på 985,1 mill. kroner i 2010, mot 1.193,7 (995,5¹) mill. kroner i 2009. Resultatet ga en egenkapitalavkastning etter skatt på 18,7 %, mot 17,5 (18,1¹) % i 2009. Gode finansmarkeder, lønnsomhetsprogrammet Delta og enkelte større engangseffekter har bidratt til et solid resultat i 2010. I forbindelse med avvikling av konsernets barne- og ektefellepensjon, samt opphør av gammel AFP-ordning, ble det i 2010 inntektsført til sammen 84,3 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen AS inntektsførte i 2010 en tilbakebetaling på 43 mill. kroner knyttet til arbeidsgiveravgift som selskapet tidligere har dekket på vegne av First Securities AS. SpareBank 1 Skadeforsikring AS' kjøp av Unison Forsikring AS medførte en inntektsføring av negativ goodwill på 117,9 mill. kroner. Samlet forvaltningskapital for

SpareBank 1 Gruppen var 40,7 mrd. kroner per 31. desember 2010, mot 61,5 (36,5¹) mrd. kroner per 31. desember 2009. Dette er en nedgang på 20,8 mrd. kroner fra 2009, hovedsakelig som følge av utskillelsen av Bank 1 Oslo konsern.

Kapitaldekningen per 31. desember 2010 var 16,1 %, mot 16,3² % i 2009. Kjernekapitaldekningen utgjorde 12,5 %, mot 11,8² % i 2009. Kapitalsituasjonen i SpareBank 1 Gruppen vurderes som tilfredsstillende, og det er styrets oppfatning at konsernet er godt kapitalisert til å møte forventede krav i forbindelse med Solvency II-regelverket.

I SpareBank 1 Skadeforsikring AS var brutto skadeprosent i 2010 77,3 %, som er 2,4 prosentpoeng høyere enn i 2009. Den økte skadeprosenten skyldes ekstremvinteren med høy frekvens av frost-, vann- og snøtyngdeskader.

SpareBank 1 Livsforsikring AS bygget ytterligere reserver i 2010. Det ble avsatt til sammen 125,3 mill. kroner til tilleggsavsetninger innen kollektiv pensjon og fripoliser. Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljen økte med 289,8 mill. kroner i 2010 og utgjorde 616,9 mill. kroner ved utgangen av året.

SpareBank 1 Livsforsikring AS konverterte i løpet av 2010 sin portefølje innenfor kollektiv ytelsespensjon til Gabler Wassum AS som nå står for drift og administrasjon av porteføljen.

ODIN Forvaltning AS' verdipapirfond hadde 32,3 mrd. kroner under forvaltning per 31. desember 2010, som var en økning på 4,3 mrd. kroner fra 2009.

SpareBank 1 Gruppen Finans konsern, som i 2009 ble etablert som nytt underkonsern av SpareBank 1 Gruppen AS, produserer, leverer og distribuerer tjenester innen factoring, porteføljekjøp, portefølje-forvaltning og inkasso. SpareBank 1 Gruppen Finans AS kjøpte i

¹ Eksklusiv Bank 1 Oslo konsern

² Kapitaldekning og kjernekapitaldekning for 2009 er inklusiv Bank 1 Oslo konsern

3. kvartal 2010 inkassoselskapet Conecto AS. Actor Fordringsforvaltning AS og Conecto AS ble slått sammen til ett integrert selskap med virkning fra 1. januar 2011.

SpareBank 1 Gruppen AS eide ved utgangen av 2010 76,75 % av aksjene i Argo Securities AS, som driver verdipapirvirksomhet.

SpareBank 1 Gruppen AS' eierandel i Bank 1 Oslo AS ble solgt med virkning fra 1. januar 2010. Bank 1 Oslo AS ble direkteid av SpareBank 1-bankene (90%) og LO (10%) fra samme tidspunkt. Hensynet til å etablere et klarere skille mellom produksjon og distribusjon i SpareBank 1-alliansen var en viktig faktor i beslutningen om å endre eiermodellen til Bank 1 Oslo AS. Bank 1 Oslo AS er fortsatt en del av SpareBank 1-alliansen.

SpareBank 1 Gruppen avsluttet i 2010 et større lønnsomhetsforbedringsprogram, kalt Delta. Programmet identifiserte en rekke tiltak for å øke lønnsomheten i konsernet.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN

SpareBank 1-alliansen består av 18 sparebanker, to heleide forretningsbanker og SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper. Alliansen er samlet sett nest største tilbyder av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Bankene i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter, og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp.

Produktselskapene, etablert under SpareBank 1 Gruppen AS, og alliansebankene har utviklet en felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innenfor alliansen, basert på beste praksis, er et viktig element for å utvikle alliansen videre. Som et ledd i denne satsingen er det etablert kompetansesentra for henholdsvis Kredittstyring i Stavanger, Betaling i Trondheim og Læring i Tromsø.

SpareBank 1-alliansen forvaltet ved utgangen av 2010 til sammen ca 665 mrd. kroner, mot ca 616 mrd. kroner i 2009. SpareBank 1-bankene har 352 egne kontorer. SpareBank 1 Gruppens produkter distribueres gjennom 378 distribusjonskontorer over hele landet.

SpareBank 1 Gruppens hovedfunksjoner innen SpareBank 1-alliansen er todelt:

- Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkter og tjenester for distribusjon gjennom alliansebankene og øvrige banker, som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen, og LO. Dette arbeidet er organisert i selskapet SpareBank 1 Gruppen AS.
- Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktiviteter som gir stordrifts-

kompetansefordeler. Dette arbeidet er organisert i selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA.

Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA utgjør den administrative overbygningen for alliansesamarbeidet. Selskapet ivaretar finansiering av og eierskap til applikasjoner, konsepter, kontrakter og merkevare på vegne av deltagerne i alliansesamarbeidet. Selskapet eies av SpareBank 1 SR-Bank (17,74%), SpareBank 1 SMN (17,74%), SpareBank 1 Nord-Norge (17,74%), Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74%), Sparebanken Hedmark (11,3%), SpareBank 1 Gruppen AS (10,0%) og Bank 1 Oslo AS (7,74%).

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

SpareBank 1 Gruppen AS er eid av SpareBank 1 Nord-Norge (19,5%), SpareBank 1 SMN (19,5%), SpareBank 1 SR-Bank (19,5%), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5%), Sparebanken Hedmark (12%) og Landsorganisasjonen i Norge/fagforbund tilknyttet LO (10%). SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø. Konsernets primærmarked er Norge.

Aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS er ikke børsnotert, men selskapet hadde per 31. desember 2010 obligasjonslån og ansvarlige lån notert på Oslo ABM. Selskapet har en konsentrert aksjeeierstruktur, og alle aksjeeiergrupperinger er representert i styret enten direkte eller indirekte. Det er løpende og god kontakt med alle eiergrupperinger i selskapet. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har drøftet «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» og sluttet seg til denne der disse føringene er aktuelle og relevante for et selskap som ikke har aksjer notert på børs. Styrets samlede redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er inntatt i årsrapporten for 2010.

Konsernledelse

Konsernledelsen har ansvaret for å drive og utvikle finanskonsernet, og har fokus på resultater og drift knyttet til selskapene i konsernet.

Godtgjørelse

Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør og konsernledelsen, styret, representantskap, kontrollkomitéen og revisor fremgår av regnskapets note 47.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Gruppen AS har som langsiktig mål å utbetale 30–50 % av overskuddet, på konsolidert nivå, som netto utbytte til eier. Ved fastleggelse av netto utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vekt på at man har en tilfredsstillende kjernekapital- og total kapitaldekning i forhold til planlagt vekst, samt at den finansielle stilling for øvrig vurderes som tilfredsstillende i forhold til interne ICAAP-beregninger og konsernets likviditet. Målet er at

kjernekapitalen inklusive fondsobligasjoner skal utgjøre minimum 11 % og total kapitaldekning minimum 13 %. SpareBank 1 Gruppen AS skal opprettholde de mål til kapitaldekning som etableres under Solvency II-regelverket med god margin.

SPAREBANK 1 GRUPPEN – RESULTATER OG NØKKELTALL

SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet avlegger regnskap i tråd med IFRS, International Financial Reporting Standards, som er godkjent av EU.

Resultat SpareBank 1 Gruppen konsern:

Mill. kroner	2010*	2009*
Sum resultat datterselskaper før skatt	1 036,0	1 244,1
Driftskostnader - holdingselskapet	-7,6	-54,1
Netto finans - holdingselskapet	-43,2	-36,3
Gevinst salg verdipapirer	-	29,2
Andel tilknyttede selskap	-	10,8
Resultat før skatt	985,1	1 193,7
Skattekostnad	-153,6	-294,0
Resultat etter skatt	831,6	899,6
Majoritetens andel av resultat etter skatt	841,0	909,1
Minoritetens andel av resultat etter skatt	-9,5	-9,5

* Bank 1 Oslo konsern ble skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen AS fra 1. januar 2010.

SpareBank 1 Gruppen hadde i 2010 et resultat etter skatt på 831,6 mill. kroner, mot 899,6 (735,1¹) mill. kroner året før. Dette tilsvarer en resultatnedgang på 68,9 mill. kroner. Resultatet før skatt var 985,1 mill. kroner, mot 1.193,7 (995,5¹) mill. kroner i 2009. Konsernets skattekostnad ble 153,6 mill. kroner mot en skattekostnad på 294,0 (260,5¹) mill. kroner i 2009. Gode finansmarkeder, lønnsomhetsprogrammet Delta og enkelte større engangseffekter bidro til et godt resultat i 2010.

Resultat datterselskap:

Mill. kroner	2010	2009
Resultat datterselskaper før skatt:		
SpareBank 1 Livsforsikring AS	350,4	392,2
SpareBank 1 Skadeforsikring konsern*	641,1	621,1
Bank 1 Oslo konsern**	-	198,1
ODIN Forvaltning AS	64,6	42,1
Argo Securities AS	-57,6	-48,9
SpareBank 1 Medlemskort AS	11,1	12,1
SpareBank 1 Gruppen Finans konsern***	8,6	22,5
Konsernjusteringer	17,6	4,8
Sum resultat datterselskaper før skatt	1 036,0	1 244,1

* Unison Forsikring AS er konsolidert inn i SpareBank 1 Skadeforsikring fra og med 1. juli 2010.

** Bank 1 Oslo konsern ble skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen AS fra 1. januar 2010.

*** Conecto AS er 100 % eid av SpareBank 1 Gruppen Finans AS med regnskapsmessig virkning fra og med 10. september 2010. Resultat før dette er ført direkte mot egenkapitalen.

Resultat før skatt fra datterselskapene ble 1.036,0 mill. kroner i 2010, mot 1.244,1 (1.046,0¹) mill. kroner i 2009.

Finansielt har også

2010 vært et meget

godt år for

SpareBank 1 Gruppen.

SPAREBANK 1 LIVSFORSIKRING AS

Resultat SpareBank 1 Livsforsikring AS:

Mill. kroner	2010	2009
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	325,4	352,3
Administrasjonsresultat	-186,9	-193,1
Renteresultat	317,3	557,4
Oppreservering	-45,3	-74,5
Vederlag for rentegaranti	29,9	14,6
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	440,4	656,7
Avsetning til tilleggsavsetninger	-125,3	-127,9
Resultat til kunder	-36,3	-209,5
Avkastning på selskapets midler	71,6	73,0
Resultat til eier før skatt	350,4	392,2
Skattekostnad	-60,2	-
Resultat til eier etter skatt	290,2	392,2

SpareBank 1 Livsforsikring AS oppnådde et resultat før skattekostnad og etter andre resultatkomponenter på 350,4 mill. kroner i 2010, mot 392,2 mill. kroner i 2009. Skattekostnaden i 2010 utgjorde 60,2 mill. kroner. Selskapets skattekostnad ble null i 2009, da utsatt skattefordel ikke ble innregnet i henhold til IAS 12.

Netto risikoresultat utgjorde 325,4 mill. kroner i 2010, mot 352,3 mill. kroner året før. Hovedårsaken til det svakere risikoresultatet var endring i erstatningsavsetninger innen individuelle kapitalforsikringer sammenlignet med året før. Samtidig var det en markert bedring i risikoresultatet innen individuelle renteforsikringer og gruppelivsforsikringer.

Netto administrasjonsresultat var minus 186,9 mill. kroner, mot minus 193,1 mill. kroner i 2009. Det meste av administrasjonsunderskuddet oppstår innen driften av kollektive pensjonsforsikringer.

Netto renteresultat i forhold til kundene (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble 317,3 mill. kroner, mot 557,4 mill. kroner i 2009. Ved starten av 2009 var verdien av de finansielle eiendelene som ble verdsatt til markedsverdi, 152,0 mill. kroner lavere enn kostprisen. Reverseringen av denne mindreverdien, før oppbygging av kursreguleringsfondet kunne starte, bidro til det gode renteresultatet i 2009. Innen individuell renteforsikring ble 45,3 mill. kroner av renteresultatet benyttet til å styrke premiereserven på grunn av levealderjustering. Tilsvarende beløp i 2009 var 74,5 mill. kroner.

Selskapets forvaltningskapital var 26,5 mrd. kroner per 31. desember 2010. Dette var en økning på 9,0% fra 2009. Selskapets kapitaldekning var 19,3% ved utgangen av 2010, mot 19,0% ved utgangen av 2009. Kjernekapitalen utgjorde 17,7% ved utgangen av 2010, mot 16,1% året før. Selskapet ble i 2010 tilført 358,7 mill. kroner i egenkapital gjennom tilførsel av konsernbidrag. Solvensmargin-kapitalprosenten per 31. desember 2010 var 290,1%, mot 279,2% året før. Minstekravet til solvensmargin-kapital er 100%. Ved utgangen av 2010 utgjorde solvensmargin-kravet 859,0 mill. kroner, mot 797,9 mill. kroner i 2009.

Tilleggsavsetningene ble styrket med 125,3 mill. kroner ved utgangen av 2010, slik at tilleggsavsetningene utgjorde 379,3 mill. kroner per 31. desember 2010. Kursreguleringsfondet var 616,9 mill. kroner ved utgangen av året. Etter foreslått disponering av årets resultat utgjorde bufferkapitalen samlet 2,3 mrd. kroner, tilsvarende 14,6% av de forsikringsmessige avsetningene ved utgangen av 2010. Til sammenligning utgjorde bufferkapitalen året før 1,8 mrd. kroner, tilsvarende 11,7% av de forsikringsmessige avsetningene.

Verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen ble 7,1% i 2010. Den bokførte kapitalavkastningen ble 5,2%. I 2009 ble tilsvarende avkastning henholdsvis 9,5% og 7,1%.

Aktivaallokering per portefølje per 31.12.2010:

Kollektivporteføljen

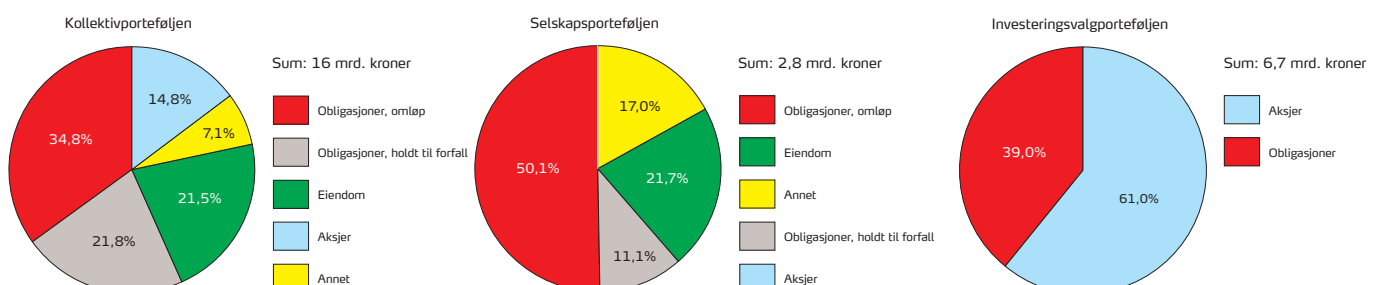
	2010	2009
Aksjer	14,8 %	14,5 %
Annet	7,1 %	5,2 %
Eiendom	21,5 %	21,7 %
Obligasjoner, holdt til forfall	21,8 %	24,3 %
Obligasjoner, omløp	34,8 %	34,2 %
Verdi (mill. kroner)	16 030	15 488

Selskapsporteføljen

	2010	2009
Aksjer	0,1 %	0,1 %
Annet	17,0 %	19,4 %
Eiendom	21,7 %	17,0 %
Obligasjoner, holdt til forfall	11,1 %	14,7 %
Obligasjoner, omløp	50,1 %	48,7 %
Verdi (mill. kroner)	2 844	2 479

Investeringsvalgporteføljen

	2010	2009
Aksjer	61,0 %	61,4 %
Annet	0,0 %	7,1 %
Obligasjoner	39,0 %	31,5 %
Verdi (mill. kroner)	6 701	4 041

Selskapet besluttet å investere i en modell for aktiv balansestyring i begynnelsen av 2010. Modellen ble benyttet til prøveberegningen i forbindelse med innføringen av Solvency II-regelverket (QIS-5). Styret anser at selskapets forretningsmessige eksponering er tilpasset dets risikoevne.

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING KONSERN

Resultat SpareBank 1 Skadeforsikring konsern:

Mill. kroner	2010	2009
Forfalt brutto premie	4 731,8	4 271,2
Opptjente premier f.e.r.	4 184,4	3 814,3
Påløpne erstatninger f.e.r.	-3 208,5	-2 813,1
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	-880,6	-858,0
Andre forsikringsrelaterte inntekter/kostnader	132,0	0,8
Andre tekniske avsetninger	39,6	-27,5
Forsikringsresultat	266,9	116,6
Netto finansinntekter	432,7	532,6
Andre kostnader	-2,7	-5,8
Driftsresultat	696,9	643,3
Endring av sikkerhetsavsetning	-55,8	-22,2
Resultat før skatt	641,1	621,1
Skattekostnad	-60,1	-118,1
Resultat etter skatt	581,1	503,0

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern oppnådde et godt resultat før skatt på 641,1 mill. kroner i 2010, mot 621,1 mill. kroner i 2009. Konsernet oppnådde en betydelig vekst i premieinntektene, både gjennom de tradisjonelle salgskanalerne som bank og LO, samt ved nye strategiske aktiviteter som oppkjøp av Unison Forsikring AS og Skandia Lifeline Norges portefølje innen behandlings- og barneforsikring.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS kjøpte med virkning fra 19. juli 2010 100 % av aksjene i Unison forsikring AS for 56,4 mill. kroner, og tilførte samtidig 150 mill. kroner i ny egenkapital gjennom en rettet emisjon mot selskapet. Unison Forsikring AS er konsolidert inn med virkning fra 1. juli 2010. Unisons forretningsid er å tilby tilpassede forsikringsløsninger til definerte grupper av sluttbrukere, via organisasjoner eller relevante mellomledd som agenter og meglere.

Etter godkjenning fra norske og svenske myndigheter har SpareBank 1 Skadeforsikring AS overtatt Skandia Lifeline Norges portefølje innen behandlings- og barneforsikring med virkning fra 1. november 2010. Porteføljen omfatter ca 1.200 kunder og 16.000 forsikrede, med en premiebestand på ca 30 mill. kroner.

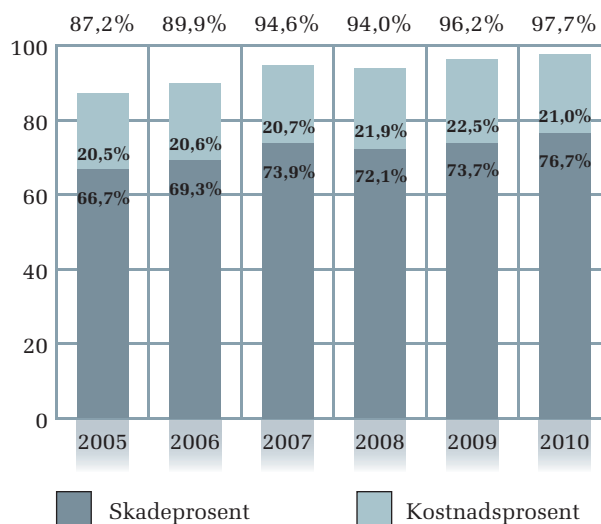
Oppkjøpet av Unison Forsikring AS medførte en inntektsføring av negativ goodwill på 117,9 mill. kroner, mens salget av forsikringskontoret i Bergen til SpareBank 1 SR-Bank ga en gevinst på 14,2 mill. kroner.

I 2010 hadde SpareBank 1 Skadeforsikring konsern finansinntekter på 432,7 mill. kroner, mot 532,6 mill. kroner i 2009. Dette inkluderer en gevinst ved salg av eiendom i 4. kvartal 2010 på 20,9 mill. kroner.

Finansavkastningen for konsernets portefølje var på 4,9 %. Selskapet hadde positiv avkastning i alle aktivaklasser i 2010.

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern hadde en forvaltningskapital på 12,1 mrd. kroner per 31. desember 2010. Dette var en økning på 15,7 % fra 2009. Kapitaldekningen utgjorde 32,5% ved utgangen av 2010, som tilsvarte en reduksjon på 1,7 prosentpoeng sammenlignet med fjoråret.

Combined ratio for egen regning per år:

Combined ratio for egen regning utgjorde 97,7% i 2010, noe som var 1,5 prosentpoeng høyere enn i 2009.

Brutto combined ratio var 98,1 %. Selskapets brutto skadeprosent utgjorde 77,3 % i 2010, tilsvarende en økning på 2,4 prosentpoeng sammenlignet med 2009. Den økte skadeprosenten skyldes den kalde vinteren med høy frekvens av frost- og vannskader. Brutto kostnadsprosent i 2010 ble 20,8 %, mot 22,1 % for 2009. Engangseffekter på pensjon på 42,5 mill. kroner, samt null i lønnsomhetsprovisjon til distributørene har bidratt til en redusert kostnadsprosent.

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern hadde en total bestandsøkning på 629 mill. kroner i 2010. Selskapets totale premiebestand var 4,7 mrd. kroner ved utgangen av 2010.

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern har klare ambisjoner om lønnsom vekst, både gjennom tradisjonelle kanaler som bank og LO, samt gjennom nye kanaler for direkte distribusjon. Målet er å øke inntjeningen ved å styrke konsernets distribusjonsplattform.

ODIN FORVALTNING AS*Resultat ODIN Forvaltning AS:*

Mill. kroner	2010	2009
Forvaltningshonorar	317,9	244,8
Tegnings- og innløsningshonorar	-	25,9
Sum driftsinntekter	317,9	270,7
Sum driftskostnader	-256,8	-228,3
Driftsresultat	61,1	42,4
Netto finansinntekter	3,6	-0,3
Resultat før skatt	64,6	42,1
Skattekostnad	-19,3	-13,5
Resultat etter skatt	45,3	28,6

ODIN Forvaltning AS oppnådde et resultat før skatt på 64,6 mill. kroner i 2010, sammenlignet med 42,1 mill. kroner i 2009. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak høyere gjennomsnittlig forvaltningskapital gjennom året.

Alle fondene ga god absolutt avkastning i 2010, men åtte av tolv egenforvaltede aksjefond ga svakere avkastning enn markedet de investerte i. Dette skyldes hovedsakelig at verdiselskaper utviklet seg svakere enn vekstselskaper i 2010. ODIN Forvaltning AS er en verdiforvalter.

Ved utgangen av 2010 forvaltet ODIN Forvaltning AS til sammen 32,3 mrd. kroner, hvorav 31,3 mrd. kroner i aksjefond. Dette gjør ODIN Forvaltning AS til Norges tredje største aksjefondforvalter. ODIN Forvaltning AS hadde i 2010 netto innløsning i aksjefond på 1,4 mrd. kroner, som skyldes innløsninger fra utenlandske kunder.

God historisk avkastning, bredt tilbud av egenforvaltede aksjefond, lansering av kombinasjonsfond, SpareBank 1-bankenes brede distribusjonsnettverk, distribusjon gjennom andre banker og distributører i Norge, Sverige, Finland og Nederland, sammen med gode teknologiske løsninger og en effektiv og kompetent organisasjon, gir et godt utgangspunkt for 2011.

ARGO SECURITIES AS*Resultat Argo Securities AS:*

Mill. kroner	2010	2009
Sum driftsinntekter og andre inntekter	83,3	47,0
Lønn, bonus og andre personalkostnader	-89,7	-66,5
Avskrivninger	-6,9	-9,2
Andre driftskostnader	-43,2	-27,2
Driftsresultat	-56,5	-55,9
Netto finansinntekter	-1,0	7,0
Resultat før skatt	-57,6	-48,9
Skattekostnad	16,8	13,5
Resultat etter skatt	-40,8	-35,4

Argo Securities AS driver virksomhet innen corporate finance, aksjemegling og fremmedkapital. SpareBank 1 Gruppen AS eide 76,75 % av aksjene i Argo Securities AS ved utgangen av 2010. De resterende aksjene var eiet av ansatte.

Selskapet fortsatte arbeidet med å bygge opp virksomheten gjennom 2010. Resultatet bar preg av dette, og 2010 ble gjort opp med et resultat før skatt på minus 57,6 mill. kroner. Det var en økning i omsetning innen alle forretningsområdene i forhold til 2009. Samlet omsetning i 2010 ble 83,3 mill. kroner, mot 47,0 mill. kroner i 2009. Av inntektene i 2010 var 37,4 mill. kroner i kurtasje fra aksje- og derivathandel, 18,4 mill. kroner i honorarer fra corporate finance, 16,6 mill. kroner fra fremmedkapital og 10,9 mill. kroner i andre inntekter. I takt med oppbyggingen har også selskapets kostnadsbase økt, og det var 77 ansatte i selskapet ved årets slutt.

Det ligger et betydelig potensial for selskapet i alliansetilknytningen og den distribusjonskraften som alliansen representerer. Arbeid med å gjennomføre en kraftfull satsing på å realisere dette potensialet ble startet i 2010 og vil fortsette i 2011. Selskapet har blitt tilført ytterligere spisskompetanse og markedskraft gjennom offensiv nyrekruttering. Det forventes at den offensive satsingen over tid vil gi betydelig økte markedsandeler og at resultatutviklingen vil reflektere dette.

SPAREBANK 1 GRUPPEN FINANS KONSERN*Resultat SpareBank 1 Gruppen Finans konsern:*

Mill. kroner	2010	2009
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	-5,7	3,3
Ledelse	-9,3	-1,2
Forretningsområdet Factoring	2,0	6,6
Forretningsområdet Portefølje	1,7	-2,1
Forretningsområdet Inkasso	19,5	24,6
Actor Fordringsforvaltning AS	23,3	24,6
Conecto AS*	-3,8	-
Sum resultat datterselskaper før skatt	13,9	27,8
Merverdiavskrivninger	-5,3	-5,3
Resultat før skatt	8,6	22,5
Skattekostnad	-4,3	-6,7
Resultat	4,3	15,9

*) Oppkjøpet av Conecto AS ble gjennomført per 10. september 2010.

SpareBank 1 Gruppen Finans konsern produserer, leverer og distribuerer tjenester innen factoring, porteføljekjøp, portefølje-forvaltning og inkasso. SpareBank 1 Gruppen Finans konsern består av SpareBank 1 Gruppen Finans AS, med forretningsområdet Factoring og forretningsområdet Portefølje, samt selskapene Actor Fordringsforvaltning AS og Conecto AS. Conecto AS ble kjøpt med regnskapsmessig virkning fra og med 10. september 2010. Actor Fordringsforvaltning AS og Conecto AS ble fusjonert med regnskapsmessig virkning fra og med 1. januar 2011. Disse selskapene har sin virksomhet innen utenomrettslig og rettslig inkasso.

SpareBank 1 Gruppen Finans konsern oppnådde et resultat før skatt i 2010 på 8,6 mill. kroner, som var 13,9 mill. kroner lavere enn i 2009.

SpareBank 1 Gruppen Finans AS

Forretningsområdet Factoring

Forretningsområdet Factoring driver med finansiering innen områdene factoring og garantistillelse. Resultat før skatt i 2010 ble 2,0 mill. kroner, mot 6,6 mill. kroner i 2009.

Området Factoring hadde i 2010 netto driftsinntekter på 52,4 mill. kroner, mot 50,1 mill. kroner for 2009. Klientomsetningen i 2010 ble 11,0 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 30,6 % sammenlignet med 2009. I forbindelse med et konkursengasjement ble det i 2010 avsatt for tap med 10,4 mill. kroner. Denne tapsavsetningen var hovedårsaken til resultatnedgangen i 2010.

Forretningsområdet Portefølje

Forretningsområde Portefølje driver med oppkjøp av porteføljer av pengekrav som innfordres i konsernets inkassoselskaper. Resultatet før skatt i 2010 ble 1,7 mill. kroner, mot minus 2,1 mill. kroner i 2009, tilsvarende en bedring på 3,8 mill. kroner. Det forventes ytterligere positiv resultatutvikling i 2011. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 9,3 mill. kroner i 2010. Forretningsområdet Portefølje hadde ved utgangen av 2010 et samlet porteføljevolum på 620 mill. kroner.

Actor Fordringsforvaltning AS

Selskapet driver inkassovirksomhet og formidler tjenester innenfor fordringsforvaltning, prosessuell gjeldsforfølging og juridisk rådgivning. Selskapet hadde et resultat før skatt i 2010 på 23,3 mill. kroner, mot 24,6 mill. kroner i 2009. Selskapet hadde en total omsetning på 84,9 mill. kroner, som var en økning på 6,2 mill. kroner fra 2009. Nedgangen i resultat før skatt skyldes i hovedsak reduserte salærinntekter som følge av lovpålagte reduserte salærsetser. Selskapet har beregnet effekten av endringen i inkassoforskrift fra september 2009 til å gi en nedgang i inntekter på ca 20%. Deler av inntektene i 2010 er generert ut fra krav som forfalt før 1. januar 2010, det vil si før forskriftsendringen, noe som innebærer at endringen ikke fikk full virkning i 2010.

Conecto AS

SpareBank 1 Gruppen Finans AS kjøpte den 10. september 2010 inkassoselskapet Conecto AS. Resultat før skatt i 2010 ble minus 3,8 mill. kroner, som var resultatet fra og med oppkjøpsdato 10. september til årets slutt. Selskapets omsetning i 2010 ble 86,6 mill. kroner, som var 9,5 mill. kroner høyere enn i 2009. Conecto AS har beregnet effekten av endringen i inkassoforskriften fra september 2009 til å gi en nedgang i inntekter på 26 %, men har allikevel økt omsetningen med 11 % fra 2009. Dette skyldes hovedsaklig økt saksportefølje, samt reforhandling av avtaler. Markedet er preget av sterk konkurranse. Selskapet har en sterk posisjon i markedet, med gode utsikter til fortsatt vekst fremover.

SPAREBANK 1 MEDLEMSKORT AS

Resultat SpareBank 1 Medlemskort AS:

Mill. kroner	2010	2009
Driftsinntekter	62,2	59,4
Lønnskostnader	-6,1	-7,0
Andre driftskostnader	-45,7	-41,2
Driftsresultat	10,4	11,2
Netto finans	0,8	0,9
Resultat før skatt	11,1	12,1
Skattekostnad	-3,3	-3,5
Resultat	7,8	8,6

SpareBank 1 Medlemskort AS fikk et resultat før skatt på 11,1 mill. kroner og et resultat etter skatt på 7,8 mill. kroner.

SpareBank 1 Medlemskort AS drifter LO-forbundenes felles medlemsdatabase for medlemskortleveranse og krever inn forsikringspremie for kollektiv forsikring, samt drifter og administrerer fordelsprogrammet LOfavør for omlag 870.000 medlemmer. Selskapet samarbeider tett med LO og forbundene og er driftsleverandør av fordelskonseptet, LOfavør, til medlemmene på vegne av forbundene og LO. Selskapet samarbeider også med de øvrige selskapene i SpareBank 1-alliansen, spesielt bankene og forsikringselskapene.

LO kongressens vedtak om at LOfavør skal bli det mest kjente fordelskonseptet innen 2013 har ført til økt aktivitet i selskapet. Seks større aktiviteter/kampanjer er gjennomført, samt at andre typer markedsoppgaver har økt i omfang. Selskapet har opplevd nok et år med økning i bruk av medlemsfordelene. Selskapet opplever også en økning i etterspørsel av sine tjenester fra alliansebankene.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler består foruten av aksjer i datterselskaper, av bankinnskudd og mindre eiendeler. Selskapet hadde likviditetsreserver per 31. desember 2010 på 292 mill. kroner, hvorav ubenyttede trekkrettigheter utgjorde 200 mill. kroner. Likviditetsreserven minket med ca 210 mill. kroner sammenlignet med 2009.

Egenkapitalen består av aksjekapital, overkursfond og annen egenkapital. Aksjekapitalen i SpareBank 1 Gruppen AS var 1.782 mill. kroner per 31. desember 2010, mens samlet egenkapital utgjorde 2.758 mill. kroner. Selskapet hadde en fri egenkapital ved utgangen av 2010 på 728 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde en kapitaldekning i 2010 på 53,7 %, mot 57,7 % i 2009. Kjernekapitaldekningen for selskapet utgjorde 44,9 % i 2010 og 47,6 % i 2009.

SPAREBANK 1 GRUPPEN

Beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter i konsernet ble redusert i løpet av 2010 med 309,3 mill. kroner. Reduksjonen skyldes at netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter og investeringsaktiviteter på henholdsvis 6.575 og 789,7 mill. kroner ikke oversteg kontantstrømmen på 7.674 mill. kroner fra finansieringsaktiviteter.

Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner hadde en reduksjon på 20.622 (økning på 210,9¹) mill. kroner. Innskudd og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner hadde en reduksjon på 16.835 (294,4¹) mill. kroner. Verdipapirbeholdningen økte med netto 883,3 mill. kroner. Eiendomsporteføljen ble redusert med netto 596,1 (488,5¹) mill. kroner. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer hadde en netto reduksjon på 5.504 (økning på 876,9¹) mill. kroner. I 2010 ble det utbetalt utbytte til eierne på 120 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen hadde en samlet egenkapital ved årsskiftet på 4.809 mill. kroner, mot 5.293 mill. kroner året før. Balanseført goodwill i konsernet per 31. desember 2010 utgjorde 851 mill. kroner.

Kapitaldekningen i konsernet utgjorde 16,1 % per 31. desember 2010, mot 16,3¹ % i 2009. Konsernets kjernekapitaldekning per 31. desember 2010 var 12,5 %, mot 11,8¹ % året før.

Overføringen av aksjene i Bank 1 Oslo AS per 1. januar 2010 til SpareBank 1-bankene og LO medførte en kapitalnedsettelse i SpareBank 1 Gruppen på 1.130 mill. kroner per 1. januar 2010, hvorav overkursfond og annen egenkapital ble nedsatt med henholdsvis 579 og 551 mill. kroner.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret finner at forutsetningene for fortsatt drift er ivaretatt gjennom det fremlagte årsregnskapet for 2010 og resultatprognoser for 2011. Utover forhold som er nevnt i beretningen, er det ikke inntrådt hendelser etter regnskapsårets utgang som er av vesentlig betydning for å vurdere selskapets stilling og resultat.

UTBYTTE

Styret foreslår at det for 2010 deles ut et utbytte på 440 mill. kroner fra SpareBank 1 Gruppen AS. Samtidig vil det bli gjennomført en aksjeemisjon på 440 mill. kroner mot eierne slik at selskapets soliditet opprettholdes.

RISIKOFORHOLD

Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper. Det er store forskjeller

i de enkelte datterselskaperens risikostruktur. De viktigste risikoarter konsernet er eksponert mot er markedsrisiko, forsikringsrisiko, eierrisiko, operasjonell risiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko, konsentrasjonsrisiko og strategisk og forretningsmessig risiko.

Bank 1 Oslo AS ble skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen med virkning fra 1. januar 2010. Dette har gitt konsernet en endret risikoeksponering sammenlignet med foregående år.

Ansvar for risikostyring, compliance og kontroll

Konsernstyret har ansvaret for risikostyring og compliance i konsernet. Selskapsstyrene har ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap.

Ansvaret for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til konserndirektør for strategi, analyse og risikostyring i morselskapet. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrebelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital ut fra valgt risikoprofil.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, men er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med «Forskrift for risikostyring og internkontroll» og konsernets egne retningslinjer foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten og det utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. I tillegg gjennomføres også undersøkelser på tvers i konsernet i relasjon til internkontroll, personopplysningsloven og sikkerhetsmessige forhold. SpareBank 1 Gruppen har outsourcet internrevisjonen til Ernst & Young AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene.

Utvikling av risikostyringen i 2010

SpareBank 1 Gruppen er som finanskonsern underlagt et omfattende regelverk, som er under kontinuerlig utvikling. Innenfor forsikring er nytt regelverk for beregning av kapitalbehov, Solvency II, under utvikling.

¹ Eksklusiv Bank 1 Oslo konsern

Solvency II forventes å være gjeldende fra og med 2013. På tilsvarende måte som Basel II-regelverket har hatt stor betydning for utvikling i risikostyring i bankene, vil Solvency II ha minst like stor effekt for beregning av kapitalbehov samt behov for utvikling av nye modeller for styring av risikoen i forsikringselskapene. Det foregår et betydelig utviklingsarbeid i forsikringselskapene for å forberede seg på nye regler, herunder deltagelse i regulatoriske prøveprosjekter.

Konsernet vil også bli omfattet av det kommende regelverket. SpareBank 1 Gruppen har i 2010 gjennomgått betydelige endringer som har hatt konsekvenser for risikostyringen i konsernet. Blant de viktigste enkelthendelsene i 2010, med betydning for konsernet på kort sikt, var at Bank 1 Oslo AS ble skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen AS med virkning fra 1. januar 2010. Dette har medført en betydelig reduksjon i eksponering mot kredittrisiko. Kredittrisiko som andel av den totale risikoeksponering ble redusert fra 9,2 % per 31. desember 2009 til 1,7 % per 31. desember 2010. På kort sikt har ikke utskillelsen medført effekter for risikostyringsarbeidet i SpareBank 1 Gruppen, annet enn endringen i konsernets risikoeksponering.

Samtidig vil oppkjøp, restrukturering og videreutvikling av selskapene innen SpareBank 1 Gruppen Finans konsern og Argo Securities AS medføre at disse selskapene på sikt vil bli en viktig del av SpareBank 1 Gruppens verdiskaping fremover, og vil som sådan utgjøre en større andel av risikoen for SpareBank 1 Gruppen som helhet. Fra og med 2009 ble selskapene inkludert i risiko-beregningene innenfor hver enkelt risikoklasse, og inngikk dermed i beregning av diversifiseringseffekter.

Risikostyringen på konsernnivå ble i all hovedsak videreført gjennom 2010.

Risikokategorier

Konsernets risikoeksponering er i all hovedsak knyttet til markeds-, forsikrings-, eier-, kreditt-, og konsentrasjonsrisiko, samt operasjonell risiko (herunder compliance risiko), likviditetsrisiko og strategisk og forretningsmessig risiko. Det henvises til regnskapets note 3, Finansiell risikostyring, for en forklaring av de enkelte risikokategorier.

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på en VaR-modell. En tilsvarende modell benyttes i oppfølgingen av hvert datterselskap. Datterselskapene i konsernet styrer og følger i tillegg opp egen risikoeksponering i henhold til egne modeller og rutiner.

Finansielt har også 2010 vært et meget godt år for SpareBank 1

Gruppen. Med unntak av Argo Securities AS har alle selskaper i SpareBank 1 Gruppen forbedret sin finansielle posisjon i løpet av året. Risikostyring og internkontroll vurderes som tilfredsstillende i alle selskaper og er blitt styrket i forhold til foregående år.

For SpareBank 1 Livsforsikring AS ble verdijustert avkastning i kundeporteføljene 7,1 %, mens bokført avkastning i kundeporteføljene var 5,2 %. SpareBank 1 Livsforsikring AS' kursreguleringsfond steg i løpet av året fra 327,1 til 616,9 mill. kroner. Tilleggsavsetningene ble ved slutten av 2010 styrket med 125,3 mill. kroner, og summerte seg totalt til 379,3 mill. kroner ved årets slutt. Kapital- og solvensmarginen var tilfredsstillende ved inngangen til året, og ble ytterligere forsterket gjennom året.

Til tross for at SpareBank 1 Skadeforsikring AS har en konservativ investeringsprofil i sin investeringsportefølje, utgjorde andelen investert i aksjer 9,1 % ved utgangen av 2010, mot 7,1 % i 2009. Selskapet har en meget kort løpetid på sine renteplasseringer. 14,1 % av selskapets investeringsportefølje var plassert i eiendom, sammenlignet med 14,4 % i 2009. Til tross for økningen i aksjeandel på selskapets finansplasseringer vurderes markedsrisikoen i selskapet fortsatt som middels høy. Selskapet hadde i 2010 en finansavkastning på 4,9 %, mot 6,8 % i 2009.

Eierisiko

Holdingselskapets finansielle stilling anses totalt sett å være tilfredsstillende, gitt dagens risikoeksponering. Resultatutviklingen i 2010 har medført en ytterligere bedret finansiell situasjon enn ved inngangen til året.

Kredittrisiko

Etter utskillelsen av Bank 1 Oslo AS er eksponeringen mot kredittrisiko i konsernet betydelig redusert.

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er relatert til investeringer i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. SpareBank 1 Livsforsikring AS har en mindre eksponering mot CDO'er som er bokført til 212 mill. kroner, hvilket utgjør ca. 0,8 % av totale finansielle eiendeler.

Risikoen knyttet til øvrige renteinvesteringer er begrenset til selskaper som har høy kredittverdighet. Kredittrisikoen i denne delen av porteføljen vurderes som lav til moderat. Forsikringselskapene har i tillegg kredittrisiko knyttet til ulike reassurandører. Ratingen følges nøye og risikoen vurderes som svært lav. I eiendomsporteføljen er det risiko knyttet til betjening av inngåtte leieavtaler. Også her vurderes risikoen som begrenset.

Konsentrasjonsrisiko

I både SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er det antatt å være konsentrasjonsrisiko på investeringssiden,

spesielt knyttet til investering i obligasjoner utstedt av finansinstitusjoner. Det er ikke beregnet kapitalbehov for denne risikoen per 31. desember 2010. SpareBank 1 Skadeforsikring AS har en viss konsentrasjonsrisiko knyttet til reassurandører.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er en iboende del av virksomheten både i SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Tap i SpareBank 1 Skadeforsikring AS kan oppstå som følge av svingninger i årets skadeprosent og avviklingstap på tidligere årganger. For SpareBank 1 Livsforsikring AS er forsikringsrisikoen først og fremst knyttet til risikoprodukter uten overskuddsdeling.

Både SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS avlaster risiko gjennom reassurans, dels ved at reassurandører har overtatt vesentlige deler av risikoen innenfor enkelte forretningssegmenter og dels ved at egenregningsandelen for den enkelte skadehendelse er avgrenset ved gjenforsikring. Reassuransen dekker også kumuleskader og katastrofehendelser. Risikoen knyttet til reassurandørenes kredittverdighet går inn under kredittrisiko.

Det anses å være tilfredsstillende kontroll med forsikringsrisikoen både i SpareBank 1 Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Livsforsikring AS.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i datterselskapene dokumenteres i forbindelse med arbeid som gjøres for å oppfylle «Forskrift om risikostyring og internkontroll». Hovedtrekkene i dette arbeidet er at ledergruppen i det enkelte datterselskap og stabsområdet i holding-selskapet gjennomfører en prosess for å kartlegge operasjonell risiko før og etter gjennomførte tiltak. Arbeidet avdekket ingen alvorlige risikoforhold i konsernet i 2010.

I forbindelse med gjennomføring av konsernets ICAAP-beregninger er det etablert modeller for beregning av nødvendig kapitalbehov for operasjonell risiko. Det henvises til Pilar 3-rapport for en nærmere beskrivelse av disse beregningene.

I forbindelse med ikrafttreddelsen av ny «Forskrift om risikostyring og internkontroll», herunder dennes paragraf § 6 (siste ledd) med presisering av overlapp med «Kapitaldekningsforskriften», ble alle rammeverk og styringsdokumenter i konsernet oppdatert i 2009, med ytterligere justeringer i 2010, for å klargjøre grensene mellom de risikoprosesser som dekkes av internkontrollarbeidet og de som dekkes av ICAAP-arbeidet. I tillegg er det opprettet en egen compliance-funksjon i konsernet, som gjennomfører kontinuerlig arbeid knyttet til overholdelse av lover, forskrifter, bransjestandarder og lignende, men også gjennom oppfølging av interne retningslinjer. Gjennom dette arbeidet sikres etterlevelse av lovpålagte risikoprosesser og en effektiv intern gjennomføring

av disse. Compliancerisiko på konsernnivå følges hovedsakelig opp i form av regelmessige kvalitative analyser, samt løpende i den daglige driften. På selskapsnivå utarbeides det compliance-rapporter også i forbindelse med forvaltning av investeringsporteføljene.

Likviditetsrisiko

Styringen av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen var i 2010 i hovedsak knyttet til morselskapet, og den vurderes som lav.

Strategisk og forretningsmessig risiko

SpareBank 1 Gruppen har etablert en beredskapsplan for behandling av omdømmesensitive saker. Det utarbeides som en del av dette blant annet en liste med aktuelle saker, som gjennomgås hvert kvartal for oppdatering. Arbeidet med en konkret sak initieres og ledes av konserndirektør for kommunikasjon.

Konsernet vil, sammen med alliansens forum for risikostyring, ha et fortsatt fokus på å etablere kvantitative modeller med tanke på å estimere kapitalbehov for den strategiske og forretningsmessige risikoen i konsernet.

Endringer i regelverk

Etter utskillelsen av Bank 1 Oslo AS er ikke SpareBank 1 Gruppen pålagt å utarbeide ICAAP-dokumentasjon i henhold til Basel II-regelverket. Enkelte av datterselskapene i SpareBank 1 Gruppen er allikevel pålagt å utarbeide ICAAP-dokumentasjon. SpareBank 1 Gruppen vil i 2011, som i 2010, utarbeide ICAAP-dokumentasjon i henhold til gjeldende Basel II-regelverk. Konsekvensen av dette vil være at kravene til tilsvarende rapportering i aktuelle datterselskaper bortfaller, og at ICAAP-dokumentasjon kun rapporteres til Finanstilsynet på konsernnivå.

Etter utskillelsen av Bank 1 Oslo AS er SpareBank 1 Gruppen å regne som et forsikringsdominert blandet finanskonsern. Konsernet vil således omfattes av det kommende Solvency II-regelverket. I løpet av 2010 har SpareBank 1 Gruppen på konsolidert nivå tatt del i de kvantitative beregningene knyttet til QIS 5. Resultatene viser at konsernet er godt rustet for å imøtekomme de forventede kravene knyttet til det nye regelverket.

Pilar 3

Det vises til egen Pilar 3-rapport for en mer detaljert gjennomgang av selskapet kapital- og risikoforhold. Rapporten er utarbeidet i henhold til kravene gitt av del IX, kapittel 45 og 46, i kapitalkravforskriften, samt for å dekke markedets økte krav til gjennom-

siktighet og åpenhet vedrørende risikoforhold generelt. For Pilar 3-rapport henvises det til <http://investor.sparebank1.no>.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ I SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

Organisasjon

I SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper var det totalt 1.196 ansatte og 1.162 årsverk ved utgangen av 2010. Tilsvarende tall for 2009 var henholdsvis 1.441 og 1.409. Bemanningsreduksjonen er i hovedsak relatert til at Bank 1 Oslo AS ble skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen AS fra og med 1. januar 2010. Det er i tillegg gjennomført omstillingsprosesser i deler av konsernet. SpareBank 1 Gruppen AS hadde 220 ansatte og 213 årsverk per 31. desember 2010.

Total turnover i 2010 var 9,9%. Tilsvarende tall for 2009 var 7,1%. Korrigert for avtalefestet pensjon (AFP), alderspensjon og uførhetspensjon var konsernets turnover for 2010 7,6%, mot 4,9% i 2009.

Forretningsområdene er organisert i egne datterselskaper. Sammen med lederne for de tre stabsområdene finans og stab, kommunikasjon og strategi-, og forretningsutvikling, inngår de administrerende direktørene for datterselskapene i konsernledelsen for SpareBank 1 Gruppen.

HR-strategi

SpareBank 1 Gruppens HR-strategi bygger opp under konsernets visjon og verdier. Det overordnede målet er å tilrettelegge for at SpareBank 1 Gruppen skal:

- Tiltrekke seg de rette medarbeiderne gjennom fokus på verdiene «nær og dyktig».
- Beholde de beste medarbeiderne gjennom ansvarliggjøring, kommunikasjon og belønning av gode prestasjoner.
- Utvikle medarbeidere gjennom involvering, klare mål og oppfølging.

HR-strategien følger ansettelsesyklusen til en medarbeider og inneholder rammer og retningslinjer for hvordan vi som arbeidsgiver skal forvalte og utvikle vår viktigste ressurs – våre medarbeidere. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

Sentrale områder i vår HR-strategi er:

Traineeordning

Traineeordningen ble innført i 2006, og er videreført siden. Til sammen 15 traineer har avsluttet sin traineeperiode siden opp-

Kjerneverdiene for SpareBank 1-alliansen er «Nær og Dyktig». Dette innebærer at medarbeiderne skal være vennlige og hjelpsomme, ta initiativ og gi relevante råd.

starten av ordningen. Flere av disse har gått inn i sentrale stillinger i konsernet. SpareBank 1 Gruppen har nå ni traineer, og vil i 2011 rekruttere et nytt traineekull. Hensikten med traineeprogrammet er å rekruttere fremtidige ledere og fagspesialister som i løpet av en to-års traineep periode vil opparbeide seg breddekompetanse innen konsernets ulike forretningsområder.

Lønn og belønning

Det gjennomføres regelmessige analyser for å sikre at konsernet har konkurransedyktige betingelser uten å være lønnsledende. Incentivordningen med overskuddsdeling på konsernnivå, og bonus på selskapsnivå ble videreført i 2010. Incentivordningen er tilpasset prinsippene i Dynamisk styring, der relative prestasjoner belønnes. Konsernets bonusordning vil bli tilpasset ny forskrift og retningslinjer fra Finanstilsynet om godtgjørelse i finansinstitusjoner.

Arbeidsmiljø og sykefravær

Det gjennomføres årlige klimaundersøkelser i konsernet. Organisasjonen benytter fra og med 2010 en ny undersøkelse som gir en bedre måling av prestasjonskultur og dynamisk styring for å understøtte den kulturen konsernet ønsker å utvikle. Arbeidsmiljøet i konsernet vurderes jevnt over til å være godt, men det er variasjoner mellom de ulike avdelingene. Undersøkelsen gjør det mulig å være målrettet ut i fra de ulike avdelingenes behov. Undersøkelsen vil bli gjennomført regelmessig slik at man kan følge utviklingen fra år til år.

SpareBank 1 Gruppen har selskapsvise Arbeidsmiljøutvalg. Verne- tjenesten i selskapene arbeider aktivt, og det er også oppnevnt et sentralt AKAN-utvalg.

SpareBank 1 Gruppen videreførte i 2010 avtalen om Inkluderende Arbeidsliv. Sykefraværet i 2010 ble 3,7 %, noe som er lavt sammenlignet med bransjen. Legemeldt sykefravær i 2010 var 3,0 %. Det er i løpet av 2010 gjennomført opplæring for henholdsvis ledere og verneombud i ulike temaer innen HMS. Dette i samråd med de selskapsvise arbeidsmiljøutvalgene.

I SpareBank 1 Gruppens etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er også etablert en egen varslingsrutine.

SpareBank 1 Gruppen startet i 2010 prosjektet Fremtidens Arbeidsplass med ombygging av hovedkontorbygget i Hammersborggata 2. I løpet av 2011 vil de fleste av konsernets ansatte ta i bruk moderne og tidsriktige lokaler som vil bidra til økt samhandling og kunnskapsdeling.

Kompetanseutvikling

Felles HR- og kompetansesarbeid i alliansen organiseres gjennom et HR-utvalg. HR-utvalget har som mandat å videreutvikle en felles overordnet HR-strategi med blant annet fokus på å tiltrekke de riktige, beholde de beste og utvikle medarbeiderne.

SpareBank 1 Gruppen har egen overordnet kompetansestrategi. Fagopplæring og øvrige kompetansehevede tiltak initieres og drives hovedsakelig i det enkelte datterselskap etter behov. Det er etablert programmer for lederutvikling på forskjellige nivåer som administreres felles for selskapene i SpareBank 1 Gruppen. SpareBank 1 Skadeforsikring AS har tilsluttet seg godkjenningsordningen for skaderådgivere. Ved utgangen av 2010 hadde 468 skadeforsikringsrådgivere bestått godkjenningsprøvene.

Livsfase og likestilling

Konsernet har et livsfaseutvalg som skal følge opp at blant annet likestillingsloven blir etterlevd i virksomheten. Utvalget har i tillegg fokus på hvordan SpareBank 1 Gruppen kan være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i ulike livsfaser.

I 2008 ble det i forbindelse med konsernets livsfasepolitikk besluttet å endre policy i forhold til målet om å øke den reelle pensjonsalderen i konsernet. Hensikten med ny policy er å redusere behovet for rekruttering, og samtidig dra nytte av verdifull kompetanse.

Av de ansatte i konsernet er 47 % kvinner og 53 % menn. Av alle de ansatte arbeider 5,2 % av kvinnene deltid, mens 1,5 % av mennene jobber deltid. I konsernledelsen er to av ni medlemmer kvinner, og i allianseledelsen er to av åtte medlemmer kvinner. I de sentrale ledergruppene i morselskapet og datterselskapene er det samlet sett 23 % kvinner. Av åtte styremedlemmer i konsernstyret ved årsskiftet var det to kvinner, mens kvinneandelen i datterselskapsstyrene var 34 %.

SpareBank 1 Gruppen anvender en metode for vurdering av roller og stillinger, for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. Innplassering i lønnskategorier foretas med et kjønnsnøytralt verktøy for stillingsvurdering. I forbindelse med de årlige vurderingene av lønn er like-lønn i forhold til arbeid av lik verdi, et tema. Hovedårsaken til at det er et noe høyere lønnsnivå for menn enn kvinner i konsernet skyldes at det er flere menn enn kvinner i både ledende stillinger og tunge faglige stillinger. I konsernets HR rapportering foretas det analyser i forhold til likestilling og likelønn, og eventuelle avvik rapporteres til konsernledelsen.

SpareBank 1 Gruppen AS har som medlem av Finansnæringens Hovedorganisasjon i 2010 videreført deltagelsen i FUTURA-programmet. Dette er et utviklingsprogram som har som mål å øke kvinneandelen i rekrutteringsgrunnlaget for ledende stillinger.

Attraktiv arbeidsgiver

SpareBank 1 Gruppen opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Vi ser på dette som et resultat av at vi har et sterkt varemerke i SpareBank 1 navnet, og at vi har gjennomført aktiviteter for å markedsføre oss som en attraktiv arbeidsgiver på universitet og høyskoler. SpareBank 1 Gruppen rekrutterte 153 nye medarbeidere i 2010. Majoriteten av disse har minst 3 års utdanning utover videregående skole. De fleste nyansatte er i alderen 26 til 35 år, men konsernet har også i 2010 rekruttert medarbeidere i alle aldersgrupper. Gjennomsnittsalder for medarbeidere i SpareBank 1 Gruppen var 42,1 år per 31. desember 2010.

I 2010 ble SpareBank 1 Gruppen AS kåret til den 12. mest attraktive arbeidsgiver blant unge som har jobbet 2–5 år. Dette er en bedring fra 30. plass i 2009, og SpareBank 1 Gruppen ble årets klatrevinner.

Arbeidet med å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver med både spennende karrieremuligheter og konkurransedyktige betingelser videreføres i 2011.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen har følgende definisjon på samfunnsansvar:

«Vi forplikter oss til å bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling sammen med våre ansatte, deres familier, lokalsamfunnet og samfunnet generelt for å øke livskvaliteten for folk flest.» Dette arbeidet bygger på fire prinsipper:

- økonomisk vekst,
- miljømessig balanse,
- sosial fremgang og
- positiv innflytelse i samfunnet

SpareBank 1 Gruppen skal tjene penger, men verdiskapingen skal være i tråd med en bærekraftig utvikling. Vårt samfunnsansvar handler derfor om hvordan verdiene skapes.

Vi forplikter oss til å ta hensyn til hvordan vår atferd påvirker mennesker, miljø og samfunn. Dette ansvaret stiller krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt. Samfunnsansvar dekker alt fra kapitalforvaltning og investeringer til inkluderende arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter.

Samfunnsansvar dreier seg også om svindel- og skadeforebyggende tiltak, sikring av liv, helse og verdier, gode produkter til kundene, forretningsetikk, miljømessig påvirkning, kredittpolitikk, holdnings-skapende arbeid og lokalt engasjement.

Å ta et aktivt samfunnsansvar innebærer å ha et langsiktig perspektiv, samt å se konsekvenser av virksomheten i samfunnet.

Miljøet og klimaregnskap

Selv om SpareBank 1 Gruppen ikke forurensrer på samme måte som tradisjonell industri, har selskapet en påvirkning på miljøet rundt seg – både direkte og indirekte. Dette gjelder blant annet avfall, energibruk, reisevirksomhet, transport, materialvalg, innkjøp og vannforbruk.

SpareBank 1 Gruppen vil for tredje år på rad utarbeide et klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten.

Klimaregnskapet blir publisert på:

<http://investor.sparebank1.no>

Samfunnsengasjement

SpareBank 1 Gruppen har engasjert seg i mikrokreditselskapet Kolibri Kapital. Mikrokreditt er smålån til fattige, foretaksomme mennesker i utviklingsland, som kan anvendes til utvikling av næringsvirksomhet eller bedring av boforhold. Kolibri Kapital henter inn penger i Norge gjennom løpende utvidelse av sin aksjekapital. Denne lånes i sin helhet ut til mikrobanks i Sør-Afrika, Asia og Sør-Amerika. SpareBank 1 Gruppen bidrar med aksjekapital.

ENDRINGER I STYRET OG KONSERNLEDELSE

Hans Olav Karde, som er administrerende direktør i SpareBank 1 Nord-Norge, ble valgt til leder av konsernstyret i april 2010. Han etterfulgte Harry Konterud som hadde vært styrets leder siden april 2009. Harry Konterud trådte ut av konsernstyret i april 2010, og Richard Heiberg, som overtok som administrerende direktør i Sparebanken Hedmark etter Harry Konterud, ble fra samme tidspunkt valgt inn. 26. januar 2011 erstattet Tor-Arne Solbakken, som er nestleder i LO, Bente N. Halvorsen som medlem av konsernstyret. Samtidig trådte Terje Vareberg ut av konsernstyret. Arne Austreid, som overtok som administrerende direktør i SpareBank 1 SR-Bank fra 1. januar 2011 etter Terje Vareberg, ble fra samme tidspunkt valgt inn i konsernstyret som nestleder.

I konsernledelsen var det to endringer i løpet av 2010. Jarle Haug ble ansatt som administrerende direktør for SpareBank 1 Gruppen Finans AS i januar 2010 og ble fra samme tidspunkt medlem av konsernledelsen. Øyvind Aass, som er leder for alliansesamarbeidet, ble medlem av konsernledelsen i mai 2010. Han har ledet alliansesamarbeidet siden desember 2007.

FREMTIDSUTSIKTER

2010 ble et resultatmessig godt år for SpareBank 1 Gruppen. God inntjening i de største produktselskapene, hjulpet av gunstige verdipapirmarkeder, ga en konkurransedyktig egenkapitalavkastning.

Lønnsomhetsprogrammet Delta har også bidratt til bedring i den underliggende driften.

Pensjonsreformen vil gi økt fokus på behovet for egen pensjons-sparing. Det er styrets vurdering at SpareBank 1 Gruppen er godt posisjonert til å øke forretningsvolumet innenfor dette området.

I løpet av 2010 ble konsernets risikobærende evne ytterligere forbedret, blant annet gjennom oppbygging av kursreserver og tilleggsreserver i SpareBank 1 Livsforsikring AS. Det er styrets vurdering at SpareBank1 Gruppen er godt kapitalisert til å møte forventede krav i forbindelse med Solvency II-regelverket.

Argo Securities AS, som er konsernets verdipapirforetak, har ikke oppnådd tilfredsstillende lønnsomhet. Det er iverksatt tiltak som forventes å gi effekt i 2011. Betydelige investeringer i virksomheten gjør imidlertid at lønnsom drift først kan ventes på noe sikt.

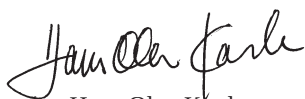
SpareBank 1 Gruppen er gjennom sine ulike datterselskap eksponert

mot verdipapirmarkedet, og utvikling i børskurser og rente påvirker i stor grad inntjeningen i konsernet. Utsiktene for norsk økonomi i 2011 er gode. Veksten i fastlandsøkonomien er ventet å bli 3 %, drevet av økt privat konsum og stigende investeringer. For husholdningene er det økende optimisme fundert i lav arbeidsledighet, lav rente og lav prisvekst som alt bidrar til økt kjøpekraft for husholdningene. Trolig vil Norges Bank heve renten gradvis og i små skritt tilbake til et mer normalt nivå de neste 2–3 årene. Gunstige makroøkonomiske rammebetingelser og antatt god utvikling i verdipapirmarkedet vil gi SpareBank 1 Gruppen grunnlag for fortsatt vekst, og styret forventer et godt resultat også i 2011.

TAKK FOR INNSATSEN

De ansatte har vist sterk innsatsvilje i 2010. Det har vært et nært og godt samarbeid med de ansattes organisasjoner. Styret takker alle medarbeiderne i SpareBank 1 Gruppen for deres bidrag til det gode resultatet i 2010.

Oslo, 31. mars 2011

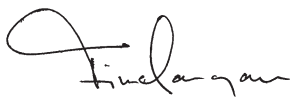
Hans Olav Kårde
STYRETS LEDER

Arne Austereid

Bjørn Engaas

Finn Haugan

Knut Bekkevold

Richard Heiberg

Tor-Arne Solbakken

Venche Johnsen

Kirsten Idebøen

ADM. DIREKTØR

Årsregnskap 2010

SpareBank 1 Gruppen

RESULTATREGNSKAP FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet		
2010	2009	NOK 1 000	Note	2010	2009
-	-	Brutto premieinntekter forsikring		8 213 841	7 556 607
-	-	- avgitt reassurans		535 217	488 185
-	-	Netto premieinntekter forsikring	7	7 678 624	7 068 422
15 920	31 437	Renteinntekter		98 447	1 066 328
61 422	63 318	Rentekostnader		85 196	798 280
-45 502	-31 881	Netto renteinntekter	9	13 251	268 049
-	-	Provisjonsinntekter		715 505	855 270
-	-	Provisjonskostnader		846 205	752 100
-	-	Netto provisjonsinntekter	8	-130 700	103 170
-1 310	-	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	9	1 547 267	2 443 931
3 641	18 245	Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	9	30 596	48 046
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	9	75 049	3 362
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	9	259 255	271 779
-	-	Netto inntekter investeringseiendommer	10	399 410	306 848
606 274	203 442	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		-	-
4	-	Andre inntekter	11	384 321	324 887
563 107	189 807	Sum netto inntekter		10 257 073	10 838 494
-	-	Forsikringsytelser og erstatninger		7 496 694	7 013 788
-	-	Reassurandørens andel av erstatninger		-488 154	-331 006
-	-	Til/(fra) kursreguleringsfond i livsforsikring		289 732	327 145
-	-	Midler tilført forsikringskunder i livsforsikring		142 363	170 766
-	-	Avsetning til tilleggsavsetninger		-	127 918
-	-	Tap på utlån, garantier mv	29	10 405	123 168
-25 957	21 850	Driftskostnader	12	1 674 173	2 077 123
33 325	31 718	Avskrivninger og nedskrivninger	14, 15, 18	91 300	124 317
276	3 261	Andre kostnader		55 427	11 226
7 644	56 829	Sum kostnader		9 271 940	9 644 445
555 463	132 978	Driftsresultat		985 133	1 194 049
-	-	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	17	-	-386
555 463	132 978	Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad		985 133	1 193 663
109 008	115 731	Skattekostnad	50	153 586	294 020
446 455	17 247	Årsresultat etter skatt		831 547	899 643
Årsresultatet tilordnes:					
		Kontrollerende interesses andel		841 025	909 115
		Ikke-kontrollerende interesses andel		-9 478	-9 472
		Resultat per aksje i hele kroner		467	505
		Utvannet resultat per aksje i hele kroner		472	510

UTVIDET RESULTAT FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Konsernet

NOK 1 000	2010	2009
Resultat fra resultatregnskapet	831 547	899 643
Estimatavvik pensjon	-76 215	-9 477
Revaluering eiendom	-12 656	1 595
Justering av forsikringsforpliktelse	3 228	-819
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	-814	-594
Skatt	23 980	2 436
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	769 070	892 784
Andel kontrollerende interesse	778 548	902 256
Andel ikke kontrollerende interesse	-9 478	-9 472

Morselskapet

NOK 1 000	2010	2009
Resultat fra resultatregnskapet	446 455	17 247
Estimatavvik pensjon	-1 057	-12 567
Skatt	296	3 519
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	445 694	8 199

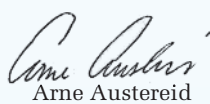
BALANSE FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet		
31.12.10	31.12.09	NOK 1 000	Note	31.12.10	31.12.09
EIENDELER					
93 664	101 933	Eiendel ved utsatt skatt	50	-	-
-	-	Goodwill	5, 14	850 819	760 486
-	-	Andre immaterielle eiendeler	15	142 933	63 880
4 469 691	5 042 709	Investering i datterselskaper	16	-	-
10 147	18 000	Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	17	9 010	120 553
127 501	76 955	Eiendom, anlegg og utstyr	18	1 340 389	526 991
-	-	Fordring på reassurandør	40	1 494 338	1 150 842
-	-	Fordring på forsikringstaker	41	1 394 441	1 108 015
243 351	193 758	Andre eiendeler	19	616 077	482 731
-	-	Investeringseiendommer	27	4 094 812	4 690 887
-	-	Obligasjoner holdt til forfall	20, 25, 26, 31	4 679 131	5 020 382
-	-	Obligasjoner til amortisert kost	20, 25, 26, 31	1 249 291	764 626
17 583	15 335	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	20, 21, 24, 31	20 216	42 944
122 580	250 000	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	20, 21, 26, 28, 31, 33	658 452	21 280 928
-	-	Verdipapirer til virkelig verdi	20, 21, 22, 31	23 024 332	23 938 155
692	-	Finansielle derivater	20, 21, 23	130 605	220 787
93 520	101 198	Bankinnskudd og kontanter	20, 26	985 375	1 294 653
5 178 729	5 799 888	SUM EIENDELER		40 690 221	61 466 859
EGENKAPITAL OG GJELD					
2 030 277	2 609 496	Innskutt egenkapital		2 030 277	2 609 496
727 859	822 945	Opptjent egenkapital		2 691 636	2 588 291
-	-	Verdireguleringsfond		71 454	65 221
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		15 446	30 300
2 758 136	3 432 441	Sum egenkapital		4 808 813	5 293 308
433 846	683 892	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	20, 32, 37	848 846	1 769 568
-	-	Kursreguleringsfond		616 870	327 145
-	-	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	42	22 315 681	20 843 433
-	-	Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	43	8 067 303	6 821 960
74 966	103 318	Netto pensjonsforpliktelser	48	325 355	460 453
-	-	Forpliktelse ved utsatt skatt	50	253 417	155 643
-	-	Betalbar skatt	50	85 081	137 653
1 376 914	500 531	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20, 21, 32, 38	1 376 914	6 880 478
-	-	Gjeld vedrørende gjenforsikring	44	77 706	95 123
-	-	Finansielle derivater	20, 21, 23	160 265	219 064
534 867	578 005	Andre forpliktelser	51	1 129 898	1 004 101
-	501 700	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	20, 21, 32, 36	624 072	17 458 930
5 178 729	5 799 888	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		40 690 221	61 466 859

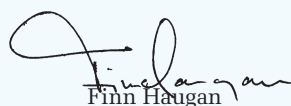
Oslo, 31. mars 2011

Hans Olav Kørde

STYRETS LEDER

Arne Austereid

Bjørn Engaas

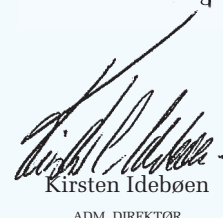

Finn Haugan

Knut Bekkevold

Richard Heiberg

Tor Arne Solbakken

Venche Johnsen

Kirsten Idebøen
ADM. DIREKTØR

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet			Konsernet**		
2010	2009	NOK 1 000	Note	2010	2009
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER					
446 455	17 247	Årsresultat etter skatt		831 547	899 643
-	-	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	17	-	-386
33 325	31 718	Avskrivninger og nedskrivninger	15, 18	91 300	124 317
-	-	Verdiregulering investeringseiendommer	27	-148 187	18 077
-	-	Tap på utlån/garantier	29	10 388	123 168
-	-	Økning fordring på reassurandør	40	-343 496	-50 880
-	-50 000	Økning av utlån til kunder	28, 29	-	-1 153 527
127 420	100 000	Reduksjon av utlån til kunder	28	20 612 088	-
-	-	Endring i forsikringstekniske avsetninger		3 007 315	2 561 504
-566 029	-68 660	Endring i andre tidsavgrensingsposter		-650 891	286 627
-	-	Økning innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner		-	454 978
-501 700	-9 353	Reduksjon innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	36	-16 834 858	-
-460 529	20 952	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		6 575 207	3 263 521
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER					
-692	-	Økning av verdipapirer til virkelig verdi	22, 23	-	-4 871 025
-	-	Reduksjon av verdipapirer til virkelig verdi	22	1 004 005	-
-	-	Økning av verdipapirer som holdes til forfall	26	-143 414	-
-	-	Reduksjon av verdipapirer som holdes til forfall		-	147 718
-	-	Økning av verdipapirer tilgjengelig for salg	24	-	-12 595
256 034	203 384	Reduksjon av verdipapirer tilgjengelig for salg	24	22 728	-
-258 282	-218 566	Utbetaling av konsernbidrag *		-	-
-	-	Tilgang investeringseiendommer	27	-24 942	-48 015
-	-	Vederlag ved avhending av investeringseiendommer	27	803 601	-
-50 546	-32 949	Økning av egne eiendom anlegg og utstyr	18	-872 245	-67 128
-53 486	-48 131	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		789 733	-4 851 045
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER					
-	-	Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	37	-	535 100
-250 046	-	Utbetalinger ved tilbakebetalinger av ansvarlig lånekapital	37	-920 722	-100 000
-	176 000	Innbetalinger av ny egenkapital		-	176 000
-	-	Likviditetseffekt som følge av utskilling av Bank 1 Oslo AS	53	-1 129 932	-
-120 000	-800 000	Utbetaling av utbytte		-120 000	-800 000
876 383	-	Økning av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-	919 230
-	-	Reduksjon av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	38	-5 503 564	-
506 337	-624 000	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-7 674 218	730 330
-7 678	-651 179	Netto kontantstrøm for perioden		-309 278	-857 194
101 198	752 377	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.		1 294 653	2 151 847
93 520	101 198	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 31.12.	20, 26	985 375	1 294 653

* Gjelder utbetaling av konsernbidrag som er ført som en økning av investering i datterselskap. Annet avgitt og mottatt konsernbidrag er ført over resultatet, og er ikke presentert på denne linjen.

** Proforma kontantstrømmen justert for utskillelsen av Bank 1 Oslo AS per 31.12.2010 er vist i note 54.

ENDRING I EGENKAPITAL

Morselskapet

NOK 1 000	Note	Aksjekapital	Overkursfond	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2008		1 747 200	986 296	1 375 944	4 109 440
Årsresultat		-	-	17 247	17 247
Estimatavvik pensjon		-	-	-9 048	-9 048
Kapitalforhøyelse		35 200	140 800	-	176 000
Kapitalnedsettelse		-	-300 000	300 000	-
Utbetalt utbytte		-	-	-800 000	-800 000
Andre føringer direkte mot egenkapital		-	-	-61 199	-61 199
Egenkapital per 31.12.2009		1 782 400	827 096	822 945	3 432 441
Årsresultat		-	-	446 455	446 455
Estimatavvik pensjon		-	-	-761	-761
Kapitalforhøyelse		-	-	-	-
Kapitalnedsettelse/utfisjonering Bank 1 Oslo AS		-	-579 219	-420 781	-1 000 000
Utbetalt utbytte		-	-	-120 000	-120 000
Andre føringer direkte mot egenkapital		-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2010		1 782 400	247 877	727 859	2 758 136

Konsernet

NOK 1 000	Note	Aksjekapital	Overkursfond	Opptjent egenkapital	Verdireg. kontrollerte fond	Ikke kontrollerte interesse	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2008		1 747 200	986 296	2 211 791	66 048	42 825	5 054 160
Årsresultat		-	-	909 115	-	-9 472	899 643
Estimatavvik pensjon		-	-	-6 853	-	-	-6 853
Revaluering eiendom		-	-	-	-827	-	-827
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		-	-	-594	-	-	-594
Kapitalforhøyelse		35 200	140 800	-	-	-	176 000
Kapitalnedsettelse		-	-300 000	300 000	-	-	-
Utbetalt utbytte		-	-	-800 000	-	-	-800 000
Avgang ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-3 054	-3 054
Andre føringer direkte mot egenkapital		-	-	-25 167	-	-	-25 167
Egenkapital per 31.12.2009		1 782 400	827 096	2 588 291	65 221	30 300	5 293 308
Årsresultat		-	-	841 025	-	-9 478	831 547
Estimatavvik pensjon		-	-	-54 875	-	-	-54 875
Revaluering eiendom		-	-	-	-9 112	-	-9 112
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		-	-	-814	-	-	-814
Kapitalforhøyelse		-	-	-	-	-	-
Kapitalnedsettelse/utfisjonering Bank 1 Oslo AS		-	-579 219	-550 713	-	-	-1 129 932
Utbetalt utbytte		-	-	-120 000	-	-	-120 000
Avgang ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-5 377	-5 377
Korrigeringer tidligere år		-	-	-15 345	15 345	-	-
Andre føringer direkte mot egenkapital		-	-	4 068	-	-	4 068
Egenkapital per 31.12.2010		1 782 400	247 877	2 691 636	71 454	15 446	4 808 813

Noter til regnskapet

NOTE 1 – GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Gruppen konsern bestod 31. desember 2010 av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS samt de heleide datterselskapene ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Livsforsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, SpareBank 1 Medlemskort AS, Sparebankutvikling AS og SpareBank 1 Gruppen Finans AS, samt Argo Securities AS med en eierandel på 76,75%.

SpareBank 1 Gruppen AS' eierandel i Bank 1 Oslo AS ble med virkning fra 1. januar 2010 delt ut til SpareBank 1 bankene (90 %) og LO (10 %).

Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA behandles etter egenkapitalmetoden, og konsernets eierandel er på 10 %.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, verdipapirhandel, factoring, inkasso og langtidsovervåking. Konsernets primærmarked er Norge.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av generalforsamlingen og representantskapet den 27. april 2011. Generalforsamlingen er konsernets øverste organ.

NOTE 2 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet
Konsernregnskapet og morselskapets regnskap 2010 for SpareBank 1 Gruppen er satt opp i overensstemmelse med «International Financial Reporting Standards» (IFRS), som er godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger; Den faste tolkningskomité (SIC).

Konsernregnskapet er basert på historisk kost-prinsipp. Avvik fra dette gjelder finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg. Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investerings eiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må tømme skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Årsregnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges pr 31. desember 2010.

Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet

Konsernet har i 2010 tatt i bruk følgende nye og endrede standarder: IFRS 3 Business Combinations (revidert) og tilhørende endringer i IAS 27 Consolidated and separate financial statements, IAS 28 Investments in associates, og IAS 31 Interests in joint Ventures anvendes for virksomhetssammenslutninger med oppkjøpstidspunkt etter 1. januar 2010. Oppkjøpsmetoden for virksomhetssammenslutninger har blitt vesentlig endret. Etter revidert standard skal virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke lenger resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal

gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

Goodwill fastsettes på oppkjøpstidspunktet og ikke ved hvert trinn i oppkjøpet. Ved fastsettelsen av goodwill blir tidligere egenkapitalinteresser vurdert til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatført. Et betinget vederlag vil bli regnskapsført til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etter tidligere regler ville det betingede vederlaget ikke ha blitt regnskapsført på oppkjøpstidspunktet da sannsynlighetskravet ikke er innfridd på det tidspunktet. Transaksjonskostnader er kostnadsført. Tidligere ville disse blitt inkludert i kjøpsprisen.

IAS 24 Related party disclosures (revidert) erstatter den tidligere IAS 24 fra 2003. Standarden er obligatorisk for regnskapsår som påbegynnes etter 1. januar 2011. Konsernet har valgt å tidliganvende denne standarden. Den reviderte standarden klargjør og forenkler definisjonen av nærstående parter, og tar bort det detaljerte opplysningskravet for offentlig eide virksomheter om transaksjoner med staten og andre offentlige eide virksomheter.

IAS 27 Consolidated and separate financial statements (revidert) krever at alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke lenger resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal enhver gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres. IAS 27 (revidert) har ikke innvirkning på regnskapet siden ingen av de ikke-kontrollerende eierinteressene har negativ balanseført verdi, det ikke har vært transaksjoner hvor en enhet fremdeles er eid etter tap av kontroll, og det ikke har vært transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere.

Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet, men som ikke har påvirkning på regnskapet på nåværende tidspunkt
IFRIC 9 Reassessment of embedded derivatives (endret) og IAS 39 Financial instruments: Recognition and measurement. Endringen i IFRIC 9 krever at det gjøres en vurdering av om et innebygd derivat skal skilles fra vertskontrakten når det foretas en reklassifisering av et finansielt eiendelsinstrument som er vertskontrakt for et innebygd derivat fra kategorien til virkelig verdi over resultatet. Vurderingen utføres på grunnlag av forholdene på det siste av: a) tidspunktet da foretaket første gang ble part i kontrakten, og b) tidspunktet for endring av kontraktsbetingelser som vesentlig endrer kontantstrømmen. Dersom pålitelig måling ikke er mulig, kan reklassifisering ikke foretas.

IFRIC 16 Hedges of a net investment in a foreign operation (endret). Endringen tydeliggjør at i en sikring av en nettoinvestering i en utenlandsk virksomhet, kan sikringsinstrumentene holdes av ethvert foretak innenfor konsernet, inkludert den utenlandske virksomheten, så lenge kravene til øremerking, dokumentasjon og effektivitet av nettoinvesteringer i IAS 39 er oppfylt. Konsernet må tydelig dokumentere sikringsstrategien på grunn av at det kan være ulik øremerking på ulike nivåer i konsernet.

IAS 38 Intangible Assets (endret) klargjør kravene til måling av virkelig verdi av immaterielle eiendeler anskaffet ved virksomhetssammenslutning. Det åpnes for at immaterielle eiendeler med lik økonomisk levetid i visse tilfeller kan behandles som en samlet eiendel.

IAS 1 Presentation of Financial Statements (revidert). Den reviderte standarden krever at inntekts- og kostnadsposter som tidligere ble ført direkte i egenkapitalen nå skal presenteres i utvidet resultatregnskap. I egenkapitaloppstillingen vises transaksjoner med eiere og inntekts- og kostnadsposter for seg, begge fordelt per egenkapitalkategori som tidligere. Sammenligningstallene er endret slik at de er i overensstemmelse med revidert standard. Endringen påvirker kun presentasjonen og ikke resultat per aksje.

IAS 36 Impairment. Endringen klargjør at den største kontantgenererende enheten (eller grupper av enheter) som goodwill skal allokere til ved

testing for verdifall er et driftssegment slik som definert i punkt 5 i IFRS 8 Operating segments (for eksempel for samling av segmenter med like økonomiske kjennetegn slik det henvises til i IFRS 8 punkt 12).

IFRS 2 (endret) Group cash-settled share-based payment. I tillegg til å innlemme IFRIC 8, 'Scope of Ifric 2' og IFRIC 11 IFRS 2 – Group and treasury share transactions, medfører endringen en utvidelse av veiledningen i IFRIC 11 om hvordan egenkapitaltransaksjoner i konsernforhold skal regnskapsføres.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Virkningen av disse endringene forventes å være:

IFRS 9 Financial Instruments (ny) er første ledd i prosessen for å erstatte IAS 39. IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler og forpliktelser, og vil sannsynligvis påvirke konsernets regnskapsføring av finansielle eiendeler. Standarden er obligatorisk fra 1. januar 2013, men kan tidlig anvendes. Standarden er imidlertid ennå ikke vedtatt av EU.

Konsernet har ennå ikke vurdert hele virkningen av IFRS 9. En foreløpig vurdering indikerer imidlertid at standarden kan påvirke konsernets regnskapsføring av verdiendringer over utvidet resultat, som er relatert til egenkapitalinvesteringer ikke holdt for handelsformål. Det betyr for eksempel at verdiendringer på finansielle forpliktelser holdt for handelsformål må resultatføres direkte.

IAS 32 (endring) Classification of rights issues. Endringen er obligatorisk for regnskapsår som påbegynnes etter 1. februar 2010, men kan tidlig anvendes. Endringen vedrører regnskapsføring av rettigheter som ikke er i foretakets funksjonelle valuta. Når betingelsene er innfridd skal slike rettigheter nå klassifiseres som egenkapital, uavhengig av utøvelseskursens valuta. Tidligere måtte rettighetene regnskapsføres som finansielle forpliktelser. Endringen gjelder med tilbakevirkende kraft i henhold til IAS 8 Accounting policies, changes in accounting estimates and errors. Konsernet vil anvende den endrede standarden fra 1. januar 2011.

IFRIC 19 Extinguishing financial liabilities with equity instruments gjelder fra 1. juli 2010. Fortolkningen regulerer regnskapsføring ved reforhandling av lånebetingelser når reforhandling fører til at hele eller deler av gjelden blir slettet mot utstedelse av egenkapitalinstrumenter («debt for equity swap»). Skyldner resultatfører gevinst eller tap ved konverteringen, det vil si differansen mellom balanseført verdi av forpliktelsen og virkelig verdi av egenkapitalinstrumentene som blir utstedt. Dersom pålitelig måling av egenkapitalinstrumentenes virkelige verdi ikke er mulig, settes den lik den slettede finansielle forpliktelsen. Konsernet vil anvende den reviderte standarden fra 1. januar 2011, gitt at den vedtas av EU. Den forventes ikke å påvirke konsernets eller morselskapets regnskap.

IFRIC 14 (endring) Prepayments of a minimum funding requirement. Endringen korrigerer en utilsiktet konsekvens av IFRIC 14, IAS 19 – The limit on a defined benefit asset, minimum funding requirements and their interaction. Uten endringen er ikke det ikke tillatt å balanseføre eiendeler knyttet til frivillige forskuddsbetalinger til minimum funding contributions. Endringen gjelder for regnskapsår som påbegynnes etter 1. januar 2011, men tidlig anvendelse er tillatt. Endringen har tilbakevirkende kraft til den tidligste sammenligningstall. Konsernet vil anvende endringen fra og med regnskapsåret 2011.

Diverse standarder endret i 2010 runden av årlige forbedringer. Endringene inkluderer en rekke mindre endringer i følgende standarder og fortolkninger som kan være relevante for selskapet: IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34 og IFRIC 13. Endringene i IFRS 3 og IAS 27 gjelder for regnskapsår som starter 1. juli 2010 eller senere, mens de øvrige endringene gjelder for regnskapsår som starter 1. januar 2011 eller senere. Endringene er godkjent av EU.

IFRS 7 (endring) Finansielle instrumenter: Tilleggsopplysninger innfører nye informasjonskrav knyttet til fortsatt eksponering mot eiendeler som er fjernet fra balansen og overførte eiendeler som

fortsatt helt eller delvis er balanseført. Endringen gjelder for årsregnskap som begynner 1. juli 2011 eller senere. Det vil ikke være krav til omarbeiding av tilleggsinformasjon for sammenligningstall. Endringen er ennå ikke godkjent av EU.

Presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har en annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs for året og balansen er regnet om til balansedagens kurs. Eventuelle omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post. Alle beløp er angitt i NOK tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

a) Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter SpareBank 1 Gruppen AS og alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter der SpareBank 1 Gruppen konsern har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen.

Vesentlige konserninterne transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert.

Virkning av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke lenger resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

b) Tilknyttede selskaper

Tilknyttet foretak er foretak der selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost og deretter anvendes egenkapitalmetoden. Investeringer i tilknyttede selskaper inkluderer goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuell senere nedskrivninger.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene sammen med andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet og virkning av eventuelle feil eller prinsippendringer. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ.

c) Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Gruppen gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper oppført i morselskapets regnskap

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper er vurdert i

henhold til kostmetoden. Dersom det finner sted en verdinédgang som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av aksjene. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til konsernets øverste beslutningstaker. Konsernets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, meglervirksomhet, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering.

Utlån og fordringer

Ervervede porteføljer

Ervervede porteføljer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Disse regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Kundefordringer factoring

Kundefordringer factoring vurderes på to måter. I tilfeller hvor factoring ikke har overtatt kredittrisikoen (risiko for debtors manglende betalingsevne) balanseføres kun det forskudd som er utbetalt på overførte fordringer, som «utlån til kunde og fordringer på kredittinstitusjoner». I tilfeller hvor factoring overtar kredittrisikoen skal man ikke balanseføre fordringene til et høyere beløp enn overtatt kredittrisiko, som «utlån til kunde og fordringer på kredittinstitusjoner». Det vil i praksis være vanskelig å bokføre slike fordringer til overtatt kredittrisiko, da en slik garanti er en forpliktelse utenom balansen som blir rapportert på egen linje under gjeldssiden i balansen. Vi har ført fordringer hvor kredittrisiko er overtatt med bruttobeløp, som «utlån til kunde og fordringer på kredittinstitusjoner». Den ufinansierte delen av disse kundefordringene er oppført under post «Margintrekk og annen mellomregning med kunder» under regnskapslinjen «Andre forpliktelser».

Tapsavsetning

Tapsavsetninger på utlån og garantier (debitorer) er oppført under posten nedskrivninger/tapsavsetninger.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Andre fordringer

Andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Verdipapirer og derivater

Konsernet har finansielle eiendeler i handelsporteføljen, frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, holde til forfall investeringer og verdipapirer tilgjengelig for salg. Hovedregelen er å klassifisere investeringer til virkelig verdi over resultatet, enten gjennom handelsportefølje eller frivillig kategorisering. Dette samsvarer med hvordan investeringene følges opp. Enkelte investeringer i obligasjoner/sertifikater plasseres likevel inn i kategoriene utlån og fordringer eller holde til forfall. Dette gjøres i tilknytning til transaksjonen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontant-

strømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Holde til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente - metoden.

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet.

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål, og finansielle eiendeler som ledelsen øremerker til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter klassifiseres som holdt for handelsformål.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som «finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet», inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under «Netto inntekt fra finansielle instrumenter til virkelig verdi» i den perioden de oppstår.

Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles også til virkelig verdi, mens endringen i verdi fra inngående balanse føres mot utvidet resultat. Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg i konsernet er ikke handlet aktivt i markedet.

Holdt til forfall investeringer

Holde til forfall investeringer er ikke derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som konsernets ledelse har en positiv intensjon om å holde til forfall. Disse sertifikater og obligasjoner måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode.

Vurdering av nedskrivning

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet. Dersom slike objektive indikatorer foreligger for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg blir det samlede tapet, målt som differansen mellom anskaffelseskost og virkelige verdi fratrukket eventuelt tidligere resultatførte nedskrivninger, tatt ut av egenkapitalen og regnskapsført i resultatregnskapet. Verdiforringelse på aksjer og tilsvarende instrumenter ført i resultatregnskapet reverseres ikke.

Tap ved verdifall på obligasjoner som holdes til forfall reverseres over resultatregnskapet dersom en senere økning av gjenvinnbart beløp objektivt kan relateres til en hendelse inntrådt etter at tapet ved verdifall ble innregnet i resultatregnskapet.

Gjenvinnbart beløp for investeringer i obligasjoner som holdes til forfall beregnes til nåverdien av forventede fremtidige kontantstrømmer, diskontert med sist fastsatte effektive rentesats (dvs. den effektive rentesats som ble beregnet ved første gangs registrering av disse finansielle eiendelene).

Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives føres samlet verdiregulering som er ført i egenkapitalen over resultatet, som gevinst eller tap fra investeringer i verdipapirer. Utbytte på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg føres over resultatet når konsernets rett til utbyttet er fastslått.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger

markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskapsespesifikk informasjon.

Obligasjoner som konsernet har intensjon om å holde til forfall, men som blant annet fordi de ikke er omsatt i et aktivt marked ikke oppfyller vilkårene for holdt til forfall porteføljer i IAS 39 er klassifisert under egen linje i balansen, obligasjoner til amortisert kost.

Derivater

Derivatene består av valuta- og renteinstrumenter, samt instrumenter forbundet med strukturerte produkter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Etterfølgende endringer i virkelig verdi føres over resultatet.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført beløp av goodwill vedværende den solgte virksomheten. For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppstod.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskningsaktiviteter som utføres med forventning om å oppnå ny vitenskapelig eller teknisk kunnskap og forståelse, blir innregnet som kostnader i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Utgifter til utviklingsaktiviteter, hvor forskningsresultater er benyttet i en plan eller modell for produksjon av nye eller vesentlig forbedrede produkter eller i prosesser, blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar. Utgiftene som aktiveres inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av fellesutgiftene. Andre utviklingsutgifter blir innregnet i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Aktiverte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall.

Lisenser

Lisenser har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av akkumulerte avskrivninger. Lisenser avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Edb-programmer

Standard edb-programvarer som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Egenutviklede programvarer følger i hovedsak de samme prinsippene som beskrevet for forskning og utvikling.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- og utgiftene kan måles pålitelig.

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Øvrige immaterielle eiendeler

I forbindelse med oppkjøp av virksomheter gjennomføres det merverdi-analyser, og immaterielle eiendeler som identifiseres balanseføres i konsernet. Konsernet har identifisert merverdier knyttet til merkevare, kundeforhold og teknologi software. Merverdiene er beregnet basert på historiske data som er fremskrevet, og justert for usikkerhet og deretter neddiskontert. Kundeforhold og teknologi software avskrives lineært over forventet levetid.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedværende balanseførte immaterielle eiendeler balanseføres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubegrenset. Immaterielle eiendeler blir avskrevet fra tidspunktet de er tilgjengelige for bruk.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, har estimert levetid på mellom 2 og 10 år. Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Varige driftsmidler

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, transportmidler og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet. Bygninger revalueres til virkelig verdi årlig. Verdivurderingen baserer seg på en intern verdivurderingsmodell beskrevet under investerings-eiendommer. Bygninger avskrives i ettertid. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

En økning i balanseført verdi som følge av verdiregulering av bygninger føres over utvidet resultat og som verdireguleringsreserve. En nedregulering av tidligere balanseført verdiøkning på samme driftsmiddel føres tilsvarende. Hvert år overføres differansen mellom avskrivninger basert på driftsmidlenes verdiregulerte verdi (resultatførte avskrivninger) og avskrivninger basert på driftsmidlenes anskaffelseskost fra verdireguleringsreserven til opptjent egenkapital.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulerte verdi avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger	50 år
Maskiner, inventar og transportmidler	3–10 år

Varige driftsmidler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

Investerings-eiendommer

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investerings-eiendommer. Investerings-eiendommer vurderes til virkelig verdi. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet. Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig neddiskontert kontantstrøm. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres halvårlig. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av

verdiendringer knyttet til investeringseiendommer, presenteres særskilt i note 10 og 27.

Verdifall på ikke finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter og bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. Kassekreditt er presentert under linjen, «Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner».

Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom utsatt skatt oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir den ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer eller andeler. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer eller andeler vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er konsernets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten skattepliktig foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

Langsiktige innlån

Lån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån med faste

renter vurderes til virkelig verdi over resultatet, mens lån med flytende rente måles til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over løpetiden ved hjelp av lånets effektive rente.

Pensjoner

Konsernet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til SpareBank 1 Livsforsikring AS.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til forsikringsselskapet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd hvis forsikringsselskapet ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Konsernets kollektive ytelsesbaserte ordningen sikrer medlemmene en pensjon på 70% av lønn opp til 12G. Lønn utover 12 G er sikret gjennom en innskuddsbasert ordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble lukket for nyansatte etter 01.05.2005.

I tillegg kommer forpliktelser som følger av Avtalefestet Pensjon (AFP) og enkelte særskilte avtaler om førtidspensjoner og tilleggspensjoner.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med norsk 10 års statsobligasjonsrente på balansedagen med et tillegg for å hensynta relevant løpetid for forpliktelsen.

Aktuarielle gevinster og tap (estimativvik) som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir regnskapsført i oppstillingen over utvidet resultat i den perioden de oppstår.

Endringer i pensjonsplanens ytelser resultatføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314% av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning.

Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av konsernet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som konsernet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang.

Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med 50% av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100% av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, og hvor SpareBank 1 Gruppen ikke har plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke kan utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom SpareBank 1 Gruppens kjernekapitaldekning faller under 5 prosent eller samlet kapitaldekning faller under 6 prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp for det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres til amortisert kost.

Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring

Alle produktene i SpareBank 1 Livsforsikring AS er klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de forsikringsmessige avsetningene vurdert etter norske regler er tilstrekkelige. For å dokumentere dette må selskapet gjennomføre en tilstrekkelighetstest. SpareBank 1 Livsforsikring AS gjennomfører årlig en slik test. Dette tilsier at tidligere anvendte prinsipper knyttet til forsikringsmessige avsetninger for livsforsikring kan anvendes.

De forsikringsmessige avsetningene innenfor livsforsikring består av forsikringsfond og sikkerhetsfond. Forsikringsfondet omfatter premie-reserve, tilleggsavsetninger, premie- og pensjonsreguleringsfondet, erstatningsavsetninger og andre tekniske avsetninger.

Viktige forutsetninger og endringer i forsikringstekniske forhold: Grunnlagsrenten vurderes til enhver tid etter renten på langsiktige statsobligasjoner, og i tråd med forskriften om premier og forsikringsfond i livsforsikring. Grunnlagsrenten følger regelverket fastsatt av Finanstilsynet. For nye livsforsikringskontrakter tegnet fra og med 1. januar 2006 er grunnlagsrenten pt. 2,75%. Grunnlagsrenten for nye kollektive pensjonsavtaler tegnet fra og med 1. januar 2006 er 2,7%. Fra og med 1. januar 2011 vil grunnlagsrenten være 2,5% for nye kontrakter, mens grunnlagsrenten for ny opptjening for kollektive pensjonsavtaler vil være 2,5% fra 1. januar 2012. For øvrig følger ny opptjening og rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrenten som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.

- Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i FNH, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet. Ny fellestariff K2005 med sikkerhetsmarginer som tar høyde for økt levealder, er innført fra 2008 for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser utgått fra kollektiv.
- Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.
- Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

Kursreguleringsfondet

Avsetning til kursreguleringsfondet tilsvarer netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen

til SpareBank 1 Livsforsikring AS. Netto urealisert verdi fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen.

Forsikringsmessige avsetninger skadeforsikring

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover for enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de forsikringsmessige avsetningene vurdert etter norske regler er tilstrekkelige, og ikke er ment å dekke framtidige skadeutbetalinger under framtidige kontrakter. Dette tilsier at tidligere anvendte prinsipper knyttet til forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikring kan anvendes.

Finanstilsynet har utformet minstekrav for de ulike avsetningstypene, og det er foretatt avsetning til ikke-opptjent premie, erstatningsavsetning, sikkerhetsavsetning, reassuransesavsetning og administrasjonsavsetning. Minstekravene innenfor premie- og erstatningsavsetningen er også oppfylt per bransje, og for sikkerhetsavsetningen per bransjegruppe.

Garantiavsetningen anses ikke som en forsikringsteknisk avsetning etter IFRS 4, og dette har vært konsernets holdning siden implementering av IFRS i 2005. Garantiordningen skal gi sikkerhet for at de sikrede etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalene. På bakgrunn av ny årsregnskapsforskrift for forsikring har konsernet omklassifisert natur-skadeavsetningen og administrasjonsavsetningen. Disse avsetningene oppfyller ikke gjeldsdefinisjonen etter IFRS og er således overført egenkapitalen med virkning fra 1. januar 2007

Gjenforsikredes andel av forsikringstekniske avsetninger presenteres som en fordring i IFRS konsernregnskapet.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetninger vurderes ved hver balansedato og justeres for å reflektere oppdatert beste estimat.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en estimert risikofri rente som diskonterings-sats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen.

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjelden til amortisert kost, fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode.

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner er vurdert i all hovedsak til amortisert kost. Noen mindre fastrenteinnskudd og utlån måles til virkelig verdi over resultatet.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente metode. For innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner og gjeld til kredittinstitusjoner som føres til virkelig verdi kostnadsføres rente-elementet som rentekostnad, mens øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekt fra finansielle instrumenter. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv

rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i SpareBank 1 Gruppens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

Inntekter fra utbytte

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, representantskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Utbytte

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital. Foreslått utbytte til morselskapets aksjonærer klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen. Fra og med det tidspunktet utbytte er vedtatt klassifiseres det som gjeld.

NOTE 3 – FINANSIELL RISIKOSTYRING

Rapportering av finansielle risikoforhold

Note 3 – finansiell risikostyring gir en beskrivelse av arbeidet med risikostyring i SpareBank 1 Gruppen. I denne noten presenteres overordnet organisering, ansvar og formål for risikofunksjonen, ulike risikokategorier, modellverk samt arbeidet knyttet til risikoområdet. Det henvises til øvrig noteverk for kvantitative fremstillinger av de enkelte risikokategoriene, samt sensitivitetsanalyser knyttet til disse. Henvisninger til spesifikke noter er gjort hvor dette er aktuelt.

Det er samtidig utarbeidet en egen rapport som dekker kravene gitt av del IX, kapittel 45 og 46, i kapitalkravsforskriften (Pilar III), samt markedets økte krav til gjennomsiktighet og åpenhet vedrørende risikoforhold generelt. Det henvises til Pilar III-rapporten for en mer detaljert gjennomgang av kapital- og risikoforhold i konsernet, herunder en grundig gjennomgang av modell- og rammeverk for risikostyring i SpareBank 1 Gruppen AS, eksponeringen mot de ulike risikoklasser, samt utvikling i eksponering over tid. Rapporten går grundig gjennom både regulatorisk kapital og økonomisk kapital, som påkrevd i nevnte regelverk.

Organisering, ansvar og formål

Konsernstyret har ansvaret for risikostyring og compliance i konsernet. Selskapsstyrene har ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap. Ansvaret for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Konserndirektør for Strategi, Analyse og Risikostyring i morselskapet. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrøbelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital ut fra valgt risikoprofil

Finansielle risikofaktorer

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko, som fordeler seg svært ujevnt mellom de enkelte datterselskapene. Finansielle risikofaktorer er markedsrisiko (inkludert renterisiko, aksjeprisrisiko, valutarisiko og risiko knyttet til fall i eiendomsverdier), eierrisiko, kredittisiko, konsentrasjonsrisiko, forsikringsrisiko, reassuranserisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og strategisk og forretningsmessig risiko. Nedenfor følger en definisjon av de ulike risikofaktorene.

Markedsrisiko

Risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser, verdipapirkurser eller eiendom.

Eierrisiko

Risikoen som oppstår som følge av å være eier i et selskap, SpareBank 1 Gruppen AS' eierrisiko i datterselskaper er knyttet til den risiko som produktselskapene påtar seg i sin drift, og risikoen for at det må tilføres ny kapital i ett eller flere av disse selskapene.

Kredittisiko

Risiko for at selskapets låntakere, mellomledd og reassurandører ikke klarer å innfri sine forpliktelser overfor SpareBank 1 Gruppen. Kredittisiko inkluderer også risiko for endring i generelle kredittpriser, såkalt «spreadrisiko» og reassuranserisiko i forsikringselskapene.

Konsentrasjonsrisiko

Risiko knyttet til store engasjementer, bransjekonsentrasjon og geografisk konsentrasjon i kreditt eller investeringsporteføljer.

Forsikringsrisiko/tegningsrisiko

Risiko knyttet til usikkerhet vedrørende hyppighet og kostnader for framtidige forsikringskrav, og risikoen for ekstreme hendelser (katastrofer).

Operasjonell risiko

Risiko som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter også juridisk risiko.

Likviditetsrisiko

Risiko for å ikke klare å refinansiere forpliktelsene og eventuelt finansiere økning i finansieringsbehovet uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader.

Strategisk og forretningsmessig risiko

Risikoen for tap som følge av forandringer i eksterne forhold utenfor selskapets kontroll. Dette kan være regulatoriske forhold, eller svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter (omdømmerisiko).

Strategi knyttet til bruken av finansielle instrumenter

Konsernet benytter finansielle instrumenter aktivt for å ta posisjoner og for å redusere risiko. Bruken av finansielle instrumenter er begrenset til instrumenter hvis risiko og markedsverdi lar seg måle og overvåke innenfor konsernets systemer for risikostyring og lønnsomhetsmåling. Instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes bare for sikringsformål eller dersom det ønskes fysisk oppgjør i underliggende eiendel/forpliktelse.

Kapitalstyring

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt en felles policy for risikostyring i konsernet, som er gjenstand for årlig revidering. Det er utarbeidet strategi, policy og rammer knyttet til de enkelte risikofaktorene i den enkelte juridiske enhet. Det foretas i tillegg strategiske beslutninger knyttet til aktivaallokering i det enkelte selskap. Det henvises til note 39 om kapitaldekning.

Risikojustert kapital

SpareBank 1 Gruppen beregner kapitalbehovet basert på de ulike risikokategoriene. Risikojustert kapitalbehov beregnes både for hvert datterselskap og for konsernet. Statistiske metoder og faglige vurderinger, samt noe skjønn, er lagt til grunn i beregningene. Det er lite sannsynlig at alle tapshendelser inntreffer samtidig, og det oppstår derfor diversifiseringseffekter når alle risikokategoriene vurderes samlet. Risikokapital skal dekke de uventede tapene og skal for alle risikokategorier tilsvare 99,5 % av mulige tap med en tidshorisont på ett år.

Kapitalbehov

SpareBank 1 Gruppen må ha tilstrekkelig kapital for å dekke uventede tap. Konsernet er underlagt regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. Kapitalkravsforskriften stiller i tillegg krav til at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til både risikoprofil og kvalitet på risikostyrings- og kontrollsystemer. Policy for kapitalstyring er gjenstand for årlig oppdatering og styregodkjenning, og er senest oppdatert og styregodkjent i mai 2010. Policy for kapitalstyring skal sikre at SpareBank 1 Gruppen har et egenkapitalnivå som er optimalt i forhold til definert risikotoleranse, risikoprofil og omfang av virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen benytter risikojustert avkastning som et av flere økonomiske styringsparametere. Risikojustert avkastning for konsernet og per datterselskap blir rapportert i den kvartalsvise risikorapporten.

Oppfølging og styring av risikofaktorer

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningen er basert på en VaR-modell. En tilsvarende modell benyttes i oppfølgingen av hvert datterselskap, og hvert selskap i konsernet styrer og følger i tillegg opp egen risikoeksponering i henhold til egne modeller og rutiner. Her beskrives modell (VaR-modell) og definisjoner for beregning av den overordnede risiko i konsernet, samt faktisk eksponering per årsskiftet.

Forutsetninger for VaR-modell:

Det er fattet vedtak i styret om at risikorapportering skal skje med et konfidensnivå på 99,5%. Holdeperiode er på 12 måneder. Korrelasjonene er også beregnet ved tilsvarende metode som for fjoråret. Kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, avkastning på plasseringene samt rentegaranti er ikke tatt hensyn til.

Markedsrisiko beregnes på bakgrunn av formelen:

$$\text{VaR} = \text{Markedsverdi} * \sigma * \sqrt{T} * n_c$$

σ = Standardavvik aktivum

T = Holdeperiode.

n_c = Antall standardavvik gitt konfidensnivå

(99,5 % ensidig konfidensnivå = 2,58)

Renterisiko

Risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig som følge av investering i rentepapirer, fra fastrenteutlån, ved funding i fastrentepapirer samt ved derivatbruk. Value at Risk er gitt ved verdi av eiendel multiplisert med eiendelens sensitivitet til endringer i rente multiplisert med maksimal negativ renteendring gitt holdeperiode og konfidensnivå.

Obligasjonsporteføljen durasjonsvektes innenfor tidsintervallene (1–3 mnd), (3–12 mnd), (1–3 år), (3–5 år) og (> 5 år). Durasjonen gir uttrykk for hvert intervalls prissensitivitet i forhold til en renteendring. På bakgrunn av tidsserier på månedlige historiske renter tilbake til 1994 beregnes standardavviket til den absolutte renteutviklingen, det beregnes gjennomsnittlig renter for å tilpasse til intervallene.

På bakgrunn av durasjonsvektet eksponering, historiske rentebevegelser, holdeperiode og konfidensnivå blir VaR beregnet innenfor hvert tidsintervall, for deretter å bli summert opp til total VaR på rentepapirer.

Spreadrisiko

Risikoen for endringer i markedsverdien av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Spreadrisiko er fra og med 2010 inkludert i SpareBank 1 Gruppens VaR-modell, men inkluderes i beregninger etter kapitalkravsforskriften. Det henvises til Pilar III-rapport for ytterligere informasjon av spreadrisiko.

Egenkapitalrisiko

Egenkapitalrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter som konsernet har investert i. I risikoberegningssammenheng benyttes en oppdeling i norske og internasjonale aksjer.

På bakgrunn av en Oslo Børs Benchmark Index (OSEBX) og MSCI World beregnes historiske avkastningstall for norske og utenlandske aksjer separat tilbake til 1994. På bakgrunn av avkastningstallene beregnes standardavviket, som justeres for holdeperiode og konfidensnivå for deretter å multipliseres med eksponering innenfor de ulike egenkapitalklassene. Eksponering tilsvarende markedsverdi av aksjeporteføljen på balansedagen.

For å kunne ta utgangspunkt i volatiliteten i indeksene forutsettes det en veldiversifisert portefølje av egenkapitalinstrumenter innenfor egenkapitalklassene, hvilket tilsvarende $\beta = 1$. Det er rimelig å anta at porteføljene i SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er veldiversifiserte.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakurser. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaene.

Volatiliteten for de relevante valutasorter beregnes på bakgrunn av historiske valutakurser, hvilket gir grunnlag for å beregne risiko knyttet til eksponering, gitt et bestemt konfidensnivå.

Risiko knyttet til eiendom

Konsernets eiendommer er utsatt for risiko ved endringer i eiendomsmarkedet. Eiendomsporteføljens verdi er påvirket av mange faktorer, herunder den lokale økonomiske utviklingen, eiendommenes beliggenhet, vedlikehold og konkurranse i det lokale eiendomsmarkedet.

Volatilitet knyttet til eiendom blir beregnet på bakgrunn av historisk utvikling i eiendomspriser i henholdsvis prisindeks for kontor- og forretningseiendommer hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Tabellen under viser markedsrisiko basert på VaR modell

(tallene for 2009 er proforma, eksklusive Bank 1 Oslo):

Markedsrisiko 99,5%

SpareBank 1 Gruppen konsernet

	2010	2009
MNOK		
Renterisiko*	1 656	847
Egenkapitalrisiko	1 432	1 286
Valutarisiko	65	55
Risiko knyttet til eiendom	995	892
Diversifisering	-570	-443
Total markedsrisiko	3 578	2 637
Diversifisering i prosent	13,7%	14,4%

* Beregningen av renterisiko er endret i perioden, blant annet er spreadrisiko i liv- og skadeselskapet inkludert i henhold til Finanstilsynets Risikobasert Tilsyn (RBT).

Hedgefond

Risiko knyttet til hedgefond blir beregnet på grunnlag av volatiliteten i en internasjonal hedgefondindeks. Risikoen beregnes i henhold til tilsvarende metode som aksjer.

Korrelasjon – Porteføljerisiko markedsrisiko

På bakgrunn av tidsseriene beregnes det en korrelasjonsmatrise mellom de ulike aktivaklassene innenfor markedsrisiko. Korrelasjonene beregnes på bakgrunn av historikk tilbake til 1994, eller så langt tilbake det finnes data, basert på 12 måneders rullerende snitt. For å gjøre beregningene mer konservative, benyttes et gjennomsnitt av gjennomsnittet til korrelasjonene og høyeste korrelasjon i perioden. På bakgrunn av korrelasjonsmatrisen beregnes en kovariansmatrise som gir utgangspunktet for å beregne Value at Risk (standardavviket) på den totale porteføljen.

Det henvises for øvrig til note 34 og 35 for ytterligere informasjon om markedsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen AS.

Eierrisiko

Risikoen som oppstår som følge av å være eier i et selskap. SpareBank 1 Gruppen AS' eierrisiko i datterselskaper er knyttet til den risiko som produktselskapene påtar seg i sin drift, og risikoen for at det må tilføres ny kapital i ett eller flere av disse selskapene.

Kredittrisiko

Konsernets kredittrisiko er først og fremst knyttet til SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS, samt noe innenfor factoring-virksomheten i konsernet.

Kredittrisiko i SpareBank 1 Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Livsforsikring AS er relatert til pengemarkedsplasseringer (obligasjoner og sertifikater), eiendom og reassuranse. Selskapenes styrer har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kredittratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Det er gitt detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene i eget mandat til eksterne forvalter.

Det henvises for øvrig til note 30 og 31 for ytterligere informasjon om kredittrisikoen i SpareBank 1 Gruppen AS.

Konsentrasjonsrisiko

Det vurderes å være liten konsentrasjonsrisiko i konsernet. Forsikringsporteføljen i SpareBank 1 Skadeforsikring AS anses å være relativt veldiversifisert ved at det er et stort antall kunder, at forsikringene tegnes i ulike geografiske områder og at det er flere ulike produkter. En konsentrasjonsrisiko i skadeforsikring er eksponering mot naturkatastrofer. I Norge er denne svært begrenset gjennom deltakelse i Norsk Naturskadepool.

Forsikringsbestanden i SpareBank 1 Livsforsikring AS er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert. Det er noe konsentrasjonsrisiko knyttet til livselskapets investeringsportefølje, i hovedsak mot finanssektoren.

Øvrige selskaper er fra et konsernperspektiv i beskjeden grad eksponert mot konsentrasjonsrisiko.

Likviditets- og oppgjøringsrisiko

Styringen av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Hvert datterselskap har tilsvarende likviditetsstrategi, med tilhørende styrebehandling. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen er i hovedsak knyttet til morselskapet, og vurderes som lav til moderat.

Beredskapsplan for kapitaldekning og likviditetsstyring er gjenstand for årlig oppdatering, og er senest oppdatert og styregodkjent i mai 2010. Beredskapsplanen søker å synliggjøre den overordnede likviditetsstyring i konsernet samt å identifisere og forklare hendelser som kan inntreffe og legge planer for å møte disse hendelsene. Beredskapsplanen gir også en klar beskrivelse av ansvarsfordeling.

Hendelser som kan gi likviditetseffekter kan blant andre være:

- Identifiserte tap i datterselskaper som innebærer behov for kapitaltilførsel
- Likviditetsbuffer under målsatt nivå
- Tilbakekallelse av ukommiterte kredittlinjer

I beredskapsplanen for SpareBank 1 Gruppen er det lagt til grunn at selskapet skal ha nødvendig likviditetsbuffer til å dekke:

- 1 års løpende driftskostnader og renter
- Tilførsel av kapital tilsvarende 10 % av bokført egenkapital i hvert av datterselskapene

Kravet vedrørende den daglige likviditetsstyringen er at morselskapet til enhver tid har en likviditetsbuffer på 400 mill. kroner. Likviditetsbufferen skal bestå av bankinnskudd og omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning. I tillegg kan likviditetsbufferen bestå av kommiterte kredittfasiliteter med en varighet på minimum 12 måneder. Betjening av løpende avdrag på lån samt forfall på lån legges ikke inn i likviditetsbufferen. Det forutsettes imidlertid at planlegging av refinansiering av lån foretas minimum 6 måneder før forfall.

Konserndirektør Finans og Stab/CFO har ansvar for å følge opp at likviditetsbuffer ligger innenfor målsatt nivå. Dersom likviditetsbufferen ligger mer enn 20 % under målsatt nivå skal det rapporteres til administrerende direktør. Det skal lages en plan for hvordan man så raskt som mulig kan komme opp på målsatt nivå for likviditetsbufferen. Denne planen skal legges fram for konsernledelsen. Kravene i henhold til beredskapsplanen har vært overholdt i perioden, og likviditets-situasjonen i morselskapet anses som god.

Det henvises for øvrig til note 32 for ytterligere informasjon om likviditets- og oppgjøringsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen AS.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko i SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at forsikringstilfellet inntreffer, og av usikkerheten i størrelsen på utbetalingen. Usikkerheten på forsikringsrisikoen for en portefølje er påvirket av mange forskjellige faktorer, slik som lovendringer og rettsavgjørelser som har særlig betydning for personskadene.

Det er utarbeidet risikohåndbok som beskriver hvilke type forsikringsobjekter som selskapet aksepterer i sin portefølje, og hvor det foretas kontroller i forhold til overholdelse av dette. I tillegg er det i forsikrings-systemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Det arbeides også med et automatisk system for oppfølging av konsentrasjon av forsikringsrisiko. Dette gjelder konsentrasjon av bygningsrisiko og følgeskader av branner og annet. Det foretas også kontroll og oppfølging av konsentrasjon på personskaderisiko og i andre kundeforhold. Det gjøres tilpasninger i reassuranseavdekningen i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen.

Forsikringsrisiko i SpareBank 1 Livsforsikring AS

SpareBank 1 Livsforsikring AS tilbyr i dag ulike spare-, pensjons- og forsikringsprodukter. Selskapet har gjennom produktene etablert forpliktelse overfor kundene som gir opphav til ulike typer risiko for selskapet. Spareproduktene som tilbys har lang varighet. Økende levealder påvirker både fremtidige forventede utbetalinger og avsetninger. Selskapet tilbyr dekningsplaner som gir utbetaling ved død og uførhet. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføret vil kunne påvirke antall uføre og uføreatsetninger vesentlig.

Forsikringsrisikoen styres gjennom reassuranse, risikoutvelgelse, underwritingrutiner og tariffjusteringer. Tariffjusteringer omfatter også eventuell styrking av avsatt reserve.

Selskapet har klare retningslinjer og rutiner for godkjenning av nye produkter, endringer i eksisterende produkter og systemløsninger. Premiatariffene som selskapet benytter bygger på statistisk materiale og er meldt til Finanstilsynet. Utviklingen i levealder og uførhet følges nøye og avsetningene vurderes fortløpende.

Retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler og risikoklassifisering for overtagelse av potensielle kunder er beskrevet

i selskapets risikohåndbøker. Risikohåndbøkene beskriver også regler for når helsevurdering og arbeidsdyktighetserklæring kreves. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves.

Reassuranse er et viktig redskap for selskapets styring av forsikringsrisiko. Reassuransestrategien beskriver mål og rammer for selskapets reassuranseprogram og oppfølging av disse. Reassuransestrategien revideres minst årlig av styret.

I henhold til IFRS4 skal det utføres en tilstrekkelighetstest av premiereserven.

Det henvises for øvrig til note 45 for ytterligere informasjon om forsikringsrisiko i SpareBank 1 Gruppen AS.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres ved risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Også juridisk risiko omfattes av definisjonen. Alle selskapene i konsernet har risiko knyttet til operasjonell drift.

Operasjonell risiko i datterselskapene dokumenteres i dag i forbindelse med det arbeidet som gjøres for å oppfylle forskrift om risikostyring og internkontroll. Arbeidet som gjennomføres knyttet til risikorapportering blir hovedsakelig dokumentert gjennom den årlige ICAAP – rapporten, samtidig som det fremlegges årlig en internkontrollrapport med tilleggstittel lederbekreftelse. Databaser for styring og oppfølging av tiltak knyttet til rapporter fra Finanstilsynet, internrevisjon og internkontroll er implementert.

I tillegg har konsernet en egen compliancefunksjon i morselskapet og i datterselskapene. Det gjennomføres jevnlig møter i complianceforum på konsernivå, som består av complianceansvarlige i hvert enkelt selskap. Arbeidet vedrørende compliance skal sørge for at SpareBank 1 Gruppen etterlever og overholder relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Samtidig skal man i arbeidet sørge for å overvåke utvikling innenfor områdene, samt utrede mulige konsekvenser av å ikke følge opp endringer innenfor områdene. Compliance risiko er risikoen for at selskapet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller svekket omdømme som følge av å ikke etterleve og overholde relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Compliance risiko anses å være en del av operasjonell risiko. Compliance rapporteres til styret i SpareBank 1 Gruppen kvartalsvis, i henhold til utarbeidede compliance-maler i konsernet.

Strategisk og forretningsmessig risiko

Strategisk og forretningsmessig risiko har i kapitalbehovsberegninger så langt blitt skjønsmessig stipulert. Det er foreløpig ikke etablert en prosess for å tallfeste risikoen knyttet til dette. SpareBank 1 Gruppen arbeider med å finne parametere for å kunne beregne den strategiske og forretningsmessige risikoen på en kvantitativ måte.

SpareBank 1 Gruppen vil, sammen med alliansens forum for risikostyring, ha et fortsatt fokus på å etablere kvantitative modeller med tanke på å estimere kapitalbehov for den strategiske og forretningsmessige risikoen i konsernet.

Korrelasjon – Porteføljerisiko

Ikke alle hendelser antas å inntreffe på samme tidspunkt. Derfor er det rimelig å ta hensyn til diversifiseringseffekter mellom aktivklassene. Det benyttes en korrelasjonsmatrise mellom aktivklassene, hvor korrelasjoner mellom markedsrisiko, kredittisiko, forsikringsrisiko og eiendom er beregnet.

NOTE 4 – KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av

dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. For mange finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, og som ikke omsettes i et aktivt marked, har konsernet benyttet neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Slike beregninger er beheftet med betydelig skjønn, og i vurderingen av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn kostpris vurderer konsernet blant annet fremtidsutsikter i den aktuelle bransjen, selskapets finansielle posisjon, og teknologisk utvikling.

Investerings eiendommer

Konsernet foretar selv verddivurdering av eiendommene. Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig kontantstrøm neddiskontert med en rente tilsvarende risikojustert avkastningskravet for den enkelte eiendom. Avkastningskravet tar utgangspunkt i en risikofri langsiktig rente pluss en risikopremie som igjen avhenger av standard, beliggenhet, eiendomstype, leiekontraktens løpetid etc. En nærmere beskrivelse av verdsettelse av investerings eiendommer er inntatt i note 27. For å underbygge egne verddivurderinger er det i tillegg innhentet eksterne verddivurderinger av eiendommene.

Pensjoner

Nåverdien av pensjonsforpliktelsene avhenger av flere ulike faktorer som er bestemt av en rekke aktuariemessige forutsetninger. Forutsetningene som benyttes ved beregning av netto pensjonskostnad (inntekt) inkluderer diskonteringsrenten. Endringer i disse forutsetningene vil påvirke balanseført verdi av pensjonsforpliktelsene.

Konsernet bestemmer egnet diskonteringsrente ved utgangen av hvert år. Dette er renten som skal brukes til å beregne nåverdien av fremtidige estimerte utgående kontantstrømmer som kreves for å gjøre opp pensjonsforpliktelsene. Ved fastsettelse av egnet diskonteringsrente benyttes 10 års norske statsobligasjoner som et utgangspunkt, med justering i forhold til gjennomsnittlig gjenværende tjenestetid. En del andre pensjonsforutsetninger er delvis basert på markedsbetingelser. Tilleggsinformasjon er gitt i note 48.

Eventuelle endringer knyttet til forventet lønnsvekst og diskonteringsrente med videre kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelser for egne ansatte. NRS-veiledningen angir at en endring på +/- 1% - poeng i diskonteringsrenten betyr 15–20% endring i avsetning til pensjonsforpliktelsen.

Estimert verdifall for goodwill

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill, jfr note 14. Gjenvinnbart beløp på kontantgenererende enheter blir fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Beregningene krever at det brukes estimater, og at de er konsistente med markedsverdsettelsen av konsernet.

Estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger innen livsforsikring

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, renter med videre. Endringer i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Grunnlagsrenten som benyttes ved beregning er den grunnlagsrenten som gjelder for den enkelte forsikring, og beregningen gjøres i tråd med forskriften om premier og forsikringsfond i livsforsikring. Maksimal tillatt grunnlagsrente vurderes av myndighetene etter renten på langsiktige statsobligasjoner. Eventuelle endringer i grunnlagsrenten vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i FNH, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer.

For alle produkter er det erstatningsavsetninger som inkluderer både meldte (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR). IBNR- og RBNS-avsetninger er beregnet etter statistiske metoder som er basert på selskapets egne erfaringer.

Estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger innen skadeforsikring

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger innen skadeforsikring gjelder i hovedsak erstatningsavsetninger. Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; korthalet forretning og langhalet forretning. Inndelingen er basert på hvor lang tid det går fra et tap eller skade inntreffer til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Langhalet forretning knytter seg primært til personskader.

Ved skadereservering i SpareBank 1 Skadeforsikring AS er utgangspunktet individuell skadereservering av de meldte skadene. I tillegg til at skadene følges opp i takt med den løpende skadebehandlingen skal i prinsippet alle åpne skader ha en spesiell vurdering minst én gang i året. Avsetninger til IBNR (inntrefne skader som ennå ikke er meldt selskapet) og eventuelle ekstraavsetninger, skjer for langhalet

forretning ved hjelp av modeller. For personskade motorvogn, ulykke, yrkesskade og trygghet benyttes regresjonsmodeller som basis. Det gjøres også en vurdering av forhold som endringer i bestand og lignende. Ved korthalet forretning settes IBNR på bakgrunn av vurderinger av det erfaringsbaserte etterslepet som risikogruppen har hatt gjennom de siste årene, samt forhold som endringer i bestand, skadefrekvens, storskadeinnslag og lignende. Det foretas også måling i etterkant, for å vurdere estimatene for erstatningsavsetning opp mot utvikling i de forskjellige elementene som inngår i beregningene; betalte erstatninger, individuelt avsatte skadereserver for meldte skader, og IBNR.

Avsetning for tap på reassurandører i konkurs er nåverdberegnet. Parametrene i beregningsgrunnlaget er framtidig forventet dividende, utbetalingsmønster for kravet og inflasjon.

Sensitivitet knyttet til eiendommer

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere verdiene med ca 175 millioner kroner, eller ca 3,6%.

NOTE 5 – ENDRINGER I KONSERNSTRUKTUR I 2010

Unison Forsikring AS

SpareBank 1 Skadeforsikring AS kjøpte i 2010 alle aksjene i Unison Forsikring AS. SpareBank 1 Skadeforsikring AS la 9. juni 2010 inn bud på alle aksjene og innen utgangen av måneden hadde man forhåndsaksept på mer enn 95 % fra daværende aksjonærer. I juli 2010 ble det gjennomført en rettet emisjon fra Unison Forsikring AS mot SpareBank 1 Skadeforsikring AS på MNOK 150. Unison Forsikring AS er konsolidert inn fra 1. juli 2010, til tross for at transaksjonsdato var 19. juli 2010.

Unison Forsikring AS er et norsk skadeforsikringselskap som tilbyr forsikringer for privatpersoner, organisasjoner og bedrifter. Selskapet utvikler skreddersydde løsninger for organisasjoner og foreninger og derigjennom deres medlemmer. SpareBank 1 Skadeforsikring AS har en uttrykt strategi om å styrke sin tilstedeværelse i nye distribusjonskanaler og ønsker derfor at Unison Forsikring AS skal være selskapets forlengede arm inn i markedet utenfor Bank og LO. Unison Forsikring AS skal også som datterselskap av SpareBank 1 Skadeforsikring AS operere som en selvstendig enhet i markedet.

Oppkjøpet er en virksomhetsoverdragelse som reguleres av IFRS 3R. I konsernregnskapet benyttes oppkjøpsmetoden ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler og forpliktelse regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Anskaffelseskost for aksjene i Unison Forsikring AS var MNOK 56,4. Den endelige oppkjøpsanalysen viste følgende virkelige verdier for identifiserte eiendeler og forpliktelse:

MNOK	Bokført verdi 30.06.10	Virkelig verdi 30.06.10	Virkelig verdi justeringer
Kunderelasjoner	-	14,0	14,0
Goodwill	-	-117,9	-117,9
Immaterielle eiendeler	8,6	8,6	-
Finansielle eiendeler	283,2	283,2	-
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	33,0	33,0	-
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	366,6	366,6	-
Fordringer forsikringstakere	79,1	79,1	-
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	44,7	44,7	-
Andre fordringer	1,1	1,1	-
Andre eiendeler	78,4	78,4	-
Utsatt skattefordel	16,9	130,0	113,1
Sum eiendeler	911,6	920,8	9,2
Aksjekapital	56,4	-	-
Administrasjonsavsetning	10,9	-	-
Avsetning til naturskadefondet	5,6	-	-
Avsetning til garantiordningen	8,2	-	-
Sikkerhetsavsetning	40,3	-	-
Annen opptjent egenkapital	-53,8	-	-
Sum egenkapital	67,7	56,4	-11,3
Utsatt skatt	25,4	22,8	-2,6
Avsetning for ikke opptjent premie	122,7	122,7	-
Brutto erstatningsavsetning	635,2	635,2	-
Pensjonsforpliktelse	13,2	15,0	1,8
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring	30,8	30,8	-
Avsetning adm Run-off porteføljen	-	6,3	6,3
Forpliktelse reassuranskontrakt (MYML)	-	15,0	15,0
Andre forpliktelse	16,6	16,6	-
Sum egenkapital og forpliktelse	911,6	920,8	9,2

Den negative goodwillen er hovedsakelig et resultat av et skattemessig underskudd til framføring i Unison Forsikring AS på ca MNOK 400. Etter IFRS 3.34 revidert skal negativ goodwill inntektsføres på overtakelsestidspunktet. Den endelige oppkjøpsanalysen var ferdig i november 2010 og negativ goodwill på MNOK 117,9 ble da inntektsført i konsernregnskapet under Andre inntekter.

I konsernregnskapet for 2010 er det tatt inn følgende tall fra Unison Forsikring AS etter oppkjøpet 1. juli:

NOK 1 000	2010
Forfalte bruttopremier	116 765
Premieinntekt for egen regning	105 771
Resultat før skatt	-19 489
Andre resultatkomponenter	-1 876
Totalresultat	-21 365

Dersom overtakelsesdato hadde vært 1. januar 2010 ville dette gitt følgende tall i konsernregnskapet til SpareBank 1 Gruppen for regnskapsåret 2010:

NOK 1 000	2010
Forfalte bruttopremier	4 899 795
Premieinntekt for egen regning	39 546
Resultat før skatt	620 936
Andre resultatkomponenter	-63 377
Totalresultat	502 002

Det er kostnadsført utgifter i tilknytning til overtakelsen med totalt 13,5 mill. kroner i konsernet i 2010, fordelt på 6,2 mill. kroner i SpareBank 1 Skadeforsikring AS og 7,3 mill. kroner i Unison Forsikring AS. Av de 7,3 mill. kroner i Unison Forsikring AS vedrører 2,5 mill. kroner den rettede emisjonen mot SpareBank 1 Skadeforsikring AS som ikke kunne aktiveres ifra IAS 39 pga forhandlinger om beløpets størrelse.

Skandia Helseforsikring

I januar 2010 offentliggjorde SpareBank 1 Skadeforsikring AS at det har kjøpt den totale helseforsikringsvirksomheten i Skandia Lifeline Norge fra Skandia Insurance Company Ltd. Avtalen var betinget av nødvendige godkjenninger fra norske og svenske tilsynsmyndigheter. Godkjenning av transaksjonen ble gitt i november 2010.

Den overtatte helseforsikringsvirksomheten er ved utløpet av 2010 integrert i SpareBank 1 Skadeforsikring AS eksisterende portefølje. Per 31. desember 2010 er ikke oppkjøpsanalysen ferdigstilt. Skandia er derfor tatt inn i SpareBank 1 Skadeforsikring AS med foreløpige tall. Anskaffelseskost for virksomheten var MNOK 1.

Conecto AS

Selskapene SpareBank 1 Factoring AS, Actor Portefølje AS og SpareBank 1 Finans Holding AS fusjonerte med regnskapsmessig virkning 1. januar 2010. Det nye selskapet tok navnet SpareBank 1 Gruppen Finans AS.

SpareBank 1 Gruppen Finans AS inngikk i juni 2010 en avtale om kjøp av selskapet Conecto AS. Vederlaget for selskapet var en kombinasjon av et kontantbeløp og en avtale om earn-out med selgerne. Earn-out er i hovedsak knyttet opp mot selskapets fremtidige resultatutvikling. Formålet med kjøpet er å skape en aktør som tar plass blant de tre største i inkassomarkedet i Norge. Conecto AS ble overtatt i 9. september 2010, og er med regnskapsmessig virkning fra denne dato konsolidert inn i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Det er foretatt en foreløpig oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3R som legges til grunn for årsregnskapet per 31. desember 2010. Det vil bli foretatt en ny vurdering innen 3 Q 2011 som er innenfor 12 måneders fristen etter overtakelsestidspunktet jfr. IFRS3R. Identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Anskaffelseskost for aksjene er beregnet til 154,8 mill. kroner med de forutsetninger som er tatt vedrørende fremtidig earn out.

I tillegg til identifiserte merverdier ligger det humankapital i selskapet. En forretningsorganisasjon er en ikke identifiserbar eiendel etter IAS 38 og kan dermed ikke oppføres som det. Dette kommer tydelig frem i kommentarene om start-up cost i IAS 38 paragraf 69. Det er også en langvarig og entydig praksis at de verdiene som ligger i en etablert organisasjon hovedsakelig regnes som goodwill i en virksomhetssammenslutning. Det vises til identifiserte merverdier i etterfølgende tabell i den foreløpige oppkjøpsanalysen.

Beregninger foretatt med utgangspunkt i virkelige verdier

NOK 1 000	2010
Kjøpesum	130 000
Korreksjon pga uavklarte forhold på oppkjøpstidspunktet	-7 391
Renter frem til oppgjør	690
Beregnet sannsynlig earn out	31 535
Beregnet total kjøpesum per 31.12.2010	154 834
Bokført egenkapital kjøpstidspunktet	17 859
SpareBank 1 Gruppen Finans sin andel på 100%	17 859
Merverdier	
Merkevare	5 269
Kundeforhold	32 096
Teknologi software	4 808
Utsatt skatt	11 808
Goodwill i konsern ved oppkjøp	106 611
<i>herav «samlet arbeidsstyrke»</i>	<i>13 607</i>
Identifiserte merverdier	42 173
Sum Goodwill og merverdier	148 784

Den endelige oppkjøpsanalysen viste følgende virkelige verdier for identifiserte eiendeler og forpliktelser:

Oversikt over virkelig verdi justeringer

NOK 1 000	Bokført verdi 09.09.10	Virkelig verdi 09.09.10	Virkelig verdi justeringer	Utsatt skatt	Virkelig verdi inkl. utsatt skatt
Forskning og utvikling ¹⁾	8 264	-	-8 264	-	-
Eindell ved utsatt skatt	230	230	-	-	230
Merkevare ¹⁾	-	5 269	5 269	-	5 269
Teknologi og arbeidsprosesser ¹⁾	-	13 072	13 072	-	13 072
Kundeforhold ¹⁾	-	32 096	32 096	-	32 096
Goodwill ²⁾	-	81 196	81 196	11 808	93 004
Samlet arbeidsstyrke (del av goodwill) ²⁾	-	13 607	13 607	-	13 607
Inventar	2 395	2 395	-	-	2 395
Kundefordringer	9 536	9 536	-	-	9 536
Andre fordringer	2 493	2 493	-	-	2 493
Innskudd/ del av arbeidskapital	13 444	13 444	-	-	13 444
Andre innskudd	6 430	6 430	-	-	6 430
SUM EIENDELER	42 792	179 768	136 976	11 808	191 576
Egenkapital ³⁾	17 858	154 834	136 976	-	154 834
Gjeld til kredittinstitusjoner	8 096	8 096	-	-	8 096
Leverandørgjeld	3 704	3 704	-	-	3 704
Skattegjeld	4 292	4 292	-	-	4 292
Offentlig gjeld	5 514	5 514	-	-	5 514
Utsatt skattegjeld	-	-	-	11 808	11 808
Annen kortsiktig gjeld	3 328	3 328	-	-	3 328
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	42 792	179 768	136 976	11 808	191 576

¹⁾ Summen av merverdier er TNOK 42.173

²⁾ Goodwill er TNOK 106.611

³⁾ TNOK 154.834 under virkelig verdi kolonnen er kjøpesum for Conecto

SpareBank 1 Gruppen konsern har konsolidert inn Conecto AS' resultater fra og med 9. september 2010. Resultat fra 9. september til 31. desember ble - 3,7 mill. kroner før skatt.

Dersom overtakelsen hadde vært per 1. januar 2010 ville man fått inn følgende tall i konsernregnskap:

NOK 1 000	2010
Sum driftsinntekter	86 636
Sum driftskostnader	-78 156
Driftsresultat	8 481
Resultat før skatt	8 487
Skattekostnad	-2 238
Resultat etter skatt	6 249

NOTE 6 – SEGMENTINFORMASJON

NOK 1 000	Bank- virksomhet ¹⁾		Livs- forsikrings- virksomhet		Skade- forsikrings- virksomhet		Fonds- forvaltning virksomhet		Megler- virksomhet		Inkasso og factoring- virksomhet		Øvrige virksomhet		Elimineringer		Sum	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Sum inntekter ²⁾	- 849 466	5 240 876	5 476 539	4 437 243	4 010 385	307 431	266 898	84 264	56 698	172 207	120 950	626 109	249 638	-611 057	-192 079	10 257 073	10 839 495	
Andel av resultat fra FS	- 2 381	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 767	-	-386	
Segmentresultat	- 195 743	363 002	396 815	641 144	621 096	64 628	42 086	-57 562	-48 930	8 600	22 541	566 598	145 096	-601 277	-180 401	985 133	1 194 048	
Resultat etter skatt	- 164 559	299 159	239 272	581 054	502 956	45 325	28 564	-40 765	-35 408	4 311	15 889	454 275	25 849	-511 813	-42 038	831 547	899 643	
Ikke-kontrollerte interesser andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-9 478	-	-	-	-	-	-	-	-9 478	
Eiendeler per segment	- 25 627 540	26 482 903	24 366 120	12 096 732	10 471 321	299 213	311 514	301 923	220 919	1 000 829	658 306	5 315 966	5 840 725	-4 807 345	-6 029 586	40 690 221	61 466 859	
Sum forpliktelser	- 24 497 608	24 219 954	22 353 505	8 691 961	7 499 748	103 426	84 369	212 321	87 512	591 158	418 213	2 543 327	2 396 379	-480 939	-1 163 763	35 881 408	56 173 551	

¹⁾ Inkluderer EiendomsMegler 1.

²⁾ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert.

SpareBank 1 Gruppen konsern har ingen sekundærsegmentrapportering.

NOTE 7 – NETTO PREMIEINTEKTER FORSIKRING

NOK 1 000	SpareBank 1 Livforsikring AS		SpareBank 1 Skadeforsikring konsern		Konsernet	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Brutto premieinntekter	3 646 233	3 411 765	4 567 608	4 144 842	8 213 841	7 556 607
- avgitt reassuranse	152 037	157 669	383 179	330 516	535 216	488 185
Sum netto premieinntekter for egen regning	3 494 196	3 254 096	4 184 429	3 814 326	7 678 624	7 068 422

LIVSFORSIKRING

Av brutto premieinntekter i SpareBank 1 Livforsikring AS er følgende premie i tilknytning til nytteging de siste to år fordelt på bransje:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Total
2010	86 668	150 209	47 353	29 940	7 589	321 759
2009	92 082	196 483	64 903	29 675	7 729	390 872

SKADEFORSIKRING

For SpareBank 1 Skadeforsikring konsern fordeler opptjent premieinntekt seg på følgende ulike produktklasser:

Privatbetonte forsikringer

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motor- vogn	Herav ansvar motorvogn	Fritids- båt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring	Sum priv. forsikr.
Opptjent premier 2010	1 579 951	1 500 805	627 641	66 572	155 053	294 957	21 611	3 618 949
Opptjent premier 2009	1 482 648	1 353 136	561 941	61 789	151 953	272 905	15 774	3 338 205

Næringsbetonte forsikringer

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikringer mell. brann	Motor- vogn	Herav ansvar motorv.	Ansvar	Yrkes- skade	Trygghet	Annet	Sum næring
Opptjent premier 2010	11 180	329 163	227 627	68 679	24 969	126 620	68 054	30 650	818 263
Opptjent premier 2009	10 854	280 931	194 577	62 434	10 571	95 230	74 387	4 784	671 334

Andre forsikringer

NOK 1 000	Sjø	Energi/ olje	Re- assuranse	Natur- pooler	Sum andre forsikr.
Opptjent premier 2010	1 068	-7	52	129 283	130 396
Opptjent premier 2009	-	-114	60	135 357	135 303

NOTE 8 – NETTO PROVISJONSINTEKTER

NOK 1 000	Konsernet	
	2010	2009
Provisjonsinntekter		
Tegningsprovisjon (fra kunde)	-	51 527
Innløsningsprovisjon (fra kunde)	-	5 870
Forvaltningsprovisjon	566 418	426 055
Garantiprovisjon	15 060	7 943
Betalingsformidling	-	80 545
Andre provisjonsinntekter	134 027	283 330
Sum provisjonsinntekter	715 505	855 270
Provisjonskostnader		
Distributørprovisjon	845 299	719 231
Betalingsformidling	-	22 792
Andre provisjonskostnader	906	10 077
Sum provisjonskostnader	846 205	752 100
Sum netto provisjon	-130 700	103 170

NOTE 9 – INNTEKTER OG KOSTNADER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1000	2010	2009
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi		
		Aksjer og andeler		
-	-	Utbytte fra aksjer og andeler	13 289	4 805
-	-	Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	151 972	-152 493
-	-	Netto urealisert gevinst/tap av aksjer og andeler	909 494	1 697 255
-	-	Sum netto inntekter aksjer og andeler	1 074 754	1 549 567
		Obligasjoner og sertifikater		
-	-	Mottatte og opptjente renteinntekter	248 515	381 508
-	-	Netto gevinst/tap ved realisasjon av rentepapirer	217 949	364 892
-	-	Netto urealisert gevinst/tap rentepapirer	31 066	65 358
-	-	Sum netto inntekter fra obligasjoner, sertifikater, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	497 530	811 757
		Andre finansielle instrument		
-	-	Mottatte og opptjente renteinntekter	1 348	9 349
-1 310	-	Netto gevinst/tap ved realisasjon av derivater og andre finansielle eiendeler	-36 600	-19 920
-	-	Netto urealisert gevinst/tap av derivater og andre finansielle eiendeler	10 234	93 177
-1 310	-	Sum derivater og andre finansielle eiendeler	-25 018	82 606
		Herav til sikring:		
-	-	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	-	2 912
-	-	Netto verdiendring på fastrenteutlån og tilhørende derivater	-	-2 238
-	-	Netto verdiendring på øvrige derivater	-	444
-1 310	-	Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 547 267	2 443 931
		Netto inntekter fra obligasjoner vurdert til amortisert kost		
-	-	Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	252 498	264 659
-	-	Netto urealiserte gevinst/tap obligasjoner holdt til forfall	-	-
-	-	Netto gevinst/tap ved realisasjon av obligasjoner holdt til forfall	6 757	7 120
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	259 255	271 779
-	-	Mottatte og opptjente renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	38 310	13 721
-	-	Netto gevinst/tap ved realisasjon fra andre obligasjoner til amortisert kost	1 412	-23 199
-	-	Netto urealiserte gevinst/tap andre obligasjoner til amortisert kost	35 327	12 840
-	-	Netto inntekter og gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	75 049	3 362
		Netto inntekter fra verdipapirer tilgjengelig for salg		
3 641	-	Utbytte fra aksjer	12 993	6 972
-	18 245	Netto gevinst ved realisasjon av aksjer	17 603	41 074
3 641	18 245	Netto inntekter og gevinst/tap verdipapirer tilgjengelig for salg	30 596	48 046
		Inntekter fra utlån og fordringer		
1 881	2 041	Renteinntekter på utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	58 408	1 014 288
4 709	8 264	Renteinntekter på bankplasseringer	40 052	42 039
-	4 930	Renteinntekter på andre fordringer	-14	10 001
9 330	16 202	Renteinntekter på interne lån	-	-
15 920	31 437	Sum renteinntekter på utlån og fordringer	98 447	1 066 328
		Kostnader på finansiell gjeld		
-9 509	-2 448	Rentekostnader på innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner	-17 748	-454 845
-24 624	-31 993	Rentekostnader på utstedte verdipapirer	-24 624	-253 754
-27 289	-28 876	Rentekostnader ansvarlig lån	-37 864	-67 604
-	-1	Rentekostnader øvrig finansiell gjeld	-4 961	-22 077
-61 422	-63 318	Sum rentekostnader på finansielle forpliktelser	-85 196	-798 280

Endring i virkelig verdi relatert til fastrente lån inngår i «Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi».

Endring i virkelig verdi relatert til verdipapir-innlån inngår i «Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi».

NOTE 10 – NETTO INNTEKTER INVESTERINGSEIENDOMMER

NOK 1 000	Konsernet	
	2010	2009
Leieinntekter fast eiendom	320 724	353 827
Verdiregulering investeringseiendommer	148 187	-18 077
Kostnader investeringseiendommer	-69 501	-28 902
Sum netto inntekter investeringseiendommer	399 410	306 848

Se for øvrig note 27 Investeringseiendommer for ytterligere informasjon.

NOTE 11 – ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
-	-	Administrasjon av LOfavør konsept	62 227	59 389
-	-	Kurtasjeinntekter	37 384	26 441
-	-	Fremmedkapitalinntekter	16 644	16 954
-	-	Honorar Corporate Finance	18 184	-
-	-	Diverse inntekter livsforsikringsvirksomhet	24 405	19 417
-	-	Inntekter inkassovirksomhet	96 788	78 620
-	-	Kompensasjon vedørende IT systemer inkl. refusjon av mva	-	65 639
-	-	Aktuarberegninger	4	3 193
-	-	Inntektsføring av negativ goodwill i konsernet i forbindelse med oppkjøp av Unison Forsikring AS	117 900	-
-	-	Purregebyr	2 040	2 223
4	-	Annet	8 745	53 010
4	-	Sum andre inntekter	384 321	324 887

NOTE 12 – DRIFTSKOSTNADER

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
52 481	37 985	Personalkostnader	831 543	1 140 824
-429	1 677	IT kostnader	286 132	255 674
640	434	Markedsføring	144 485	82 858
-78 649	-18 246	Andre driftskostnader*	412 013	597 767
-25 957	21 850	Sum driftskostnader	1 674 173	2 077 123
Godtgjørelse til revisor				
511	560	Ordinær revisjon	3 791	4 856
28	-	Andre attestasjonstjenester	468	461
16	-	Skatterådgivning	276	61
346	343	Andre tjenester	863	1 544
Godtgjørelse til revisor er oppgitt inklusive merverdiavgift.				
Personalkostnader				
166 980	148 154	Lønn	645 092	751 984
25 699	23 356	Arbeidsgiveravgift	122 160	148 146
-1 475	25 991	Pensjonskostnader	-9 159	88 907
-151 588	-168 211	Refusjon lønn, pensjon døtre	-	-
2 805	633	Sosiale kostnader	46 467	39 242
10 060	8 062	Øvrige personalkostnader	26 983	112 545
52 481	37 985	Sum personalkostnader	831 543	1 140 824
Spesifikasjon av pensjonskostnader				
8 499	7 153	Tilskuddsplaner inkl. aga	31 365	29 278
-9 974	18 838	Ytelsesplaner inkl. aga	-40 524	59 628
-1 475	25 991	Sum pensjonskostnader	-9 159	88 907

* SpareBank 1 Gruppen AS inntektsførte i 2010 en tilbakebetaling på TNOK 43 664 knyttet til arbeidsgiveravgift som selskapet tidligere har dekket på vegne av First Securities AS.

NOTE 13 – EIERSTRUKTUR

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2010 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	347 568	19,50 %
SpareBank 1 SMN	347 568	19,50 %
SpareBank 1 SR-Bank	347 568	19,50 %
Samarbeidende Sparebanker AS	347 568	19,50 %
Sparebanken Hedmark	213 888	12,00 %
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	178 240	10,00 %
Totalt antall aksjer	1 782 400	100 %

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2009 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	347 568	19,50 %
SpareBank 1 SMN	347 568	19,50 %
SpareBank 1 SR-Bank	347 568	19,50 %
Samarbeidende Sparebanker AS	347 568	19,50 %
Sparebanken Hedmark	213 888	12,00 %
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	178 240	10,00 %
Totalt antall aksjer	1 782 400	100 %

NOTE 14 – GOODWILL

NOK 1 000	Hist. kost	2010		2010	2009
		Tilgang	Nedskrivninger	Bokført verdi	Bokført verdi
Goodwill ved kjøp av 78,2% av SpareBank 1 Livsforsikring i 1994	87 579	-	-	7 758	7 758
Goodwill ved kjøp av 21,8 % av DAVID AS i 1996	10 712	-	-	2 950	2 950
Goodwill ved kjøp av VÅR Livsforsikring AS i 2000	280 365	-	-	189 245	189 245
Goodwill ved kjøp av 49 % av ODIN Forvaltning AS i 2000	158 263	-	-	79 131	79 131
Goodwill ODIN ved oppkjøp av Rahastotori/Fondex i 2008	50 060	-	-	49 896	49 896
Goodwill ved kjøp av VÅR Skadeforsikring AS i 2000	553 616	-	-	264 003	264 003
Goodwill ved kjøp av Actor Fordringsforvaltning AS	89 769	8 500	-	98 269	71 932
Goodwill ved kjøp av SpareBank 1 Factoring AS i 2009	10 245	-	-	10 245	10 245
Goodwill ved kjøp av Actor Verdigjenning AS i 2009	-	-	-	-	3 205
Goodwill ved kjøp a resterende 10% Actor Fordringsforvaltning AS	-	-	-	-	14 632
Goodwill ved kjøp av Areal Eiendomsmegling AS i 2009	58 020	-	-21 736	-	21 736
Goodwill ved kjøp av Argo Securities AS i 2008	42 709	-	-	42 709	42 709
Goodwill ved kjøp av NK Corporate AS i 2009	7 268	-	-3 045	-	3 045
Goodwill ved kjøp av Conecto AS i 2010	-	106 611	-	106 611	-
Sum goodwill	1 348 606	115 111	-24 781	850 819	760 486

I løpet av 2010 ble Actor Fordringsforvaltning AS og Actor Verdigjenning AS fusjonert. Conecto AS ble kjøpt opp i september 2010. Per 1. januar 2011 er Conecto AS og Actor Fordringsforvaltning AS fusjonert. Tilgangen i 2010 vedrørende Actor Fordringsforvaltning AS på 8,5 mill. kroner er earn-out. SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS, SpareBank 1 Factoring AS samt Actor Portefølje AS ble fusjonert i løpet av 2010, og nytt navn er SpareBank 1 Gruppen Finans AS. NK Corporate AS og Argo Securities AS ble fusjonert i 2010. Per 1. januar 2010 ble Bank 1 Oslo AS skilt ut fra SpareBank 1 Gruppen.

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3R. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill er antatt å ha ubegrenset levetid. Oppkjøp av et selskap er blant annet basert på strategisk tilpasning og antatt økonomisk lønnsomhet over lang tid. Goodwill fordeles på kontantstrømgenerende enheter. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Fastsettelse av gjenvinnbart beløp:

Det brukes likviditetsprognoser (før skatt) basert på 5 års fremskrivninger. Gjenvinnbart beløp på balansedagen beregnes årlig for goodwill som har en ubestemt utnyttbar levetid. Verdien av de ulike kontantstrømgenerende enhetene er vurdert per 31. desember 2010. SpareBank 1 Gruppen ser på prissettingen av sammenlignbare finansinstitusjoner, om selskapene har levert resultater bedre enn markedet forventet, de siste årene. I tillegg trekkes inn forhold som utbyttepolitikk, SpareBank 1 Gruppens eierstruktur og distributørene av forsikringsprodukter.

Det kan legges til grunn at det for konsernet SpareBank 1 Gruppen vil være en betydelig variasjon i verdiene med hensyn til om verddivurderingen foretas med utgangspunkt i et «going concern» eller som en del av en strukturtransaksjon. Verddivurderingen kommer ut med 3 scenarier, pessimistisk verdi, forventet verdi og optimistisk verdi.

For de kontantgenererende enheter samlet, overstiger gjenvinnbart beløp de balanseførte verdien, og analysen indikerer at nedskrivning ikke er nødvendig.

For Argo Securities AS er det gjennomført en verddivurdering basert på de forventede kontantstrømmer for selskapet for perioden 2011–2014, med en beregnet residualverdi av selskapet ved utløpet av perioden. Beregningen er følsom i forhold til nivået på forventede kontantstrømmer og i forhold til avkastningskravet. Det er i beregningene lagt inn et avkastningskrav på 15%. Basert på disse forutsetningene er det beregnet en verdi på selskapet på MNOK 193. Sensitiviteten knyttet til forutsetninger som ligger til grunn for verdiberegningen er:

+/- 10% endring i netto kontantstrøm = +/- 29 mill. kroner i verdi

+/- 1% endring i avkastningskravet = +/- 12 mill. kroner i verdi

NOTE 15 – ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

NOK 1 000	Forsikrings- systemer i bruk	Lisenser	Elektronisk arkiv ikke saldogruppe	Forsikrings- system under utvikling	Konsernet*	Totalt
Anskaffelseskost per 1.1.2009	87 804	22 952	1 540	464 940	41 485	618 721
Tilgang	59 287	3 364	-	-	1 500	64 151
Herav utviklet internt	-	-	-	-	-	-
Herav kjøpt separat	-	3 364	-	-	-	3 364
Herav immaterielle eiendeler ved oppkjøp	-	-	-	-	1 500	1 500
Avgang	-	-	-1 540	-464 940	-	-466 480
Anskaffelseskost per 31.12.2009	147 091	26 316	-	-	42 985	216 392
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.2009	59 513	10 102	1 540	414 940	18 807	504 902
Årets avskrivning	11 272	5 230	-	-	9 186	25 688
Årets nedskrivning	38 390	-	-	-	-	38 390
Avgang avskrivning og nedskrivning	-	-	-1 540	-414 940	-	-416 480
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.2009	109 175	15 332	-	-	27 993	152 500
Omregningsdifferanse	-	12	-	-	-	12
Balanseført verdi per 31.12.2009	37 916	10 972	-	-	14 992	63 880
Anskaffelseskost per 1.1.2010	147 091	26 316	-	-	42 985	216 392
Tilgang	15 174	18 798	-	25 825	56 173	115 970
Herav utviklet internt	-	-	-	-	-	-
Herav kjøpt separat	-	-	-	-	-	-
Herav immaterielle eiendeler ved oppkjøp	8 600	-	-	-	14 000	22 600
Avgang	-63 011	-	-	-	-17 985	-80 996
Omregningsdifferanse	-	-13	-	-	-	-13
Anskaffelseskost per 31.12.2010	99 254	45 101	-	25 825	81 173	251 353
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.2010	109 175	15 332	-	-	27 993	152 500
Årets avskrivning	9 143	5 855	-	-	6 663	21 661
Årets nedskrivning	10 792	-	-	-	-	10 792
Avgang avskrivning og nedskrivning	-63 011	-	-	-	-13 520	-76 531
Omregningsdifferanse	-	-3	-	-	-	-3
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.2010	66 099	21 184	-	-	21 136	108 419
Balanseført verdi per 31.12.2010	33 155	23 917	-	25 825	60 037	142 933
Levetider og lineær avskrivningsmetode	3-5 år	5-7 år	10 år		5 år	

* Gjelder immaterielle eiendeler i konsernregnskapet i forbindelse med oppkjøpet av Actor Fordringsforvaltning AS og Conecto AS.

NOTE 16 – INVESTERINGER I KONSERNSELSKAPER – MORSELSKAPET

2010

NOK 1 000	Forretnings- kontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Livsforsikring AS	Oslo	100	348 400	200	2 637 396
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	Oslo	100	132 000	100	1 100 000
SpareBank 1 Medlemskort AS	Oslo	100	150	50	1 600
Sparebankutvikling AS	Oslo	100	100	1 000	100
Odin Forvaltning AS	Oslo	100	9 238	1 000	176 045
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Oslo	100	212 200	1 000	389 699
Argo Securities AS*	Oslo	76,75	20 000	1 000	164 851
Sum investering i konsernselskaper					4 469 691

SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS var morselskap til SpareBank 1 Factoring AS, Actor Portefølje AS og Actor Fordringsforvaltning AS. Actor Portefølje AS eide igjen selskapet Actor Verdigjenvinning AS. I 2010 har SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS og Actor Portefølje AS fusjonert med SpareBank 1 Factoring AS, hvor SpareBank 1 Factoring AS var overtakende selskap. Det overtakende selskapet har samtidig endret navn til SpareBank 1 Gruppen Finans AS. Actor Verdigjenvinning AS har fusjonert med Actor Fordringsforvaltning AS ved å overføre alle sine eiendeler, rettigheter og forpliktelser til sistnevnte selskap.

2009

NOK 1 000 Selskaper	Forretnings- kontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Livsforsikring AS	Oslo	100	348 400	200	2 379 114
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	Oslo	100	132 000	100	1 100 000
SpareBank 1 Medlemskort AS	Oslo	100	150	50	1 600
Sparebankutvikling AS	Oslo	100	100	1 000	100
Odin Forvaltning AS	Oslo	100	9 238	1 000	176 045
Bank 1 Oslo AS	Oslo	100	291 000	100	1 000 000
SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS	Oslo	100	179 200	400 000	224 699
Argo Securities AS*	Oslo	73,25	20 000	1 000	161 150
Sum investering i konsernselskaper					5 042 709

I 2009 har Actor Fordringsforvaltning AS blitt en del av SpareBank 1 Gruppen Finans Holding konsern.

* Det foreligger en aksjonæravtale mellom SpareBank 1 Gruppen AS og ansatteaksjonærene. Aksjonærene i selskapet har fortrinnsrett ved gjennomføring av kapitalforhøyelser i tråd med prinsippene i aksjeloven.

NOTE 17 – INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

2010 NOK 1 000	Allianse- samarbeidet		Sum Eierandel i tilknyttet selskap
	SpareBank 1 DA	SpareBank 1 Boligkreditt AS	
Per 01.01.	16 862	103 692	120 554
Økning /nedgang eierandel	-7 853	-103 692	-111 545
Korrigerings av IB	1 137	-	1 137
Resultatandel IFRS tidligere år	-1 137	-	-1 137
Andel skatt	-	-	-
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-	-
Per 31.12.	9 010	-	9 010

SpareBank 1 Boligkreditt AS er ikke lenger en felleskontrollert virksomhet i SpareBank 1 Gruppen konsern da det er Bank 1 Oslo AS som har eierandeler i selskapet.

2009 NOK 1 000	Allianse- samarbeidet		Sum Eierandel i tilknyttet selskap
	First Securities AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS	
Per 01.01.	79 132	19 629	192 757
Økning /nedgang eierandel	-79 132	-	-70 169
Posterings på egenkapitalen/utvanning	-	-	-
Resultatandel IFRS	-	2 381	-386
Andel skatt	-	-	-
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-1 648	-1 648
Per 31.12.	-	16 862	120 553

Tilknyttede selskaper omsettes ikke i et likvid marked, og det foreligger således ikke en objektiv virkelig verdi av andelene i de tilknyttede selskaper.

Finansiell informasjon om tilknyttede foretak

2010 NOK 1 000	Allianse- samarbeidet	
	SpareBank 1 DA	SpareBank 1 Boligkreditt AS
Eiendeler	380 791	
Gjeld	276 825	
Inntekter	418 517	
Resultat etter skatt	1 500	
Eierandel	10,00 %	
2009 NOK 1 000	Allianse- samarbeidet	
	SpareBank 1 DA	SpareBank 1 Boligkreditt AS
Eiendeler	315 855	84 235 761
Gjeld	213 389	80 552 987
Inntekter	506 075	136 524
Resultat etter skatt	-15 948	84 744
Eierandel	17,74 %	2,81 %

Morselskapet har følgende fordringer og gjeld til felleskontrollert virksomhet:

	Fordring
Mellomværende Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	95 454

Investering i tilknyttede selskaper i morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS

NOK 1 000	2010	2009
Andeler i Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	10 147	18 000
Sum aksjer og andeler i tilknyttede selskaper	10 147	18 000

Andel i Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA er i morselskapets regnskap etter overgang til IFRS ført til opprinnelig kost og testet for nedskrivning. Ved utgangen av 2010 er det ikke funnet grunnlag for nedskrivning.

NOTE 18 – EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

2009

Morselskapet		Konsernet		
Maskiner, inventar og transportmidler	NOK 1 000	Maskiner inventar og transportmidler	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
225 576	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 1.1.2009	449 438	411 342	860 780
30 557	Tilgang	66 276	607	66 883
-3 676	Avgang	-5 189	-	-5 189
-	Verdiregulering	-	2 518	2 518
-	Omregningsdifferanse	-407	-	-407
252 457	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.2009	510 118	414 467	924 585
147 294	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.2009	330 666	9 724	340 390
31 622	Årets avskrivning	53 957	7 141	61 098
-3 414	Årets avgang	-3 414	-	-3 414
-	Årets nedskrivning	-	-	-
-	Omregningsdifferanse	-479	-	-479
175 502	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.2009	380 730	16 865	397 595
76 955	Balanseført verdi per 31.12.2009	129 389	397 602	526 991

Dersom bygninger og annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved historisk kost	268 519
Verdireguleringsreserve per 31.12.2009	99 016
Verdireguleringsfond	65 221

Sikkerhetsstillelse

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Utnyttede driftsmidler

Av bruttobeløpet aktiverte bygninger på MNOK 401 var alt areal utnyttet.

2010

Morselskapet		Konsernet		
Maskiner, inventar og transportmidler	NOK 1 000	Maskiner inventar og transportmidler	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
252 457	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 1.1.2010	510 118	414 467	924 585
87 001	Tilgang	113 652	808 144	921 796
-3 826	Avgang	-137 176	-29 955	-167 131
-	Verdiregulering	-	-18 398	-18 398
-	Omregningsdifferanse	358	-	358
335 632	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.2010	486 952	1 174 258	1 661 211
175 502	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.2010	380 730	16 865	397 595
33 325	Årets avskrivning	54 466	4 381	58 847
-695	Årets avgang	-131 545	-4 323	-135 868
-	Årets nedskrivning	-	-	-
-	Omregningsdifferanse	248	-	248
208 132	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.2010	303 899	16 923	320 822
127 501	Balanseført verdi per 31.12.2010	183 053	1 157 335	1 340 389

Dersom bygninger og annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved historisk kost	1 046 708
Verdireguleringsreserve per 31.12.2010	80 618
Verdireguleringsfond	71 454

Sikkerhetsstillelse

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Uutnyttede driftsmidler

Av bruttobeløpet aktiverte bygninger på MNOK 1 132 var 1 % ledig.

NOTE 19 – ANDRE EIENDELER

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
57	170	Opptjente ikke mottatte inntekter	71 515	50 761
-	352	Forskuddsbetalte kostnader	21 866	30 208
-	-	Forskuddsbetalte erstatninger SOS reise	17 035	24 373
239 922	192 775	Fordringer	497 341	349 932
3 372	461	Annet	8 320	27 457
243 351	193 758	Sum andre eiendeler	616 077	482 731

NOTE 20 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsernet 2010

NOK 1 000	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	985 375	-	-	-	-	-	985 375
Aksjer og andeler	-	-	3 055 697	4 277 018	20 216	-	7 352 931
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	1 249 291	4 679 131	1 123 184	14 385 756	-	-	21 437 362
Andre finansielle eiendeler	-	-	38 158	144 519	-	-	182 677
Utlån til kredittinstitusjoner	169 132	-	-	-	-	-	169 132
Utlån til kunder	489 320	-	-	-	-	-	489 320
Derivater	-	-	130 605	-	-	-	130 605
Sum finansielle eiendeler	2 893 118	4 679 131	4 347 644	18 807 293	20 216	-	30 747 402

Finansielle forpliktelser

Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	-	-	-	-	-	848 846	848 846
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	275 316	275 316
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	-	348 756	348 756
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-	-	1 376 914	1 376 914
Derivater	-	-	160 265	-	-	-	160 265
Sum finansielle forpliktelser	-	-	160 265	-	-	2 849 832	3 010 097

Konsernet 2009

NOK 1 000	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	1 294 653	-	-	-	-	-	1 294 653
Aksjer og andeler	-	-	3 960 676	2 430 071	42 944	-	6 433 691
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	764 626	5 020 382	8 604 244	8 278 282	-	-	22 667 534
Andre finansielle eiendeler	-	-	26 072	638 809	-	-	664 881
Utlån til kredittinstitusjoner	197 678	-	-	-	-	-	197 678
Utlån til kunder	20 415 125	-	-	668 125	-	-	21 083 250
Derivater	-	-	220 787	-	-	-	220 787
Sum finansielle eiendeler	22 672 082	5 020 382	12 811 779	12 015 287	42 944	-	52 562 474

Finansielle forpliktelser

Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	-	-	-	-	-	1 769 568	1 769 568
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	2 597 373	2 597 373
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	53 770	-	14 807 787	14 861 557
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	2 711 834	-	4 168 644	6 880 478
Derivater	-	-	213 581	5 483	-	-	219 064
Sum finansielle forpliktelser	-	-	213 581	2 771 087	-	23 343 372	26 328 040

Morselskapet 2010

NOK 1 000	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	93 520	-	-	-	-	-	93 520
Aksjer og andeler	-	-	-	-	17 583	-	17 583
Utlån til kredittinstitusjoner	122 580	-	-	-	-	-	122 580
Derivater	-	-	692	-	-	-	692
Sum finansielle eiendeler	216 100	-	692	-	17 583	-	234 375

Finansielle forpliktelser

Ansvarlig lån	-	-	-	-	-	433 846	433 846
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-	-	1 376 914	1 376 914
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	-	-	-	-	1 810 760	1 810 760

Morselskapet 2009

NOK 1 000	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	101 198	-	-	-	-	-	101 198
Aksjer og andeler	-	-	-	-	15 335	-	15 335
Utlån til kredittinstitusjoner	250 000	-	-	-	-	-	250 000
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle eiendeler	351 198	-	-	-	15 335	-	366 533
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån	-	-	-	-	-	683 892	683 892
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-	-	500 531	500 531
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	501 700	501 700
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	-	-	-	-	1 686 123	1 686 123

NOTE 21 – VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 2010

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	394	19 822	20 216
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Verdipapirer – holdt for handelsformål	4 143 389	53 827	19 823	4 217 039
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)	15 065 294	3 741 999	-	18 807 293
Finansielle derivater	126 048	4 557	-	130 605
Sum eiendeler	19 334 731	3 800 777	39 645	23 175 153
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-
Derivater	-	160 265	-	160 265
Sum forpliktelser	-	160 265	-	160 265

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	141 081
Gevinst og tap resultatført	43 064
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-814
Investering	2 248
Salg	-145 935
Utgående balanse	39 645

Konsernet 2009

NOK 1000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	341	42 603	42 944
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	668 125	-	668 125
Verdipapirer – holdt for handelsformål (Trading)	9 245 473	3 343 825	1 694	12 590 992
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat (FVO)	10 611 569	638 809	96 784	11 347 162
Finansielle derivater	-	220 787	-	220 787
Sum eiendeler	19 857 042	4 871 887	141 081	24 870 010
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 711 834	-	2 711 834
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	53 770	-	53 770
Derivater	-	219 064	-	219 064
Sum forpliktelser	-	2 984 668	-	2 984 668

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	90 928
Gevinst og tap resultatført	37 698
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-594
Investering	17 254
Salg	-4 204
Utgående balanse	141 081

Morselskapet 2010	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1 000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	17 583	17 583
Finansielle derivater	-	692	-	692
Sum eiendeler	-	692	17 583	18 275
Derivater	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	-	-	-
Avstemming av nivå 3				
Inngående balanse			15 335	
Investering			2 248	
Utgående balanse			17 583	

Morselskapet 2009	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	15 335	15 335
Finansielle derivater	-	-	-	-
Sum eiendeler	-	-	15 335	15 335
Derivater	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	-	-	-
Avstemming av nivå 3				
Inngående balanse			153	
Investering			15 182	
Utgående balanse			15 335	

Definisjon av nivåer for måling av virkelig verdi:

Nivå 1 – Verdsettelse skjer i forhold til kvoterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler/forpliktelser. Et finansielt instrument anses som kvotert i et aktivt marked dersom kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer, obligasjoner og sertifikater.

Nivå 2 – Verdsettelse skjer gjennom annen input enn kvoterte priser på nivå 1 som er observerbare for eiendelen/forpliktelsen, enten direkte eller indirekte (utledet priser). I de tilfeller det ikke finnes tilgjengelige markedspriser i et aktivt marked er instrumentene først og fremst forsøkt verdsatt ved hjelp av verdsettelsesmetoder basert på observerbare input/og eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter. Prising av rentebærende papirer herav fastrenteutlån baseres på rentekurver hentet i aktive markeder.

Nivå 3 – Verdsettelse på input som ikke er basert på observerbare markedsdata. Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og nivå 2, benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Verdipapirer – tilgjengelig for salg (nivå 2 og 3)

Verdipapirer tilgjengelig for salg består av aksjer, og verdsettelse baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Verdsettelsen baserer seg på framtidige inntjening.

Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner (nivå 2)

Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner består av fastrentelån. Verdsettelsen baserer seg på rentekurver hentet i aktive markeder.

Verdipapirer – holdt til handelsformål (Trading) (nivå 2 og 3)

Består av aksjer, obligasjoner og sertifikater. Verdipapirene er først og fremst forsøkt verdsatt ved hjelp av verdsettelsesmetoder basert på observerbar input og/eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter. Prising av rentebærende papirer baseres på rentekurver hentet i aktive markeder. Verdipapirer i nivå 3 er aksjer hvor verdsettelse baseres på framtidig inntjening.

Verdipapirer – utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO) (nivå 2 og 3)

Verdipapirer i nivå 2 er hovedsakelig obligasjoner. Prising av de rentebærende papirer baseres på rentekurver hentet i aktive markeder. Verdipapirer i nivå 3 består av aksjer som er verdsatt basert på framtidig inntjening.

Finansielle derivater (nivå 2)

Derivatene består i hovedsak av valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbar input og/eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (nivå 2)

Verdsettelsen baserer seg på rentekurver hentet i aktive markeder.

Innskudd fra og gjeld til kunder (nivå 2)

Verdsettelsen baserer seg på rentekurver hentet i aktive markeder.

NOTE 22 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet

AKSJER OG ANDELER

NOK 1 000	2010		2009	
	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske aksjer	361 130	381 750	96 729	159 674
Norske aksjefond	1 095 987	1 659 472	1 194 696	1 567 789
Utenlandske aksjer	456 804	470 987	45 243	33 863
Utenlandske aksjefond	4 019 710	4 820 506	4 431 582	4 629 421
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	5 933 631	7 332 715	5 768 249	6 390 748

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER

NOK 1 000	Risikovekting	2010		2009	
		Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske					
Stats og statsgaranterte	0%	1 427 175	1 440 699	615 370	620 732
Obligasjonsfond stat	0%	-	-	334 518	324 262
Statsforetak	10%	35 466	35 576	-	-
Kredittforetak og bank	10%	-	-	70 994	72 956
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	20%	1 171 482	1 178 296	-	-
Kommuner og fylker	20%	433 740	438 684	561 923	565 971
Kredittforetak og bank	20%	4 546 609	4 615 643	7 430 167	7 569 968
Obligasjonsfond	20%	2 756 536	2 765 382	1 277 333	1 284 596
Pengemarkedsfond	20%	1 869 970	1 863 350	2 004 849	2 009 614
Andre obligasjoner	20%	-	-	3 390	3 410
Kredittforetak og bank	100%	-	-	19 924	16 663
Pengemarkedsfond	100%	426 333	427 498	240 525	242 075
Industriforetak	100%	622 457	645 577	366 524	378 488
Sum norske obligasjoner og sertifikater		13 289 768	13 410 705	12 925 517	13 088 735
Utenlandske					
Stats og statsgaranterte	0%	711 350	712 022	1 965 939	1 975 408
AUR Credit Suisse - Unit Link	4%	-	-	3 104	2 555
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	20%	545 274	556 834	-	-
Kommuner og fylker	20%	2 391	2 344	-	-
Kredittforetak og bank	20%	512 510	497 087	989 155	987 672
Obligasjonsfond	20%	143 288	157 409	224 303	223 205
Obligasjonsfond	50%	-	-	483 305	477 751
Industriforetak	100%	167 963	172 538	125 200	127 200
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater		2 082 776	2 098 234	3 791 006	3 793 791
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		15 372 544	15 508 940	16 716 523	16 882 526

ANDRE VERDIPAPIRER

NOK 1 000	2010		2009	
	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Hedgefond	19 875	16 642	47 486	43 081
Skattelånssaldo	-	-	-	1 694
Bankinnskudd og andre fordringer	146 718	146 213	-	221 665
Eiendomsfond	20 100	19 823	-	397 379
Særinnskudd utland	-	-	-	1 062
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	186 693	182 678	47 486	664 881
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	21 492 868	23 024 332	22 532 259	23 938 155

Morselskapet

Morselskapet har ikke verdipapirer til virkelig verdi.

NOTE 23 – FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsernet 2010

NOK 1 000	Kontraktsum	Virkelig verdi Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelser
Aksjeinstrumenter			
Derivatdel CDO	-	-	-157 600
Opsjoner	-	3 865	-2 665
Sum aksjeinstrumenter	-	3 865	-160 265
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	-	120 897	-
Sum valutainstrumenter	-	120 897	-
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	65 000	5 843	-
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	65 000	5 843	-
Sum finansielle derivater		130 605	-160 265

Konsernet 2009

NOK 1 000	Kontraktsum	Virkelig verdi Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelser
Aksjeinstrumenter			
Derivatdel CDO	-	-	-159 000
Opsjoner	-	11	-944
Sum aksjeinstrumenter	-	11	-159 944
Valutainstrumenter			
Valutaterminer (forwards)	306 077	22 636	-282
Sum valutainstrumenter	306 077	22 636	-282
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	7 565 340	198 126	-58 838
Andre rentekontrakter	-	14	-
Sum renteinstrumenter	7 565 340	198 140	-58 838
Sum finansielle derivater		220 787	-219 064

Morselskapet 2010

NOK 1 000	Kontraktsum	Virkelig verdi Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelser
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	65 000	692	-
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	65 000	692	-
Sum finansielle derivater		692	-

Morselskapet 2009

Morselskapet hadde ikke finansielle derivater i 2009.

NOTE 24 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

Morselskapet			Konsernet	
Anskaffelses-	Bokført verdi/	NOK 1 000	Anskaffelses-	Bokført verdi/
kost	virkelig verdi		kost	virkelig verdi
2010				
-	-	Norsk Tillitsmann	919	1 210
-	-	Norsk Pensjon AS	1 600	945
16 530	16 530	Eiendomsverdi AS	16 530	16 530
1 053	1 053	Andre	1 781	1 531
17 583	17 583	Sum aksjer tilgjengelig for salg	20 830	20 216
2009				
-	-	Oslo Kongressenter Folkets Hus BA	7 009	7 009
-	-	Finansnæringens Hus	5 813	6 246
-	-	Norsk Tillitsmann	919	1 233
-	-	Norsk Pensjon AS	1 600	930
-	-	SpareBank 1 Eiendomsinvest I AS	5 000	3 475
-	-	SR Eiendomsinvest Tyskland I AS	4 889	4 889
15 182	15 182	Eiendomsverdi AS	15 182	15 182
153	153	Andre	3 477	3 980
15 335	15 335	Sum aksjer tilgjengelig for salg	43 889	42 944

NOTE 25 – OBLIGASJONER MÅLT TIL AMORTISERT KOST

Konsernet

NOK 1 000	2010			2009		
	Anskaffelses-	Balanseført	Virkelig	Anskaffelses-	Balanseført	Virkelig
	kost	verdi	verdi	kost	verdi	verdi
Obligasjoner holdt til forfall	4 527 549	4 545 378	4 676 404	4 866 298	4 879 453	4 949 046
Opptjente ikke forfalte renter obligasjoner holdt til forfall	-	133 753	-	-	140 929	-
Sum obligasjoner holdt til forfall	4 527 549	4 679 131	4 676 404	4 866 298	5 020 382	4 949 046
Andre obligasjoner til amortisert kost	1 230 663	1 229 840	1 222 471	637 351	650 190	682 366
Opptjente ikke forfalte renter obligasjoner til amortisert kost	-	19 451	-	-	114 435	-
Sum obligasjoner til amortisert kost	1 230 663	1 249 291	1 222 471	637 351	764 626	682 366
Sum obligasjoner målt til amortisert kost	5 758 212	5 928 422	5 898 875	5 503 649	5 785 008	5 631 412

NOK 1 000	Risiko	2010			2009		
		Anskaffelses-	Balanseført	Virkelig	Anskaffelses-	Balanseført	Virkelig
	vekting	kost	verdi	verdi	kost	verdi	verdi
Stats og statsgaranterte	0 %	294 550	301 771	297 901	318 900	326 664	320 031
Norske og utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10 %	1 002 434	1 023 319	1 021 839	804 916	825 439	815 523
Kommuner og fylker	20 %	374 972	383 761	383 898	342 865	350 151	345 515
Kredittforetak og bank	20 %	2 616 317	2 711 259	2 693 595	2 505 244	2 712 069	2 607 565
Industrilån	100 %	1 469 938	1 508 312	1 501 641	1 531 724	1 570 684	1 542 778
Sum obligasjoner og sertifikater		5 758 212	5 928 422	5 898 875	5 503 649	5 785 008	5 631 412
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>3 991 154</i>	<i>4 122 124</i>	<i>4 096 992</i>	<i>3 852 242</i>	<i>3 975 898</i>	<i>3 927 326</i>

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret

	2010	2009
Inngående balanse per 01.01.	5 785 006	5 932 725
Tilgang	617 238	389 809
Avgang	-483 663	-539 020
Årets periodiserte over-/underkurs (amortisering)	9 841	1 493
Utgående balanse per 31.12.	5 928 422	5 785 008

	2010	2010	2009	2009
	Skade-	Liv-	Skade-	Liv-
	virksomhet	virksomhet	virksomhet	virksomhet
Durasjon	3,0	5,5	3,0	5,8
Gjennomsnittlig effektiv rente	4,4	4,6	3,6	4,5

Morselskapet

Morselskapet hadde ikke obligasjoner målt til amortisert kost i 2010 og 2009.

NOTE 26 – VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

Morselskapet				Konsernet			
2010		2009		2010		2009	
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
NOK 1 000							
Eiendeler							
122 580	122 580	250 000	250 000	169 132	169 132	197 678	197 678
-	-	-	-	489 320	489 320	20 415 125	20 404 812
-	-	-	-	5 928 422	5 898 875	5 785 008	5 631 412
93 520	93 520	101 198	101 198	985 375	985 375	1 294 653	1 294 652
216 100	216 100	351 198	351 198	7 572 249	7 542 702	27 692 464	27 528 554
Forpliktelser							
-	-	501 700	501 700	275 316	275 316	2 741 507	3 241 507
-	-	-	-	348 756	348 756	14 717 423	14 217 423
1 376 914	1 365 507	500 531	500 531	1 376 914	1 365 507	4 168 644	4 176 458
433 846	431 083	683 892	670 842	848 846	802 697	1 769 568	1 753 339
1 810 760	1 796 590	1 686 123	1 673 073	2 849 832	2 792 276	23 397 142	23 388 727
Forpliktelser og garantiansvar							
133 000	-	-	-	451 318	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1 877 538	-
200 000	-	-	-	623 928	-	475 000	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	642 234	-	2 078 500	-

Amortisert kost innebærer verdsetting av balansepostene etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for verdiforringelse. Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik kan skyldes forskjellige oppfatninger om makroutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Tabellene ovenfor gir en oversikt over beregnet virkelig verdi av poster som er bokført til amortisert kost. Verdien er beregnet med utgangspunkt i interne modeller som beregner en teoretisk verdi da det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. I tilfeller hvor ikke er relevant prisinformasjon tilgjengelig, er det benyttet et anslag basert på skjønn. Verdsetting til virkelig verdi, er etter sin natur beheftet med betydelig usikkerhet.

Obligasjoner til amortisert kost

Obligasjoner til amortisert kost består hovedsaklig av CDO'er. CDOene er delt i en hovedstol og en derivatdel. Hovedstolen er ført som obligasjoner målt til amortisert kost, mens derivatdelen er ført som finansielle eiendeler til virkelig verdi. Verddivurdering av CDOene er basert på sannsynlighetstabeller for mislighold av CDOer utarbeidet av ratingselskapene.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder er vurdert til amortisert kost. Noen mindre innskudd med aksjeindekserte avkastning (BMB) er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi av p.t.-prisede innskudd er derfor satt lik amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld til fast rente er vurdert til virkelig verdi, mens verdipapirgjeld til flytende rente og ansvarlig lånekapital er vurdert til amortisert kost. Verdsettingen av gjeld vurdert til amortisert kost er basert på innhentet informasjon fra meglere («broker quotes») eller beregnet pga. rentekurver innhentet fra Reuter. Verdi ved antatt nytstedelse er lagt til grunn, på tilsvarende måte som for utlån.

NOTE 27 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Konsernet

SpareBank 1 Gruppens totale eiendomsportefølje utgjorde 246 116 m² fordelt på 21 bygg per 31.12.2010. Av dette bruker SpareBank 1 Gruppen 51 221 m² i egen virksomhet. Samlet ledighetsgrad er 2,9 prosent.

Vektet gjenværende leietid for hele porteføljen er 6 år.

NOK 1 000	2010	2009
Tilgang/avgang og verdiregulering		
Anskaffelseskost per 01.01.	4 061 127	4 013 112
Tilgang i året	24 942	48 015
Avgang i året	-769 199	-
Anskaffelseskost per 31.12.	3 316 870	4 061 127
Akkumulerte avskrivninger per 01.01.	-	-
Årets ordinære avskrivninger	-	-
Akkumulerte avskrivninger per 31.12.	-	-
Akkumulert verdiregulering per 01.01.	629 755	647 836
Årets verdiregulering	148 187	-18 077
Akkumulert verdiregulering per 31.12.	777 942	629 759
Bokført verdi per 31.12.	4 094 812	4 690 887

2010		By/ område	Historisk kostpris	Bokført verdi	Leie- inntekt	Areal i m ²	Opphørs- tidsp. gj.sn. leieferhold
NOK 1 000							
Type bygg							
Kontorbygg		Oslo Sentrum	645 818	846 516	85 365	32 672	2016
Kontorbygg		Skøyen	1 068 642	1 460 668	102 363	75 877	2015
Kontorbygg		Oslo øvrig	397 528	472 570	33 600	18 013	2023
Kontorbygg		Tønsberg	12 233	25 427	2 389	2 503	2011
Kjøpesenter		Oslo øvrig	282 046	289 919	24 570	19 054	2016
Kontorbygg/butikker		Oslo Sentrum	482 676	731 812	48 163	31 090	2013
Kontorbygg/butikker		Akershus	111 828	141 271	14 946	16 362	2015
Annet		Oslo	124 658	126 628	9 328	60	2096
Sum			3 125 429	4 094 812	320 724	195 631	

2009		By/ område	Historisk kostpris	Bokført verdi	Leie- inntekt	Areal i m ²	Opphørs- tidsp. gj.sn. leieferhold
NOK 1 000							
Type bygg							
Kontorbygg		Oslo Sentrum	1 106 605	1 206 674	74 006	53 430	2013
Kontorbygg		Skøyen	1 068 642	1 453 358	121 856	75 877	2015
Kontorbygg		Oslo øvrig	581 974	680 577	50 054	39 002	2020
Kjøpesenter		Oslo øvrig	297 632	291 520	24 058	18 196	2015
Kontorbygg/butikker		Oslo Sentrum	440 157	789 813	62 308	31 097	2011
Kontorbygg/butikker		Akershus	100 550	130 111	13 457	13 535	2012
Annet		Oslo	133 894	138 833	8 088	60	2096
Sum			3 729 454	4 690 887	353 827	231 197	

Selskapet benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrømmen inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

Morselskapet

Morselskapet hadde ikke investeringseiendommer i 2010 og 2009.

NOTE 28 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Konsernet

Fordringer på kredittinstitusjoner

NOK 1 000	2010	2009
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	169 133	197 678
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	-	-
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	169 133	197 678
Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter		
NOK	166 539	25 769
SEK	813	10 589
USD	-	57 753
JPY	-	11 375
GBP	1 011	15 984
EUR	40	64 758
CAD	-	4 698
CHF	-	4 371
Annen valuta	730	2 381
Sum	169 133	197 678

Utlån til kunder

NOK 1 000	2010	2009
Utlån fordelt på fordringstype		
Kasse-/drifts- og brukskreditter	468 570	2 690 072
Byggelån	-	495 983
Nedbetalingslån	-	18 145 881
Andre utlån	98	-
Portefølje av utestående fordringer	34 252	-
Brutto utlån og fordringer på kunder	502 920	21 331 936
Nedskrivninger/tapsavsetninger	-13 600	-248 686
Netto utlån og fordringer på kunder	489 320	21 083 250
Sum utlån på kunder og kredittinstitusjoner	658 452	21 280 928

Utlån og fordringer på kunder fordelt på markeder

	2010	2009
Lønnstakere	34 252	14 492 094
Næringsfordelt	468 667	6 839 842
Brutto utlån og fordringer på kunder	502 920	21 331 936
Nedskrivninger/tapsavsetninger	-13 600	-248 687
Netto utlån og fordringer på kunder	489 320	21 083 249
<i>Herav lån til ansatte</i>	<i>28 366</i>	<i>1 153 925</i>
<i>Lånerente til ansatte er 80 % av beste boliglånsrente til kunder.</i>		

Brutto utlån fordelt på geografiske områder

	2010	2009
Oslo	7 021	12 188 946
Akershus	8 565	7 009 227
Øvrig	487 334	2 133 763
Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	502 920	21 331 936

Brutto utlån fordelt på sektor og næring

	2010	2009
Uten næringstilknytning	43 868	14 492 094
Landbruk	762	47 178
Fiskeri og fiskeforedling	1 365	7
Industri	258 594	390 574
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	24 673	72 984
Varehandel	40 533	452 623
Hotell og restaurant	925	213 183
Transport og Lagring	93 372	95 357
Forretningsmessig tjenesteyting	13 906	500 238
Eiendomsdrift	1	4 605 910
Informasjon og teknologi	10 258	174 453
Finans	11 085	196 705
Øvrige sektorer	3 579	90 630
Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	502 920	21 331 936

Individuelle nedskrivninger/tapsavsetninger fordelt på sektor og næring	2010	2009
Lønnstakere o.l	-	23 192
Industri	-	1
Bygg og anlegg	-	3 259
Varehandel	-	875
Hotell og restaurant	-	8
Transport og lagring	-	74
Forretningsmessig tjenesteyting	-	1 474
Eiendomsdrift	-	91 985
Informasjon og teknologi	-	2 364
Øvrige sektorer	-	26 975
Spesifikke tapsavsetninger SpareBank 1 Gruppen Finans AS	13 600	-
Sum individuelle nedskrivninger/tapsavsetninger fordelt på sektor og næring	13 600	150 207

SpareBank 1 Gruppens utlånsportefølje ligger i datterselskapet SpareBank 1 Gruppen Finans AS i 2010.

Morselskapet

NOK 1 000	2010	2009
Ansvarlig lån til First Securities AS	32 580	-
Ansvarlig lån til SpareBank 1 Livsforsikring AS	-	125 000
Ansvarlig lån til SpareBank 1 Skadeforsikring AS	-	75 000
Trekkrettighet til Argo Securities AS	90 000	50 000
Sum utlån til foretak i samme konsern	122 580	250 000

Lån er ført etter amortisert kost.

NOTE 29 – TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Konsernet

NOK 1 000	2010	2009
Periodens spesifiserte tap	10 650	88 167
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er avsatt	505	34 407
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er avsatt	16	1 852
Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	-766	-1 258
Sum tap på utlån og garantier	10 405	123 168

Brutto tap på utlån fordelt på sektor og næring

NOK 1 000	2010	2009
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	-	-
Industri og bergverk	-233	1
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	100	3 261
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	10 486	-184
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	73
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	-	58 664
Utland og andre	-	20 474
Personmarked	-	19 852
Gruppenedskrivning næring	-	32 808
Gruppenedskrivning person	-	-10 523
Brutto tap på utlån til kunder	10 353	124 426

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

	2010	2009	2008	2007	2006
Misligholdte engasjement (forfalte over 90 dager)	34.242*	416 568	268 741	112 378	95 629
Øvrige tapsutsatte engasjement	-	23 038	131 855	53 444	145 313
Totalt tapsutsatte engasjement	34.242*	439 606	400 596	165 822	240 942
Individuelle nedskrivninger	-	149 485	88 323	42 004	87 350
Netto tapsutsatte engasjement	34.242*	589 091	312 273	123 818	153 592

* Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje i 2010. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

Morselskapet

Morselskapet har ikke tap på utlån og garantier.

NOTE 30 – KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Gruppen er all hovedsak knyttet til virksomheten til forretningsområdet factoring.

Det arbeides med å utarbeide kvantitative risikoanalyser i forretningsområdet factoring. Kredittrisikoen i forretningsområdet factoring er relatert til finansierings-/ utlånsrisiko og risiko knyttet til kundekreditt-garantier innland og utland.

I forbindelse med ICAAP benytter SpareBank 1 Gruppen, standardmetoden for beregning av kredittrisikoen.

Interne kredittmodell er en kombinasjon av risikomodell og effektivitetsmodell (hvor godt passer forretningsområdet factoring og hvor effektivt kan SpareBank 1 Gruppen drifte avtalen).

Således er den ikke direkte henførbart til en risikomodell som har to dimensjoner/akser; rating på klient/kunde og sikkerhetsdekning.

Risikomatrise

Med utgangspunkt i forretningsområdet factoring risikoklassifiseringssystem skal følgende risikomatrise legges til grunn for delegering av kredittfullmakter. Objektiv score fra Lindorff Decision og SpareBank 1 Gruppen Finans AS' interne behandlingsregler bestemmer risikoklasse på aksjeselskaper, enkeltpersonforetak og personlige foretak registrert i Foretaksregisteret.

Kombinasjoner av risikoklasser og sikkerhetsklasser oppsummeres i følgende risikogrupper:

Klientrating/ Struktur-rating	[4 - 5]	[3,5 - 4>	[3 - 3,5>	[2 - 3>	[1 - 2>
5	Lav risiko	Lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko
4	Lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Middels risiko	Høy risiko
3	Lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høy risiko
2	Lav risiko	Middels risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høy risiko
1	Middels risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko
Mislighold	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko
Tap	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko	Høy risiko

Beskrivelse av modellen:

På den ene akse benyttes rating på klient basert på Lindorff Decision Score hvor 1 er den dårligste ratingklassen og 5 den beste.

I den andre akse, så er det strukturen som gis en karakter mellom 1 og 5, hvor 5 er best. Struktur-rating vil si factorabiliteten både i forhold til effektiv drift av avtalen og at SpareBank 1 Gruppen har god sikkerhet i fordringen. Det er derfor utarbeidet en modell hvor ulike parametere sier noe om factorabiliteten blir vurdert og gitt en score.

Parameterne som vurderes er:

1. Debitors kredittverdighet
2. Gjengkjøpsraten
3. Kreditnotaomsetningsgrad
4. Aldersfordeling
5. Bransjetilhørighet

Klient- og struktur-ratingmodellen resulterer i en matrise, som konkluderer med Lav risiko, Middels risiko eller Høy risiko, basert på kombinasjonen mellom klientrating og struktur-rating.

Utlån fordelt på risikoklasser:

Forretningsområde Factoring Klientrating vs. Struktur-rating	[4 - 5]	[3,5 - 4>	[3 - 3,5>	[2 - 3>	[1 - 2>	Totalt	Oppsummert
5							Lav risiko
Utlån	6,6 %	7,4 %	11,7 %	0,1 %	0,0 %	25,7 %	
4							46,8 %
Utlån	4,5 %	4,9 %	22,9 %	0,8 %	0,0 %	33,1 %	
3							Middels risiko
Utlån	4,2 %	4,5 %	8,5 %	1,4 %	0,0 %	18,6 %	
2							40,9 %
Utlån	3,0 %	2,2 %	6,4 %	2,7 %	0,0 %	14,4 %	Høy risiko
1							
Utlån	0,0 %	2,4 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	2,8 %	6,9 %
Mislighold / Utsatte							Mislighold
Utlån	1,8 %						1,8 %
Tap							Tap
Utlån	3,6 %						3,6 %

Modellen fordeler portefølje inn i risikoklassen lav, middels og høy risiko, samt mislighold/utsatte og tap i 2010.

NOTE 31 – MAKS KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTESTILLELSER

Tabellen nedenfor viser maksimalt eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morselskapet			Konsernet	
Brutto eksponering			Brutto eksponering	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
EIENDELER				
93 520	101 198	Bankinnskudd og kontanter	985 375	1 294 653
-	-	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	169 132	197 678
-	-	Utlån til og fordringer på kunder	489 320	21 083 250
-	-	Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatregnskapet (FVO)	18 807 293	11 347 162
-	-	Verdipapirer holdt for handelsformål	4 217 039	12 590 992
-	-	Derivater	130 605	220 787
-	-	Verdipapirer holdt til forfall	4 679 131	5 020 382
-	-	Verdipapirer til amortisert kost	1 249 291	764 626
17 583	15 335	Verdipapirer - tilgjengelig for salg	20 216	42 944
243 351	193 758	Andre eiendeler	616 077	482 731
354 454	310 291	Sum finansielle eiendeler	31 363 479	53 045 205
FORPLIKTELSE				
-	-	Betingete forpliktelser - garantier	111 953	611 386
-	-	Ubenyttede kreditter	-	1 877 538
-	-	Lånetilsagn	206 360	475 000
-	-	Sum finansielle garantistillelser	318 313	2 963 924
354 454	310 291	Total kredittrisikoeksponering	31 681 792	56 009 129

NOTE 32 – GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Konsernet 2010

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	6 473	59 323	-	-	-	-	65 796
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11 413	185 896	476 626	817 359	-	-	1 491 294
Derivater	2 664	-	-	131 200	26 400	-	160 264
Andre forpliktelser	-	21 578	5 616	-	-	-	27 194
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	283 846	4 603	13 657	222 780	212 747	200 000	937 633
Lånetilsagn	206 360	-	-	-	-	-	206 360
Sum gjeld	510 756	271 400	495 899	1 171 339	239 147	200 000	2 888 541

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2010 lagt til grunn.

For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

Konsernet 2009

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 412 414	1 378 612	328 203	1 617 320	-	-	17 736 549
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	126 020	2 958 546	3 940 050	471 746	-	7 496 362
Derivater	-	17 299	41 232	123 051	197 774	-	379 356
Andre forpliktelser	2 424 332	274 114	-	-	-	-	2 698 446
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	283 570	10 223	281 003	793 095	350 000	200 000	1 917 891
Lånetilsagn	475 000	-	-	-	-	-	475 000
Sum gjeld	17 595 316	1 806 268	3 608 984	6 473 516	1 019 520	200 000	30 703 604

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2009 lagt til grunn.

For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

Morselskapet 2010

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11 413	159 334	476 626	817 359	-	-	1 464 732
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	283 846	1 195	3 545	168 700	-	-	457 286
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld	295 259	160 529	480 172	986 059	-	-	1 922 018

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2010 lagt til grunn.

Morselskapet 2009

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	200 617	301 083	-	-	-	-	501 700
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 836	502 836	-	-	-	505 671
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	283 570	2 654	257 876	153 876	-	-	697 977
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld	484 187	306 573	760 711	153 876	-	-	1 705 348

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2009 lagt til grunn.

NOTE 33 – ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN OG PREMIEINNTEKTER

Tabellen viser forfalte beløp på utlån, overtrekk på kreditt/innskudd og premieinntekter fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

2010

NOK 1 000	På forespørsel*	Under 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
Privatmarked	34 252	-	-	-	-	34 252
Bedriftsmarked	-	-	-	-	-	-
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	26 147	1 716	-	-	27 863
Sum	34 252	26 147	1 716	-	-	62 115

* Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

2009

NOK 1 000	På forespørsel*	Under 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
Privatmarked	24 474	2 630	4 053	1 627	27 111	59 895
Bedriftsmarked	-	13 772	44	7	16 691	30 514
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	24 577	2 787	-	-	27 364
Sum	24 474	40 979	6 884	1 634	43 802	117 773

* Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

NOTE 34 – MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

I konsernet SpareBank 1 Gruppen, er det i hovedsak SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank1 Skadeforsikring konsern som har eksponering mot valutarisiko. Både livselskapets og skadeselskapets valutaeksponering er i hovedsak relatert til investeringsporteføljene. Som en del av selskapenes risikostyring, søkes hoveddelen av valutakursrisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert ved valutaterminforretninger.

Eksponeringen er som følger:

2010			2009		
Netto valuta eksponering i NOK	Resultat-effekt ved 3 % endring	NOK 1 000	Netto valuta eksponering i NOK	Resultat-effekt ved 3 % endring	
		Valuta			
72 222	2 167	EUR	266	8	
139 648	4 189	USD	744	22	
49 569	1 487	Andre	1 933	58	
261 439	7 843	Sum	2 943	88	

NOTE 35 – MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

Konsernet SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Det vesentlige av renterisikoen i SpareBank 1 Gruppen er knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Livsforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring konsern. Vi gjengir nedenfor en sensitivitetsanalyse per selskap knyttet til renterisiko.

Parameter	SpareBank 1	SpareBank 1	ODIN Forvaltning AS	SpareBank 1	SpareBank 1	Totalt	
	Gruppen AS (mor)	Skade-forsikring konsern		Livs-forsikring AS	Argo Securities AS		Gruppen Finans konsern
Resultatendring i MNOK før skatt							
1% poeng økning i rentenivået	-15	35	-75	-	-10	-2	-67
1% peng reduksjon i rentenivået	15	-35	75	-	10	2	67

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt. Tabellen er utarbeidet ifm. intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen. Tallene er basert på verdiendring og endring i cash flow første år på sertifikat og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Livsforsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring konsern og Argo Securities AS ved en umiddelbar renteendring. For SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Gruppen Finans konsern er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld.

NOTE 36 – INNSKUDD FRA KUNDER OG GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
-	-	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	239 236	268 377
-	501 700	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	36 082	2 328 996
-	-	Bankinnskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	115 289	9 458 072
-	-	Bankinnskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	-	5 220 287
-	-	Gjeld til forsikringstakere	233 466	183 198
-	501 700	Sum innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	624 072	17 458 930
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
Innskudd	Innskudd		Innskudd	Innskudd
-	-	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	115 289	9 458 072
-	-	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	-	5 220 287
-	-	Sum innskudd fra kunder	115 289	14 678 359
-	-	Lønntakere o.l	1 370	4 236 541
-	-	Landbruk	-	162
-	-	Fiskeri og fiskerelatert virksomhet	17 677	13 517
-	-	Oljerelatert virksomhet	-	650
-	-	Industri	60 763	135 891
-	-	Kraft og vannforsyning	-	-
-	-	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	6 094	158 439
-	-	Varehandel	7 251	333 865
-	-	Hotell og restaurant	4	126 560
-	-	Transport og lagring	643	70 913
-	-	Forretningsmessig tjenesteyting	4 041	6 787 682
-	-	Eiendomsdrift	-	978 518
-	-	Offentlig sektor	-	13 157
-	-	Shipping	-	-
-	-	Verftsindustri	-	569
-	-	Informasjon og teknologi	9 863	121 773
-	-	Finans	7 167	1 624 178
-	-	Øvrige sektorer	416	75 944
-	-	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	115 289	14 678 359
2010	2009	Innskudd fordelt på geografiske områder	2010	2009
-	-	Akershus	4 930	1 945 840
-	-	Oslo	2 080	12 173 336
-	-	Hedmark	725	-
-	-	Buskerud	-	-
-	-	Oppland	428	-
-	-	Østfold	8 159	-
-	-	Vestfold	117	-
-	-	Vest-Agder	487	-
-	-	Rogaland	54	-
-	-	Hordaland	7 199	-
-	-	Sogn og Fjordane	28 261	-
-	-	Møre og Romsdal	38 160	-
-	-	Sør Trøndelag	5 012	-
-	-	Nord Trøndelag	-	-
-	-	Nordland	1 269	-
-	-	Troms	6 176	-
-	-	Finnmark	11 703	-
-	-	Andre	529	559 183
-	-	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	115 289	14 678 359

NOTE 37 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

Morselskapet				Konsernet			
2010	2009	NOK 1000	Rente	Inn-løsningsrett	Forfall	2010	2009
Tidsbegrenset							
-	250 202	21.12.2005 - Norsk Tillitsmann AS	NIBOR pluss 0,62%	21.12.10	21.12.15	-	250 202
150 145	150 120	21.12.2006 - Norsk Tillitsmann AS	NIBOR pluss 0,53%	21.12.11	21.12.16	150 145	150 120
-	-	30.06.2009 - LO	NIBOR pluss 2,75%	30.03.14	30.06.19	-	500 136
-	-	28.06.2006 - BN Bank ASA	NIBOR pluss 0,60%	28.06.11	28.06.16	15 000	15 000
-	-	30.11.2008 - SpareBank 1 NN	NIBOR pluss 0,70%	30.11.13	30.11.18	-	20 000
-	-	15.02.2006 - Norsk Tillitsmann ASA	NIBOR pluss 0,45%	15.06.11	15.06.16	200 000	200 222
150 145	400 322	Sum tidsbegrenset				365 145	1 135 680
Evigvarende:							
83 197	83 152	Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 2,25%		evigvarende	83 197	83 152
200 504	200 418	Eierbanker, Sparebanken Vest og Swedbank	NIBOR pluss 3,00%		evigvarende	200 504	200 418
283 701	283 570	Sum evigvarende				283 701	283 570
Fondsobligasjoner							
-	-	30.12.2004 - LO / Forbund tilknyttet LO	NIBOR pluss 1,7 % Call opsjon 2014*evigvarende			-	150 032
-	-	15.06.2006 - Fondsobl. Norsk Tillitsmann	NIBOR pluss 1,17%		evigvarende	200 000	200 286
-	-	Sum fondsobligasjoner				200 000	350 318
433 846	683 892	Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner				848 846	1 769 568

* Dersom fondsobligasjonen ikke tilbakebetales i 2014 er rentepåslaget 1,0%.

NOTE 38 – GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Morselskapet				Konsernet				
2010	Gj.snittlig rentesats 2010	2009	Gj.snittlig rentesats 2009	NOK 1000	2010	Gj.snittlig rentesats 2010	2009	Gj.snittlig rentesats 2009
605 000	3,08 %	-	-	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	605 000	3,08 %	1 000 000	4,14 %
760 500	3,60 %	500 000	3,09 %	Obligasjonsgjeld	760 500	3,60 %	5 680 000	3,30 %
2 002	-	-	0,00 %	Verdijusteringer	2 002	-	105 873	-
9 412	-	531	-	Påløpte renter	9 412	-	94 605	-
1 376 914	-	500 531	-	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 376 914	-	6 880 478	-
Gjeld fordelt på forfallstidspunkt								
-		500 000		2010	-		2 750 000	
605 000		-		2011	605 000		1 200 000	
350 000		-		2012	350 000		800 000	
-		-		2013	-		500 000	
125 500		-		2014	125 500		1 020 000	
285 000		-		2015	285 000		-	
-		-		2017	-		410 000	
2 002		-		Verdijusteringer	2 002		105 873	
9 412		531		Påløpte renter	9 412		94 605	
1 376 914		500 531		Obligasjonsgjeld og andre låneopptak	1 376 914		6 880 478	

NOTE 39 – KAPITALDEKNING

SpareBank 1 Gruppen konsern har de samme kapitaldekningsregler som forsikringselskaper, og andre finansinstitusjoner. Kravet er 8 % ansvarlig kapital i forhold til en risikovektet balanse. I 2009 var SpareBank 1 gruppen konsern underlagt Basel II regelverket. Etter at Bank 1 Oslo As ble skilt ut 01.01.2010 er SpareBank 1 Gruppen konsern underlagt Basel I regelverket.

Morselskapet 2010	NOK 1 000	Vekt	Konsernet 2010
	Risikovektede eiendeler		
-	Staten, sentralbanker, etc	0 %	3 748 597
-	Verdipapirer	10 %	2 534 344
43 220	Finansinstitusjoner	20 %	11 929 733
-	Sikrede lån, etc	50 %	629 035
4 869 048	Anleggsmidler	100 %	12 722 948
-	Andre eiendeler	150 %	44 349
93 664	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		993 752
-	Eiendeler knyttet til investeringsvalg	20 %	6 700 517
	Sum balanseførte eiendeler		39 303 275
5 005 932	Sum risikovektede eiendeler		17 083 473
-93 664	Fratrukket goodwill og andre immaterielle eiendeler		-993 752
40 203	Poster utenom balansen		2 219 805
-	Nettoberegningsgrunnlag for institusjoner som rapporter etter Basel II		1 593 587
-	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner		-9 228
4 952 471	Sum balanseførte eiendeler og poster utenom balansen og vektet balanse		40 529 328
2 758 135	Egenkapital		3 701 048
-	Fondsobligasjoner		200 000
-	- 50% fradrag for ansv. Kap i andre finansinst.		-4 614
-	- Minstekrav reassuransedekning		-34 341
-440 000	- Fradrag for foreslått utbytte		-440 000
-	- Fradrag urealiserte gevinster investeringseiendommer/varige driftsmidler		-71 454
-93 664	- Fradrag utsatt skattefordel		-
-	- Immaterielle eiendeler og goodwill		-993 752
2 224 471	Sum kjernekapital		2 356 887
283 000	Evigvarende ansvarlig lån		283 000
150 000	Tidsbegrenset ansvarlig lån		350 845
-	45% av ureal. verdi eiendommer		32 154
-	45% av ureal gevinster aksjer		-
-	- 50% fradrag for ansv. Kap i andre finansinst.		-4 614
433 000	Sum tillegskapital		661 385
2 657 471	Netto ansvarlig kapital		3 018 272
53,7 %	Kapitaldekning		16,1 %
2 261 273	Overskudd av ansvarlig kapital		1 520 804
Morselskapet 2009	NOK 1 000		Konsernet 2009
1 782 400	Innbetalt akjekapital		1 782 400
827 096	Overkursfond		827 096
702 945	Annen egenkapital		1 472 320
120 000	Avsatt utbytte		120 000
-	Fond for urealiserte gevinster		65 221
-	Minoritetsinteresser		30 299
3 432 441	Sum balanseført egenkapital ekskl. skadefond		4 297 336
	Kjernekapital		
-101 933	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler		-824 369
-	Fond for urealiserte gevinster tilgjengelig for salg		-65 221
-120 000	Fradrag for avsatt utbytte		-120 000
-	Fradrag for reassuransesetning		-34 133
-	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner		-
-	50 % fradrag i forvener tap IRB fratrukker tapsavsetninger		-108 186
-	50 % kapitaldekningsreserve		-
-	Andel av nullstilte uamortiserte estimatavvik		-
-	Fondsobligasjoner		350 000
3 210 508	Sum kjernekapital		3 495 427

Tilleggs kapital utover kjerne kapital		
283 000	Evigvarende ansvarlig kapital	283 000
400 000	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 129 000
-	45 % av urealisert gevinst på investeringseiendommer	29 349
-	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-
-	50 % fradrag i forventet tap IRB fratrukker tapsavsetninger	-108 186
-	50 % kapitaldekningsreserve	-
683 000	Sum tilleggs kapital	1 333 163
3 893 508	Netto ansvarlig kapital	4 828 590
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II		
449 294	Engasjementer etter SA metoden	133 485
-	Engasjement med spesialiserte foretak	427 082
-	Engasjement med øvrige foretak	163 747
-	Engasjement med massemarked SMB	3 467
-	Engasjement med massemarked personer	164 091
-	Engasjement med øvrige massemarked	26 543
-	Egenkapitalposisjoner	-
449 294	Sum kredittrisiko IRB	918 415
-	Gjeldsrisiko	93 889
-	Egenkapitalrisiko	3
-	Valutarisiko	-
90 793	Operasjonell risiko	155 453
-	Overgangsordning	20 008
-	Engasjementer beregnet etter Basel I	-
-	Kapitalkrav for forsikring	1 194 688
-	Fradrag	-11 013
540 087	Minimumskrav ansvarlig kapital	2 371 443
57,67 %	Kapitaldekning	16,29 %
47,56 %	herav kjerne kapital	11,79 %
10,12 %	herav tilleggs kapital	4,50 %

NOTE 40 – FORDRING PÅ REASSURANDØR

NOK 1 000	Konsernet	
	2010	2009
Fordring på reassurandør i skadeforsikring	294 855	249 366
Fordring på reassurandør i livsforsikring	148 801	152 021
Gjenforsikringsandel erstatningsavsetning ført brutto	1 034 542	777 552
Gjenforsikringsandel ikke opptjent bruttopremie	179 531	119 728
Reklassifisert reassuranse avsetning	-163 391	-147 825
Sum fordring på reassurandør	1 494 338	1 150 842

NOTE 41 – FORDRING PÅ FORSIKRINGSTAKER

NOK 1 000	Konsernet	
	2010	2009
Hovedforfalt fakturert restanse i skadeforsikring	370 607	253 675
Hovedforfalt ikke fakturert restanse i skadeforsikring	902 205	776 727
Kundefordringer i livsforsikring	121 629	77 613
Sum fordring på forsikringstaker	1 394 441	1 108 015

NOTE 42 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSE I LIVSFORSKRING

Konsernet						
2010	Brutto premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Premie- og pensjons- reg.fond	Erstatnings- avsetninger	Sikkerhets- avsetninger	Sum
NOK 1 000						
Individuell rente/pensjon	6 430 913	104 084	1 764	214 906	-	6 751 668
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	51 816	321	-	-	-	
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	4 386 797	103 763	1 764	22 450	-	
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	131 717	-	-	192 456	-	
- Investeringsvalg	1 860 583	-	-	-	-	
Individuell kapital	2 338 902	9 490	-	177 221	679	2 526 292
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	353 666	-	-	-	-	
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	621 726	9 490	-	72 164	679	
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	68	-	-	104 872	-	
- Investeringsvalg	1 363 442	-	-	185	-	
Kollektiv pensjon	10 625 774	265 680	416 373	344 617	-	11 652 445
- Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	3 548 018	192 602	268 975	107 567	-	
- Fripoliser	3 254 126	73 078	-	34 500	-	
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) uten investeringsvalg	344 175	-	14 484	10 422	-	
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) med investeringsvalg	3 386 947	-	117 709	103 157	-	
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	92 508	-	15 205	88 972	-	
Gruppeliv	393 386	-	-	695 561	-	1 088 947
Ulykkesforsikring	-	-	-	242 011	54 317	296 328
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	242 011	54 317	
Totalt alle bransjer	19 788 975	379 255	418 137	1 674 317	54 996	22 315 681

NOTE 43 – FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT OG AVSETNING I SKADEFORSIKRING

Konsernet
2010

	1 PRIVATBETONTE FORSIKRINGER					2 NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER					SUM NÆRING	TOTAL SUM										
	Kombinerte forsikringer	Herav ansvar motorvogn	Fritidshat	Ulykkesforsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	SUM PRIVATE	Industri- forsikring	Kombi.fors. mell.	Herav ansvar motorvogn			Ansvar Yrlesskade	Trygghet	Annet	3 Energi/olje sjø	4 Reassuransje	5 Natur pooler				
Brutto premieavsetning uopplynt per 01.01.10	686 310	294 824	30 477	36 284	112 142	8 147	1 368 662	4 847	125 520	88 886	28 520	4 647	34 778	3 924	2 405	265 009	-	-	41 235	1 674 906		
Brutto premieavsetning uopplynt per 31.12.10	793 219	325 971	32 802	37 279	120 582	12 854	1 553 126	4 818	156 545	118 597	32 448	7 398	62 762	4 553	14 728	369 402	-	-	39 293	1 961 821		
Brutto erstatningsavsetning per 01.01.10	725 412	1 253 902	19 783	256 023	97 531	4 567	2 357 218	5 719	336 874	187 755	139 007	24 421	644 081	230 160	3 573	1 432 583	340	52 296	40 732	55 126	3 938 296	
Brutto erstatningsavsetning per 31.12.10	903 430	1 400 747	19 144	307 602	126 346	10 053	2 767 323	12 983	333 926	220 352	125 099	82 525	878 220	235 354	46 587	1 809 947	157 809	66 252	37 826	46 595	4 885 752	
Sikkerhetsavsetning per 01.01.10	-	-	-	-	-	-	469 225	-	-	-	-	-	-	-	-	231 474	-	-	10 721	-	711 421	
Finanslysmets minstekrav per 01.01.10	-	-	-	-	-	-	469 225	-	-	-	-	-	-	-	-	231 474	-	-	10 721	-	711 421	
Sikkerhetsavsetning per 31.12.10	-	-	-	-	-	-	500 480	-	-	-	-	-	-	-	-	251 285	-	-	15 432	-	767 198	
Finanslysmets minstekrav per 31.12.10	-	-	-	-	-	-	500 480	-	-	-	-	-	-	-	-	251 285	-	-	15 432	-	767 198	
Andre tekniske avsetninger per 01.01.10	-	-	-	-	-	-	497 337	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	497 337	
Andre tekniske avsetninger per 31.12.10	-	-	-	-	-	-	452 531	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	452 531	
Sum per 01.01.10																						6 821 960
Sum per 31.12.10																						8 067 308

NOTE 44 – GJELD VEDRØRENDE GJENFORSIKRING

NOK 1 000	Konsernet	
	2010	2009
Gjeld gjenforsikring i livsforsikring	33 301	36 079
Gjeld gjenforsikring i skadeforsikring	44 405	59 044
Sum gjeld vedrørende gjenforsikring	77 706	95 123

NOTE 45 – FORSIKRINGSRISIKO SPAREBANK 1 LIVSFORSIKRING AS

Viktige forutsetninger og endringer i dem

- Grunnlagsrenten vurderes til enhver tid etter renten på langsiktige statsobligasjoner, og i tråd med forskrift til forsikringsvirksomhetsloven. Grunnlagsrenten er for tiden 2,75 % for nye livsforsikringskontrakter tegnet fra og med 1. januar 2006. For nye kollektive pensjonsavtaler fra 1. januar 2006 er grunnlagsrenten 2,70 %. Fra og med 1. januar 2011 vil grunnlagsrenten være 2,5 % for nye kontrakter, mens grunnlagsrenten for ny opptjening for kollektive pensjonsavtaler vil være 2,5 % fra 1. januar 2012. For øvrig følger ny opptjening og opptjente rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrente som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.
- Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i FNO, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet. Ny fellestariff K2005 med sikkerhetsmarginer som tar høyde for økt levealder ble innført fra 2008 for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser utgått fra kollektiv.
- Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.
- Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.
- Det har foregått et arbeid i regi av FNO med utvikling av nye tariff for individuell rente og pensjon som tar høyde for økt levealder. Det pågår som følge av dette en oppreservering på denne bransjen.

Styring av risiko fra forsikringskontrakter

- Vurdering av forsikringsrisiko
Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av potensielle kunder. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger risikovurderes bedriften (underwriting). I underwritingen vurderes bedriftens tilhørende økonomi, bransje og syke- og uførehistorikk.
- Kontroll av forsikringsrisiko
I selskapets eksisterende portefølje overvåkes forsikringsrisikoen innen hver produktgruppe. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og overlevelse. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de erstatninger som inntreffer i perioden. Forsikringstilfelle som selskapet ikke har fått melding om, men som man av erfaring bør anta er inntruffet, hører med i vurderingen. I forbindelse med risikobasert tilsyn har selskapet utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko.

Risikoresultat 2010

MNOK	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	-17,94	149,22	-1,84	-	74,11	203,56
Uførhet	33,30	-20,24	14,05	-	82,28	109,39
Ulykke	-	-	-	40,65	-	40,65
Risikoresultat før tekniske avsetninger	15,36	128,98	12,21	40,65	156,39	353,60

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2010 ved en reduksjon i dødeligheten på henholdsvis 10 % og 20 % eller en økning i uførheten på henholdsvis 10 % og 20 %.

MNOK	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	15,26	141,95	10,74	40,65	178,32	386,92
20 prosent reduksjon i dødelighet	15,16	154,92	9,26	40,65	200,25	420,24
10 prosent økning i uførhet	2,36	121,83	-0,25	40,65	143,02	307,60
20 prosent økning i uførhet	-10,65	114,68	-12,72	40,65	129,64	261,60

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

- **Reassuranse**
Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

- **Kvotereassuranse**
Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.
- **Eksedentreassuranse (surplus)**
I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentsetsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.
- **Excess of loss / Katastrofereassuranse**
For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.
- **Tilstrekkelighetstest**
I henhold til IFRS4 skal det utføres en tilstrekkelighetstest av reserven. Denne er utført etter samme prinsipp siden 2004. Beregningene tar utgangspunkt i de prognoser som ligger i selskapets finansmodell, der både aktiva- og passivasiden inngår. Denne går frem til og med 2015. Det er forutsatt at administrasjons- og risikoresultat blir som gjennomsnitt for perioden 2010-2015, og en finansavkastning på 5,2 %.

Fordi levealderen øker, forventes alderspensjonsreserven å være for lav for individuell pensjon. I beregningene er det forutsatt at det mangler 0,6 % av reserven og at dette fordeles over 2 år.

Tilstrekkelighetstesten viser at premiereserven er tilstrekkelig ut fra de forutsetninger som er lagt til grunn.

Forhold og betingelser i forsikringskontrakter

- **Forsikringsrisiko**
I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Innen individuelle kontrakter og gruppelev tilbyr det dødsrisikoforsikringer. Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser med mer, vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.
- **Renterisiko**
Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlige årlige rentegaranti er på 3,18 %, beregnet ut fra gjennomsnittlig forsikringsfond. Alle nye kontrakter i 2010 er tilbudt med grunnlagsrente 2,75 % for individuelle forsikringer og 2,70 % for kollektiv ytelsespensjon. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien. Hvis dette ikke er tilstrekkelig tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler til tilleggsavsetningene fra overskuddet. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2010
Individuell kapitalforsikring	2,38 %
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,41 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,15 %
Gruppelevforsikring	0,00 %
Ulykkesforsikring	0,00 %
Samlet	3,18 %

- **Overskuddsmodeller**
Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.
- **Ny overskuddsmodell: Kollektiv pensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008 og Gruppelev med overskuddsfond.**
- **Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon.**
- **Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008.**
- **Uten overskuddsrett: Gruppelev (med unntak av Gruppelev med overskuddsfond), Kollektiv risikopensjon uten fripolise, Individuell rente, Individuell kapital og Ulykke.**
- **Med investeringsvalg: Innskuddspensjon med investeringsvalg, Individuell kapital og Individuell rente.**
- **Tildeling av overskudd**
Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut i fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører.

For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive pensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For ordninger utenfor lov om foretakspensjon tilføres overskuddet premiefondet.

- I produkter uten rett til overskudd eksponeres selskapet for kostnads- og forsikringsrisiko.
- Flytteretten, hvor oppgjørfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 mill. kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. Flyttegebyret er maksimert til 5 000 kroner. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.
- Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer. Eksempelvis gjør flere endringer i pensjonslovene at mange kunder sier opp ytelsesordningen eller går over til innskuddsbasert ordning.
- Forfallsanalyse
Beste estimat for når forpliktelsene for spareforsikringer forfaller til utbetaling. I estimatet er det tatt hensyn til avgang.

2010

MNOK	Bokført	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
	verdi					
Utbetalinger (ikke diskontert)		5 027	5 017	3 717	2 914	6 502
Totale premiereserve, netto (diskontert)	12 560					

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

- Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 46 – FORSIKRINGSRISIKO SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING

Risiko i skadeforsikring

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko, samt for å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver bransje, slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

Sensitivitet overfor forsikringsrisiko

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 % endring i brutto opptjent premie og 1 % endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Sensitivitetsanalyse – skadeforsikring

Resultateffekt før skatt (for egen regning)	Effekt i MNOK	
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Privat	+/- 35,9
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Bedrift	+/- 5,0
1% endring i premienivået		+/- 40,9

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Konsernet har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen. Konsernet har reassuranseavdekning som består av kvoteprogram og storkaskoavdekning (XL-reassuranse).

Erstatningsutvikling for egen regning - netto

For egen regning før XOL- dvs. kun egenregning etter proporsjonal reassuranseavgivelse.

MNOK	2005					2010	Totalt
	og tidligere	2006	2007	2008	2009		
Erstatningsavsetning							
Slutten av året	1 677,5	1 112,9	1 199,6	1 206,5	1 269,1	1 396,4	7 861,8
Ett år senere	1 688,3	1 127,3	1 198,6	1 293,6	1 301,1	-	6 608,7
To år senere	2 164,8	1 061,8	1 160,1	1 275,3	-	-	5 662,0
Tre år senere	2 156,8	1 033,5	1 163,8	-	-	-	4 354,1
Fire år senere	2 155,6	1 029,9	-	-	-	-	3 185,5
Fem år senere	2 187,4	-	-	-	-	-	2 187,4
Betalt erstatning							
Ett år senere	681,1	531,3	589,2	657,1	585,8	-	3 044,4
To år senere	361,6	115,8	115,0	114,8	-	-	707,2
Tre år senere	248,5	46,8	42,3	-	-	-	337,6
Fire år senere	212,5	52,6	-	-	-	-	265,0
Fem år senere	165,9	-	-	-	-	-	165,9
Sum Unison	4,5	19,7	31,6	60,2	81,0	-	196,9
Totalt utbetalt	1 674,1	766,0	778,1	832,2	666,7	-	4 717,1
Avviklingsresultat i 2010	-33,6	1,7	-5,5	19,4	-6,5	-	-24,5
Avviklingsdel XOL	-	-	-	-	-	-	0,1
Avviklingsresultat energi/inngående reass	-	-	-	-	-	-	0,4
Avviklingsresultat i 2010 - pooler	-	-	-	-	-	-	5,4
Avviklingsresultat totalt for egen regning 2010							-18,6
For egen regning erstatningsavsetning UB	513,2	263,9	385,8	443,1	634,4	1 396,4	3 636,7
Erstatningsavsetning - overtatte porteføljer	-	-	-	-	-	-	43,9
Fratrekk XOL-reassuranse	-	-	-	-	-	-	-26,8
For egen regning erstatningsavsetning sjø/inngående reassuranse	-	-	-	-	-	-	151,3
Pooler	-	-	-	-	-	-	45,8
Sum erstatningsavsetning for egen regning i balansen							3 850,9

NOTE 47 – LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR OG LEDENDE ANSATTE

NOK 1 000	Lønn/ honorar	Bonus ¹⁾	Annen godt- gjørelse	Periodisert
				pensjons- kostnad
Konsernledelsen				
Kirsten Idebøen	2 900	594	443	359
Torbjørn Martinsen	2 473	493	385	356
Aud Lysenstøen	2 131	361	355	251
Tore Tenold	1 948	413	219	634
Leif Ola Rød	2 324	1 070	42	-
Thoralf Granerød	1 768	295	285	301
Jarle Haug	1 647	-	293	131
Øyvind Aass	1 958	267	296	271
Sigurd Aune	1 831	350	306	402
Sum 2010	18 980	3 843	2 622	2 704
Sum 2009	25 640	4 136	2 234	4 774
Styret				
Terje Vareberg	100	-	19	-
Finn Haugan	168	-	20	-
Hans Olav Karde	184	-	-	-
Harry Konterud	228	-	6	-
Bjørn Engaas	153	-	18	-
Bente N. Halvorsen	168	-	-	-
Knut Bekkevold	184	-	-	-
Venche Johnsen	153	-	-	-
Steinar Karlsen	154	-	18	-
Per Gunnar Gulseth	123	-	-	-
Sum 2010	1 615	-	82	-
Sum 2009	1 184	-	-	-

Kontrollkomitéen

Dag Nafstad	150	-	-	-
Knut Ro	110	-	-	-
Ivar Listerud	110	-	-	-
Odd Broshaug	110	-	-	-
Rolf Røkke	110	-	-	-
Sum 2010	590	-	-	-
Sum 2009	783	-	-	-
Representantskap 2010	113	-	-	-
Representantskap 2009	159	-	-	-

¹⁾ Bonusbeløpet er utbetalt bonus i regnskapsåret 2010.

Administrerende direktør har rett til pensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 60 år. Rettigheten opptjenes forholdsmessig. Administrerende direktørs lønn og bonus fastsettes på bakgrunn av en helhetlig vurdering basert på: konsernets finansielle resultat, konsernets relative måloppnåelse i forhold til andre sammenlignbare finanskonsern, administrerende direktørs individuelle prestasjoner og markedslønn for lederstillinger på dette nivået. Eventuell bonus fastsettes av styret og vurdering av utbetaling for et regnskapsår skal gjøres innen utgangen av påfølgende år.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Lån til ansatte ytes av Bank 1 Oslo AS, og sikkerheten tilfredsstiller de krav som stilles i Finansieringsvirksomhetsloven § 2-15. Utlån til ansatte gis til 20 prosent rabatt i forhold til ordinære kundeforhold. De ulike selskapene i konsernet belastes for sin andel av rabatten. Ansatte i SpareBank 1 Gruppen konsern har totalt TNOK 813.780 i lån til ansattevilkår.

Det gis personalrabatter på lån og enkelte forsikringstjenester. Fordeler som ytes til ledende ansatte og styremedlemmer avviker ikke fra det som gis til øvrige ansatte. Alle utlån til ansatte og styret gokjennes av kontrollkomiteen. Rabattene som gis er ca. 25 prosent på ordinære kundevilkår. SpareBank 1 Livsforsikring AS har ingen rabatter på forsikringer til noen ansatte eller styremedlemmer. Alle forsikringsavtaler er gitt på ordinære kundevilkår. For tre av konsernledelsens medlemmer er det gitt pensjonsavtale som avviker i forhold til den pensjonsordningen som gjelder øvrige ansatte.

SpareBank 1 Gruppen AS har ingen virksomhet utover å forvalte sine interesser i datterselskapene. Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått på forretningsmessige vilkår. Alle konserninterne godtgjørelser som ikke er relatert til salg og porteføljerådgivning, er basert på selvkostprinsippet.

Innskudd 2010

NOK 1 000	Konsern- ledelsen	Styret	Kontroll- komiteen	Tilknyttede selskap	Andre nærstående
Innskudd per 01.01	1 470	1 379	5	-	-
Innskudd mottatt i perioden	23 211	2 783	123	-	-
Uttak	23 172	2 405	119	-	-
Innskudd per 31.12	1 509	1 757	9	-	-
Rentekostnader	32	28	-	-	-

Innskudd 2009

NOK 1 000	Konsern- ledelsen	Styret	Kontroll- komiteen	Tilknyttede selskap	Andre nærstående
Innskudd per 01.01	759	1 250	18	-	-
Innskudd mottatt i perioden	21 421	2 465	141	-	-
Uttak	20 299	2 336	154	-	-
Innskudd per 31.12	1 882	1 379	5	-	-
Rentekostnader	41	29	-	-	-

Forsikringspremie SpareBank 1 Skadeforsikring AS 2009

NOK 1 000	Konsern- ledelsen	Styret	Kontroll- komiteen	Tilknyttede selskap	Andre nærstående
Årlig premie	136	197	45	-	-
Erstatninger	37	213	-	-	-

Kjøp av tjenester nærstående selskap

NOK 1 000	2010	2009
Kjøp av tjenester fra Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	39 351	46 827
Provisjonskostnad til kontrollerende eierbanker	679 169	640 760

NOTE 48 – PENSJONER

Generell beskrivelse av selskapets pensjonsforpliktelser:

Generell beskrivelse av selskapets pensjonsforpliktelser:

Konsernet har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i SpareBank 1 Livsforsikring AS. Pensjonsordningen sikrer de fleste av de ansatte en pensjon på 70% av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. I tillegg er det etablert en ordning for kollektiv innskuddspensjon for nyansatte fra 01.01.2005. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket.

I morselskapet er det 105 yrkesaktive og 74 pensjonister som er omfattet av den sikrede yteleseordningen. I konsernet er det 526 yrkesaktive og 491 pensjonister omfattet av den sikrede ytelesepensjonsordningen.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Disse verdiene korrigeres hvert år i samsvar med oppgaver over pensjonsmidlenes flytteverdi fra livselskapet og aktuarmessig beregning av forpliktelsen størrelse.

Kostnadene er beregnet på forutsetningene for inngående balanse. Per 31.12 er det beregnet en oppdatert netto pensjonsforpliktelse ut fra forutsetningene ved årsslutt. Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) regnskapsføres i oppstillingen over utvidet resultat.

Periodens pensjonskostnad består av periodens pensjonsopptjening og rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse fratrukket forventet avkastning samt periodisert arbeidsgiveravgift. Innbetalt innskuddspensjon kostnadsføres i betalingsåret. Hadde man benyttet seg av regnskapstiftelsesforutsetninger per 31.12.2010 ville forpliktelsen vært hhv 15 og 66 mill. kroner lavere i mor- og konsernregnskapet og egenkapitalen tilsvarende høyere.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314% av pensjongivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgiverens premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad.

Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning.

Ved innføring av ny lov anses den tidligere AFP-ordningen i regnskapsmessig sammenheng som lukket og under avvikling og behandles i tråd med reglene om avkorting og oppgjør. For arbeidstakere som er født etter 31. desember 1948 ble effekten av overgangen til ny ordning innregnet i første halvår 2010. For arbeidstakere som har gått av med AFP på tidligere ordning er regnskapsføringen uendret.

Som følge av dette inntektsførte morselskapet 10 millioner og konsernet 46 millioner ved utgangen av første halvår 2010.

Det er ved utgangen av regnskapsåret foretatt avsetning for konsernets nye reelle AFP-forpliktelse som vi mener har påløpt siden februar 2010. I morselskapet har vi foretatt en avsetning basert på skjønn. I 2010 ble eketefelle- og barnepensjon avviklet. Dette har bidratt til en avviklingsgevinst på 13,3 og 45,7 millioner kroner i hhv morselskapet og konsernet.

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
Pensjonsforpliktelse i ytelsesbaserte pensjonsordninger				
238 365	219 947	Nåverdi pensjonsforpliktelse per 01.01	1 003 251	1 265 002
-	-	Pensjonsforpliktelse tilgang	29 021	5 462
12 169	16 203	Pensjon opptjent i perioden	41 499	50 941
7 846	8 489	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	35 950	50 018
-	-	Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-11	-
-32 382	3 386	Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	-48 747	-32 286
-12 025	-9 660	Utbetalte ytelser	-79 661	-67 099
-	-	Andre endringer	-1 293	-
213 972	238 365	Nåverdi pensjonsforpliktelse per 31.12	980 009	1 272 038
186 546	198 645	herav fondsbaserte	856 728	1 124 929
27 426	39 720	herav ikke-fondsbaserte	94 074	147 209
Pensjonsmidler				
147 651	140 477	Pensjonsmidler per 01.01	689 043	845 747
-	-	Pensjonsmidler tilgang	9 272	1 662
8 067	8 182	Forventet avkastning i perioden	38 389	48 698
-	-	Utmelding medlemmer i pensjonsordning	-	-
-12 620	-7 628	Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	-33 409	-40 416
10 097	10 333	Innbetaling fra arbeidsgiver	40 905	50 029
-5 089	-3 713	Utbetalte ytelser	-50 059	-37 263
-	-	Andre endringer	-1 217	-
148 106	147 651	Pensjonsmidler per 31.12	692 924	868 457
Finansiell status per 31.12				
213 972	238 365	Nåverdi pensjonsforpliktelse per 31.12	980 009	1 272 038
148 106	147 651	Pensjonsmidler per 31.12	692 924	868 457
65 866	90 714	Netto pensjonsforpliktelse per 31.12	287 085	403 581
65 866	90 714	Netto pensjonsforpliktelse per 31.12 ekskl arbeidsgiveravgift	287 085	403 581
12 604	11 023	Arbeidsgiveravgift per 01.01	44 458	59 088
-	-	Arbeidsgiveravgift tilgang	642	333
1 685	2 328	Arbeidsgiveravgiftkostnad	5 508	7 368
-	-	Netto arbeidsgiveravgift utmelding av medlemmer	-	-
-2 786	1 553	Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik)	-2 395	1 348
-2 402	-2 299	Utbetalt	-9 941	-11 265
-	-	Andre endringer	-	-
9 100	12 604	Arbeidsgiveravgift per 31.12.	38 273	56 873
74 966	103 318	Netto pensjonsforpliktelse i balansen	325 355	460 453
Periodens pensjonskostnad				
12 169	16 203	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	44 843	50 941
7 846	8 489	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	36 404	50 018
-8 067	-8 181	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-38 769	-48 699
11 947	16 510	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	42 478	52 260
1 685	2 328	Periodisert arbeidsgiveravgift	5 970	7 367
13 631	18 838	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	48 449	59 628
10 202	11 594	-herav sikret ytelespensjonskostnad inklusive arbeidsgiveravgift	33 000	49 918
8 499	7 153	Innskuddsbasert pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	31 365	29 279
22 131	25 991	Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	79 814	88 907
-10 271	-	Avviklingsgevinst som følge av at lønnsveksten opphører inkl arbeidsgiveravgift	-44 988	-
-13 335	-	Avviklingsgevinst ved avslutning av pensjonsopptjening (utsedelse av fripoliser)	-43 985	-
-1 475	25 991	Sum pensjonskostnader innskudd og ytelse inklusive avviklingsgevinster	-9 159	88 907
19 424	20 403	Estimert pensjonskostnad ytelse og innskudd for 2011 inkl arbeidsgiveravgift:	74 157	81 895
65 019	61 681	Pensjonsgrunnlag	298 805	333 172
Aktuarielle gevinster og tap (estimaterendringer)				
761	-9 048	Periodens aktuarielle gevinster og (-tap) innregnet i egenkapital etter skatt	-48 622	-6 824
-67 246	-68 007	Kumulative aktuarielle gevinster og (-tap) innregnet i egenkapital etter skatt	-395 720	-347 098
Sammensetning av pensjonsmidler				
20,40 %	21,20 %	Bygning og fast eiendom	20,40 %	21,20 %
18,40 %	27,10 %	Investeringer som holdes til forfall	18,40 %	27,10 %
15,70 %	13,80 %	Aksjer og andeler	15,70 %	13,80 %
43,20 %	36,20 %	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	43,20 %	36,20 %
2,30 %	1,70 %	Andre eiendeler	2,30 %	1,70 %
100,00 %	100,00 %	Sum pensjonsmidler	100,00 %	100,00 %
8 067	8 182	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	38 389	48 698

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
		Forutsetninger		
3,50 %	4,40 %	Diskonteringsrente	3,50 %	4,40 %
4,60 %	5,80 %	Forventet avkastning på midlene	4,60 %	5,80 %
4,00 %	4,50 %	Frømtidig lønnsutvikling	4,00 %	4,50 %
3,75 %	4,25 %	G-regulering	3,75 %	4,25 %
1,30 %	2,50 %	Pensjonsregulering	1,30 %	2,50 %
14,10 %	14,10 %	Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
4% og 2%	4% og 2%	Frivillig avgang	4% og 2%	4% og 2%
40,0 %	40,0 %	Forventet AFP-uttak fra 62 år	40,0 %	40,0 %
		Demografiske forutsetninger:		
K2005	K2005	Dødelighet	K2005	K2005
IR2003	IR2003	Uførhet	IR2003	IR2003

Utviklingen de siste fem år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen for konsernet

2010	2009	NOK 1 000	2010	2009	2008	2007	2006
213 972	256 782	Nåverdi pensjonsforpliktelse	980 009	1 272 038	1 272 038	1 105 713	1 077 832
148 106	154 824	Pensjonsmidler per 31.12	692 924	868 457	868 457	838 876	786 711
65 866	101 958	Underskudd	287 085	403 581	403 581	266 837	291 121
-		Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene					
-32 382	3 389	Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-48 747	-32 286	98 632	-5 277	-287 402
-12 620	-7 628		-33 409	-40 416	-92 357	7 738	-49 052

NOTE 49 – ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

	Ansatte 31.12.2010	Årsverk 31.12.2010	Gjennomsn. ant. ansatte i 2010	Gjennomsn. ant. årsverk i 2010
SpareBank 1 Gruppen AS	220	213	219	213
SpareBank 1 Livsforsikring AS	246	238	249	242
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	392	382	389	380
ODIN Forvaltning AS	57	57	54	54
SpareBank 1 Medlemskort AS	9	8	9	9
Actor Fordringsforvaltning AS	65	63	62	59
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	47	45	45	42
Conecto AS	84	81	84	81
Argo Securities AS	75	75	71	71
Sum	1 195	1 162	1 181	1 150

	Ansatte 31.12.2009	Årsverk 31.12.2009	Gjennomsn. ant. ansatte i 2009	Gjennomsn. ant. årsverk i 2009
SpareBank 1 Gruppen AS	217	212	213	207
SpareBank 1 Livsforsikring AS	251	245	270	262
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	386	378	394	384
Bank 1 Oslo AS*	272	266	273	268
ODIN Forvaltning AS	50	50	51	50
SpareBank 1 Medlemskort AS	9	9	9	9
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS*	94	90	94	90
Actor Fordringsforvaltning AS	50	49	50	49
SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS	-	-	-	-
Actor Portefølje AS	1	1	1	1
Actor Verdiggjenvinning AS	8	7	8	6
SpareBank 1 Factoring AS	41	39	20	19
Argo Securities AS	66	66	53	53
Sum	1 445	1 411	1 436	1 398

* Bank 1 Oslo AS med datterselskapet EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS ble utfisjonert pr 01.01.10 og er ikke lenger en del av SpareBank 1 Gruppen konsern.

NOTE 50 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
555 463	132 978	Resultat før skattekostnad	985 133	1 193 663
-11 742	29 346	Endring i midlertidige forskjeller	-182 228	-61 024
-600 950	-235 181	Permanente forskjeller	-647 805	116 600
433 743	504 239	Mottatt konsernbidrag med skattemessig virkning	-	-
-17 789	-16 243	Avregnet fremførbart underskudd	87 053	-757 620
-	-2 044	Korreksjon tidligere år	61 707	-140 164
358 725	413 095	Grunnlag for betalbar skatt i resultat	303 860	351 455
-358 725	-413 095	Avgitt konsernbidrag med skattemessig virkning	-	-
-	-	Grunnlag for betalbar skatt i balansen	303 860	351 455
-	-	Betalbar skatt	85 081	137 653
8 269	-3 669	Endring i utsatt skattefordel	58 826	149 064
100 443	115 666	Skatteandel avgitt konsernbidrag	-	-
-	215	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	3 484	17 677
296	3 519	Øvrige skatteeffekter netto	6 195	-10 374
109 008	115 731	Skattekostnad	153 586	294 020
109 008	115 731	Skatt før andre resultatkomponenter	153 586	294 020
-296	-3 519	Skatt på andre resultatkomponenter	-23 980	-2 436
		Herav skatt knyttet til:		
-296	-3 519	Estimatavvik i pensjonsavtalen	-21 340	-2 654
-	-	Revaluering eiendom	-3 544	447
-	-	Justering av forsikringsforpliktelse	904	-229
108 712	112 212	Skattekostnad inkludert andre resultatkomponenter	129 606	291 584
		Midlertidige forskjeller per 31.12		
-	-	Anleggsmidler	71 602	150 779
32	-	Verdipapirer	59 715	171 651
-	-	Andeler i deltagerlignende selskap	270 109	269 435
-	-	Gevinst og tapskonto	-	2 918
-	-	Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	1 659 015	1 487 403
-	-	Øvrige endringer *	704 941	8 659
32	-	Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	2 765 382	2 090 845
-190 000	-160 942	Anleggsmidler	-201 417	-169 337
-	-	Verdipapirer	-36 178	-265 105
-	-	Fordringer	-62	-52
-	-	Avsetninger	-43 158	-22 894
-87 383	-128 152	Pensjonsforpliktelse	-340 380	-484 883
-	-	Øvrige endringer	-	-3 499
-277 383	-289 094	Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-621 195	-945 770
-57 163	-74 953	Fremførbart skattemessig underskudd og ubenyttet godtgjørelse	-1 256 822	-589 206
-334 546	-364 047	Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	887 364	555 869
-93 664	-101 933	Utsatt skattefordel	-	-
-	-	Utsatt skatt	248 461	155 643
-	-	Ikke balanseført utsatt skattefordel	4 956	-
-93 664	-101 933	Netto utsatt skatt/utsatt skattefordel	253 417	155 643
		Avstemming av skattekostnad:		
155 530	37 234	28 % av resultat før skatt	276 884	294 597
-168 266	-65 851	Permanente forskjeller (28 %)	-181 653	30 432
121 448	141 187	Skatt av mottatt konsernbidrag	-	-
-	-358	Korreksjon tidligere år	44 355	-5 557
296	3 519	Føring direkte mot egenkapitalen	2 872	5 314
-	-	Øvrige forskjeller	2 708	2 077
-	-	Endring utnyttelse av fremførbart utbyttegodtgjørelse	8 420	-32 843
109 008	115 731	Beregnet skattekostnad	153 586	294 020

Utsatt skattefordel i morselskapet er ført opp i balansen da våre fremskrivninger av resultater fra våre datterselskaper tilsier at våre skatteposisjoner vil bli utnyttet i et 3-5 års perspektiv. Den betalbare skatt som er ført opp i balansen i konsernet vil bli gjort opp via skatteposisjoner i konsernet i løpet av 2011. I realiteten er den betalbare skatten i konsernet null.

* Det er krevet skattemessig fradrag for avsetning til kursreguleringsfond i 2009 og 2010 med henholdsvis 327,1 og 289,7 mill. kroner i SpareBank 1 Livsforsikring AS. Ved beregning av skattekostnaden er det gjort en korreksjon for usikkerheten knyttet til om skattemyndighetene vil godkjenne fradraget på 634,6 mill. kroner. Det er kjent at skattemyndighetene arbeider med problemstillingen og rettstilstanden er foreløpig usikker.

NOTE 51 – ANDRE FORPLIKTELSER

Morselskapet			Konsernet	
2010	2009	NOK 1 000	2010	2009
111 616	96 164	Leverandørgjeld	150 821	121 309
9 066	8 449	Forskuddstrekk	56 367	59 939
7 342	1 172	Offentlige avgifter	31 852	34 164
18 061	21 712	Skyldig lønn og feriepenger	113 492	133 419
25 177	25 885	Øvrige påløpte kostnader	204 541	146 375
-	-	Provisjonsgjeld	73 486	83 322
-	-	Margintrekk og annen mellomregning med kunder	70 273	79 160
358 725	413 095	Avsatt konsernbidrag	-	-
-	-	Yrkesskadeerstatning til RTV	56 796	56 264
-	-	Premiedepot	133 847	128 995
4 880	11 528	Annen gjeld	238 423	161 154
534 867	578 005	Sum andre forpliktelser	1 129 898	1 004 101

NOTE 52 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN, TVISTESAKER

Hendelser etter balansedagen

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker SpareBank 1 Gruppen konsern sitt regnskap.

Tvistesaker

Per 31.12.10 var SpareBank 1 Gruppen konsern part i 32 tvistemål for domstolene. Samtlige av disse sakene gjelder tvister med forsikringstagere og andre forsikringselskap knyttet til erstatningsoppgjør i forsikringsforhold. Disse sakene avsettes det løpende for i forsikringselskapenes regnskaper, og utfallet av disse sakene er av uvesentlig betydning for konsernet økonomiske stilling.

NOTE 53 – KONSERN UTEN BANK 1 OSLO KONSERN

Resultat

NOK 1 000	2009
Brutto premieinntekter forsikring	7 556 607
- avgitt reassuranse	488 185
Netto premieinntekter forsikring	7 068 422
Renteinntekter	804 104
Rentekostnader	842 285
Netto renteinntekter	-38 181
Provisjonsinntekter	600 373
Provisjonskostnader	791 547
Netto provisjonsinntekter	-191 174
Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	2 209 864
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	42 707
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	3 362
Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	271 779
Netto inntekter investeringseiendommer	299 681
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	-
Andre inntekter	322 566
Sum inntekter	9 989 026
Forsikringsytelser og erstatninger	7 013 788
Reassurandørens andel av erstatninger	-331 006
Til/(fra) kursreguleringsfond i livsforsikring	327 145
Midler tilført forsikringskunder i livsforsikring	170 766
Avsetning til tilleggsavsetninger	127 918
Tap på utlån, garantier mv	-
Driftskostnader	155 204
Avskrivninger og nedskrivninger	118 845
Andre kostnader	11 226
Sum kostnader	8 990 722
Driftsresultat	998 304
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-2 767
Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad	995 537
Skattekostnad	260 455
Årsresultat etter skatt	735 082
Årsresultatet tilordnes:	
Majoritetens andel av resultatet	744 554
Minoritetens andel av resultatet	-9 472
Resultat per aksje i hele kroner	412
Utvannet resultat per aksje i hele kroner	418

Balanse

NOK 1 000	2009
EIENDELER	
Eiendel ved utsatt skatt	-
Goodwill	738 750
Andre immaterielle eiendeler	59 415
Investering i datterselskaper	-
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert selskap	16 861
Eiendom, anlegg og utstyr	523 795
Fordring på reassurandør	1 150 842
Fordring på forsikringstaker	1 108 015
Andre eiendeler	423 013
Investeringseiendommer	4 583 273
Obligasjoner holdt til forfall	5 020 382
Obligasjoner til amortisert kost	764 626
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	24 184
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	457 940
Verdipapirer til virkelig verdi	20 530 618
Finansielle derivater	23 772
Bankinnskudd og kontanter	1 051 251
SUM EIENDELER	36 476 737
EGENKAPITAL OG GJELD	
Innskutt egenkapital	2 268 496
Opptjent egenkapital	1 799 359
Verdireguleringsfond	65 221
Minoritetsinteresser	30 300
Sum egenkapital	4 163 376
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	1 118 000
Kursreguleringsfond	327 145
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	20 843 433
Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	6 821 960
Netto pensjonsforpliktelser	359 165
Forpliktelse ved utsatt skatt	155 258
Betalbar skatt	139 476
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	500 000
Gjeld vedrørende gjenforsikring	95 123
Finansielle derivater	165 427
Andre forpliktelser	869 889
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	918 485
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	36 476 737

NOTE 54 – KONTANTSTRØM UTEN BANK 1 OSLO KONSERN PER 31. DESEMBER 2010

Kontantstrømmen under viser kontantstrømmen uten Bank 1 Oslo konsern per 31. desember 2010

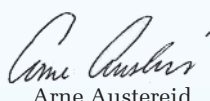
NOK 1 000	Proforma 31.12.10
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	
Årsresultat etter skatt	831 547
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-
Avskrivninger og nedskrivninger	91 300
Verdiregulering investeringseiendommer	-148 187
Tap på utlån/garantier	10 388
Økning fordring på reassurandør	-343 496
Økning av utlån til kunder	-210 900
Reduksjon av utlån til kunder	-
Endring i forsikringstekniske avsetninger	3 007 315
Endring i andre tidsavgrensingsposter	-611 654
Reduksjon fra innskudd og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-294 413
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 331 901
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	
Økning av verdipapirer til virkelig verdi og justering for verdiendring	-2 600 547
Reduksjon av verdipapirer til virkelig verdi og justering for verdiendring	-
Økning av verdipapirer som holdes til forfall	-
Reduksjon av verdipapirer som holdes til forfall	-143 414
Økning av verdipapirer tilgjengelig for salg	-
Reduksjon av verdipapirer tilgjengelig for salg	3 968
Utbetaling av konsernbidrag *)	-
Tilgang investeringseiendommer	-24 942
Avgang investeringseiendommer	661 590
Gevinst investeringseiendommer	34 402
Økning av egne eiendom anlegg og utstyr	-816 594
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 885 537
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	
Innbetalinger av ansvarlig lånekapital	-
Utbetalinger ved tilbakebetalinger av ansvarlig lånekapital	-269 154
Innbetalinger av ny egenkapital	-
Nedsettelse av kapital pga Bank 1 Oslo AS	-
Utbetaling av eksternt utbytte	-120 000
Økning av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	876 914
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	487 760
Netto kontantstrøm for perioden	-65 876
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.	1 051 251
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 31.12.	985 375

Erklæring fra styret og administrerende direktør i henhold til verdipapirhandelslovens § 5-5

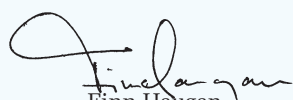
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2010 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet SpareBank 1 Gruppens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, samt de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor.

Oslo, 31. mars 2011

Hans Olav Kårde
STYRETS LEDER

Arne Austereid

Bjørn Engaas

Finn Haugan

Knut Bekkevold

Richard Heiberg

Tor Arne Solbakken

Venche Johnsen

Kirsten Idebøen
ADM. DIREKTØR

Revisjonsberetning

PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 748 Sentrum
NO-0106 Oslo
Telefon 02316

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Gruppen AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Gruppen AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet SpareBank 1 Gruppen AS' finansielle stilling per 31. desember 2010 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 31. mars 2011
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', written over a light blue horizontal line.

Magne Sem
Statsautorisert revisor

Kontrollkomitéens uttalelse til årsoppgjøret for 2010

Kontrollkomitéen har utført det verv som pålegges den etter lov og forskrift, samt instruks fastsatt av representantskapet. Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets forslag til årsoppgjør for 2010 og revisors beretning. Kontrollkomitéen har også gått gjennom datterselskapenes forslag til årsregnskaper for 2010.

Med henvisning til revisors beretning anbefaler kontrollkomitéen at det fremlagte årsregnskap for SpareBank 1 Gruppen fastsettes som årsregnskap for 2010.

Oslo, 1. april 2011

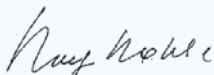
Dag Nafstad
LEDER

Knut Ro

Ivar Listerud

Rolf Røkke

Odd Broshaug

Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten for 2010 – policy på området

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007, sist revidert 21. oktober 2010, med de forbehold og tilpasninger som følger av at SpareBank 1 Gruppen AS har få aksjonærer, og at aksjene ikke er børsnotert eller gjenstand for regelmessig omsetning. I henhold til anbefalingens pkt 1 skal styret gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten. Nedenfor følger styrets redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Med utgangspunkt i selskapets hovedstrategi er det utformet mål, strategier og verdier som skal legges til grunn ved styringen av selskapet. Virksomheten drives for øvrig i henhold til norsk lov, offentlige tillatelser og interne regler.

Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag, og i samsvarende med dette fastsatt etiske retningslinjer. Det er også fastsatt egne instruksjoner for styret og administrerende direktør. Enkelte overordnede styringsprinsipper, aksjonærrettigheter og -plikter fremgår også av aksjonæravtaler. Styret har ikke utformet retningslinjer for samfunnsansvar, men vil i løpet av 2011 vurdere om dette skal gjøres.

2. Virksomhet

Selskapets formål er i vedtektene angitt på følgende måte:

«Selskapets formål er å eie aksjer i foretak som etter sine vedtekter skal tilby særlige finansielle tjenester, herunder forsikrings- og verdipapirfondstjenester. Selskapet kan også eie aksjer i selskap som skal utvikle, eie og/eller distribuere programvare- og informasjonsteknologi, markedsføringstjenester, produkter, lisenser, varemerke og andre immaterielle rettigheter, samt utøve virksomhet i tilknytning til dette.»

Styret i selskapet har fastsatt klare mål og strategi for virksomheten.

Vedtektenes formålsparagraf og selskapets mål og hovedstrategier fremgår av årsrapporten for 2010.

3. Selskapskapital og utbytte

Egenkapitalen i selskapet og konsernet tilfredsstiller de krav som følger av lov og forskrifter, og er tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil.

Styret har fastsatt en klar og forutsigbar utbyttepolitikk for selskapet. I henhold til selskapets utbyttepolitikk skal det i utgangspunktet utdeles maksimalt utbytte til selskapets aksjeeiere innenfor rammen av det som er tillatt utdelt som utbytte i henhold til lov og forskrift. Ved vurderingen av størrelsen på utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS skal det alltid legges vekt på at konsernet skal ha en tilfredsstillende kjernekapital- og kapitaldekning så vel som tilfredsstillende risikojustert kapital, sett i forhold til konsernets planlagte vekst og risikoen i virksomheten. Konsernets finansielle stilling for øvrig må også være tilfredsstillende.

Det foreligger ikke styrefullmakter til kapitalforhøyelse eller kjøp av egne aksjer.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Selskapet har kun én aksjeklasse.

Likebehandling av aksjeeiere er sikret via vedtekter, styreinstruks, etiske retningslinjer og aksjonæravtaler. Transaksjoner med nærstående forutsettes å skje til markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke etablert tilbakekjøpsprogram for egne aksjer.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer i tillegg til styreinstruksens habilitetsregler og etiske retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

5. Fri omsettelighet

I henhold til vedtektene til SpareBank 1 Gruppen AS er ikke selskapets aksjer fritt omsettelige. Ved enhver overdragelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett på ellers like vilkår.

6. Generalforsamling

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene

representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avvikle generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling, men for et selskap med få aksjonærer, ingen omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

7. Valgkomité

Selskapet har valgkomité, og dette er vedtektsfestet. I henhold til vedtektene skal valgkomiteen bestå av representantskapets leder og nestleder samt styrets leder. Valgkomiteen begrunner ikke sine innstillinger, og mottar ikke særskilt godtgjørelse. Det er i aksjonæravtale og ved etablert praksis gitt føringer om valg av styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte i selskapet. Det er derfor ikke behov for at generalforsamlingen fastsetter retningslinjer for valgkomiteen.

8. Representantskap og styre, sammensetning og uavhengighet

Finansinstitusjoner har som hovedregel ikke bedriftsforsamling, men i mange tilfeller skal de ha representantskap. Representantskapet har i hovedsak de samme oppgaver og funksjon som en bedriftsforsamling. SpareBank 1 Gruppen AS har representantskap. Representantskapet er sammensatt av representanter for kunder til selskaper i konsernet, samt representanter for aksjonærene og de ansatte. Styret er sammensatt av representanter fra aksjonærene og de ansatte. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret. Representantskapet velger styrets leder. Sammensetningen er nærmere omtalt i eget avsnitt i årsrapporten. Selskapet har ingen enkeltpersoner som aksjonærer, og følgelig heller ingen styremedlemmer som personlig eier aksjer i selskapet.

9. Styrets arbeid

Styret utøver sitt arbeid i henhold til lov, vedtekter samt fastsatte instruksjoner og retningslinjer. Styret har også fastsatt instruks for administrerende direktør. Styret følger opp internkontrollen i samsvar med forskrift og instruks fastsatt av Finanstilsynet, og har også opprettet egen internrevisjon i konsernet.

Styret kan i henhold til styreinstruksjonen opprette særskilte utvalg og komiteer, men kan normalt ikke delegere beslutningskompetanse til slike utvalg eller komiteer. Styret besluttet i 2008 å opprette revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg.

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse.

10. Risikostyring og intern kontroll

SpareBank 1 Gruppen AS er som finansinstitusjon underlagt detaljerte regler for risikostyring og intern kontroll. Det gis en beskrivelse av selskapets risikostyring og interne kontroll i styrets årsberetning. Styret har ikke utformet retningslinjer for samfunnsansvar, men vil i løpet av 2011 vurdere om dette skal gjøres. Internkontrollen og systemene omfatter derfor ikke selskapets retningslinjer for samfunnsansvar.

11. Godtgjørelse til styret

Styrets godtgjørelse fremgår av notene til årsregnskapet. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Det er ikke utstedt opsjoner til styremedlemmer.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte fremgår av noter til årsregnskapet. Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Opplysninger om bonusordninger for administrerende direktør og ledende ansatte er også gitt i note til regnskapet.

Det er ikke etablert opsjonsordninger i selskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Selskapet tilstreber en åpen informasjonspolitikk overfor markedet. Styret har for øvrig ikke fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon til markedet. Selskapet publiserer finansiell kalender på selskapets internettside. Pressemeldinger legges ut på selskapets internettsider. Årsrapporten presenteres på internett etter avholdt generalforsamling.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i selskapets styre, og mottar således samme informasjon fra selskapet i egenskap av styremedlemmer.

14. Selskapsovertakelse

Norsk anbefalings regler på dette området er lite aktuelle for SpareBank 1 Gruppen AS.

15. Revisor

Revisor er omtalt i eget avsnitt. Styret har ikke fastsatt retningslinjer for ledelsens adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisors rådgivningsvirksomhet er imidlertid som det fremgår av notene til årsregnskapet på beskjedent nivå.

Styret har avholdt ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra den daglige ledelse var til stede.

Revisjonsutvalget

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Utvalget består av leder Finn Haugan (adm.dir. SpareBank 1 SMN), Bjørn R. Engaas (adm. banksjef SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg), Steinar S. Karlsen (hovedkasserer Fellesforbundet) og Knut Bekkevold (hovedtillitsvalg SpareBank 1 Gruppen AS).

Revisjonsutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (økonomidirektør i SpareBank 1 Gruppen AS)

Revisjonsutvalgets overordnede funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha relevant regnskaps- eller revisjonsmessig kompetanse. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og standarder, og også i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det har i utgangspunktet ikke selvstendig beslutningskompetanse. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon og at risikostyringssystemer fungerer effektivt i konsernet, samt føre tilsyn med regnskapsavleggelsen.

Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet drifts-, kvartalsrapportering og årsregnskap før behandling i styret. Utvalget vurderer særskilt spørsmål vedrørende tolkning og overholdelse av regnskapsprinsipper og -praksis, samt verdsettelse og presentasjon. I sin gjennomgang har utvalget diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor. Minst en gang i året har utvalget møte med ekstern revisor uten tilstedeværelse av administrasjonen.

Revisjonsutvalget har holdt syv møter i løpet av 2010.

REVISJONSUTVALGET SINE FOKUSOMRÅDER:

Finansiell rapportering:

- Vurdere egnetheten av regnskapsprinsippene
- Etablere regler for informasjonsplikt
- Kvalitetssikre overgang til nye regnskapsprinsipper
- Følge opp nyetablerte selskap
- Gjennomgang av store vurderingsposter i regnskapet

Risk management og internkontroll:

- Gjennomgå risikostyring og compliance i konsernet
- Forstå områder identifisert som nøkkelrisiko (key risk)
- Vurdere effektiviteten av etablerte kontroller
- Mislighetsrisiko
- Omorganisering i konsernet

Ekstern revisjon:

- Utnevne og gjenvelge revisor
- Diskutere omfanget av revisjon
- Vurdere revisors uavhengighet
- Gjennomgå vesentlige revisjonsfunn
- Kvalitetssikre revisors arbeid

Intern revisjon:

- Fastsette arbeidsoppgaver, rapporteringslinje og angi ressurser
- Diskutere omfanget av intern revisjonen
- Komme med innspill på fokusområder
- Vurdere effektiviteten
- Følge opp anbefalinger fra intern revisjon

Kompensasjonsutvalget

Kompensasjonsutvalget i SpareBank 1 Gruppen har i mandat å:

- Innstille til styret i saker som gjelder lønn og øvrige ansettelsesbetingelser for administrerende direktør
- Gi råd til administrerende direktør i saken som gjelder lønn og øvrige ansettelsesbetingelser til de som rapporterer til administrerende direktør

Kompensasjonsutvalget har i 2010 bestått av tre styremedlemmer:

Harry Konterud (leder), Finn Haugan og Bente Halvorsen. Administrasjonen har ivaretatt sekretærfunksjonen ved Lars Kåre Smith.

Det er i 2010 avholdt ett møte i kompensasjonsutvalget. I møtet ble følgende saker behandlet:

1. Regulering av lønn per 1. januar 2010 for Kirsten Idebøen
2. Bonusutbetaling for 2009 til Kirsten Idebøen
3. Lønnsnivå for ledere som rapporterer til Kirsten Idebøen
4. Mål og bonusavtale for Kirsten Idebøen for 2010
5. Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i SpareBank 1 Gruppen AS
6. Årsrapport for kompensasjonsutvalget

Det er utover dette ikke lagt fram saker til behandling i kompensasjonsutvalget.

PROFORMA REGNSKAP FOR SPAREBANK 1-ALLIANSEN

Nedenstående regnskap er en sammenslåing av regnskapene til eierbankene, BN Bank, SpareBank 1 Gruppen, Bank 1 Oslo, SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Konsernregnskapene er lagt til grunn hvor dette er aktuelt. Det er ikke foretatt eliminering for krysseie mv. utover eliminering av bokført verdi av bankenes eierandeler i SpareBank 1 Gruppen, BN Bank, SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og Bank 1 Oslo. Inntekter fra eierinteresser i nevnte selskaper er eliminert sammen med de viktigste konserninterne transaksjoner. Regnskapet er således ikke et fullverdig konsernregnskap, satt opp etter god regnskapsskikk.

RESULTATREGNSKAP

MNOK	2010	2009
Renteinntekter og lignende inntekter	21 809	23 190
Rentekostnader og lignende kostander	-13 962	-15 476
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	7 847	7 715
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer med variabel avkastning	1 787	1 180
Inntekter fra banktjenester	3 593	3 325
Kostnader ved banktjenester	-626	-659
Netto gevinster/tap på verdipapirer og valuta	2 925	2 890
Andre driftsinntekter	7 849	8 669
Resultat før driftskostnader	23 376	23 120
Lønn og generelle administrasjonskostnader	-6 455	-6 689
Avskrivninger	-459	-263
Andre driftskostnader	-1 635	-1 059
Andre kostnader	-7 526	-7 952
Resultat før tap	7 301	7 157
Tap på utlån, garantier mv	-818	-1 435
Gevinst/tap på eiendeler som holdes på lang sikt	12	23
Resultat før ekstraordinære poster og skatt	6 495	5 745
Skatt, ekstraordinære poster og ikke-kontrollerende eierinteresser	-1 482	-1 493
Resultat etter skatt	5 013	4 252

BALANSE

MNOK	2010	2009
Kontanter og fordringer på sentralbanker	10 114	9 753
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	11 988	33 712
Utlån til kunder	503 614	441 812
Verdipapirer	115 902	116 708
Varige driftsmidler	2 243	2 104
Andre eiendeler, inkl. overtatte eiendeler og eierinteresser i tilknyttede selskap	20 925	11 800
Forskuddsbetalinger og opptjente ikke forfalte inntekter	315	493
Sum eiendeler	665 101	616 383
Gjeld til kredittinstitusjoner	48 471	79 285
Innskudd fra og gjeld til kunder	264 178	225 950
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	255 443	218 183
Annen gjeld	12 099	14 494
Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter	223	388
Avsetninger til forpliktelsener og kostnader	31 630	28 703
Ansvarlig lånekapital	13 045	14 219
Sum gjeld	625 088	581 221
Ikke-kontrollerende eierinteresser	116	77
Egenkapital, inkl. periodens resultat	39 897	35 085
Sum gjeld og egenkapital	665 101	616 383

